לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', כ"ו בניסן תשמ"ו, 5 במאי 1986 / שנה מ"ג מס' 13029 / המחיר 73 אג' כולל מע"מ

ארגון קיצוני במצרים חותר להקמת משטר של ח'ליפים

מאת כתב „על המשמר" לענייני המזה"ת

השבועון המצרי הרשמי למחצה „רוז אל יוסף", מזהיר מפני השפעתו הגוברת של הארגון האיסלמי הקיצוני „אל ג'יהאד" במצרים עילית בעיקר באוניברסיטאות.

כאהרונה הוא גם משלח זרועות באוניברסיטאות אחרות במצרים, בעיקר בקאהיר. מצעו של ארגון זה הוא לחסל את מוסד הנשיאות ולהקים משטר של ח'ליפים, כמו לאחר מות נביא האיסלם מוחמד.

השבועון קורא לפעול באזרח נחרץ ומיידי נגד הקנאים שבארגון זה המנסים להשתלט על ערי מצרים עילית — אסואן, אסיוט, קנא וסוהאג'.

חצי אחוז חסר למועמד בעל העבר הנאצי לזכות בנשיאות

ואלדהיים לא עבר בסיבוב הראשון

סיבוב שני של הבחירות לנשיאות אוסטריה יתקיים כנראה ב־8 ביוני ● קורט ואלדהיים שנתמך ע"י המפלגה השמרנית קיבל 49.64% מכלל הקולות ● יריבו, קורט שטיירר שנתמך ע"י המפלגה הסוציאליסטית הפתיע לעומת התחזיות וקיבל 43.66% ● סבורים כי הדחייה עשוייה לחולל שינויים ביחסי הכוחות בעתיד

וינה. — קורט ואלדהיים לא קיבל את הרוב הדרוש לו להיבחר לנשיא אוסטריה בסיבוב הראשון, וסיבוב שני יתקיים ככל הנראה ב־8 ביוני.

סיכומי משרד הפנים האוסטרי הראו, כי ואלדהיים צבר 49.64 אחוז מכלל הקולות, וחסר לו פחות מחצי אחוז להשגת 50 אחוז הדרושים לו לבחירה בסיבוב הראשון.

יריבו העיקרי, מועמד המפלגה הסוציאליסטית קורט שטיירר, קיבל 43.66 אחוז.

נציגת התנועה לאיכות הסביבה פרידה מייסנר־בלאו קיבלה 5.50 אחוז של הקולות ונציג הימין הקיצוני וינגר אוטו שרינצי, איש הס.ס. הנאצי, קיבל 1.20 אחוז.

ואלדהיים: הצלחה

ואלדהיים בן ה־67, אמר בתגובה ראשונה לאחר ששמע את התוצאות: „אני רואה בתוצאות האלה הצלחה גדולה. הבחירות הראו כי העמדה שלי כלפי הנשיאות נתקבלה על־ידי ציבור מכריע של האוכלוסיה ואני אמשיך להבהיר ולהסביר את רעיונותי בבחירות של הסיבוב השני".

ואלדהיים אמר, כי הוא מתכוון להיות „נשיא חזק" ולהפעיל בצורה נרחבת את הסמכויות שיינתנו לו כנשיא, בעוד שעד כה מילא הנשיא האוסטרי תפקידים טכסיים בלבד.

שטיירר: התאוששות

גם יריבו שטיירר אמר, כי הוא שבע רצון מהתוצאה. „יש לזכור כי בתחילת מערכת הבחירות ניתנו לי רק 27 אחוז של הקולות", אמר. הוא ציין, כי ההאשמות שהושמ־

(המשך בעמוד 2)

הפתעה

קורט שטיירר מועמד המפלגה הסוציאליסטית (צילום: אי.פי.)

כשלון

קורט ולדהיים — מועמד המפלגה השמרנית (צילום: אי.פי.)

מבוכה בלשכת רה"מ

כיצד לתקוף מבלי לפגוע

פרס: אם יוכח עברו הנאצי של וולדהיים — נסיק מסקנות ● הטיל על שר־המשפטים לאסוף חומר בנושא

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש־הממשלה שמעון פרס הטיל אתמול על שר־המשפטים יצחק מודעי לאסוף את כל החומר בנושא פעילותו הנאצית של ד"ר קורט ולדהיים במלחמת העולם השנייה. פרס אמר בישיבת הממשלה, כי „חשוב שלא ניתפס לאי־דיוק" ו„יש לבחון את החומר עד תומו". פרס קבע, כי „רק אם יוכח, שמבחינה משפטית יש עובדות המובילות למסקנות מסויימות לגבי וולדהיים — יתקיים על כך דיון בממשלה".

פרס התבטא בסוגיה זו בעקבות שאילתה של מודעי, שביקש לקיים על הנושא דיון בממשלה. מודעי אמר, כי שרים שונים התבטאו בפרשה בצורות שונות, אך „עם כל הכבוד לשרים שהתבטאו, חשוב שהנושא יידון בממשלה".

מבוכה בלשכת רה"מ

יצויין הממשלה קיימת מבוכה נוכח אי־היכולת שלא להגיב על בחירת ד"ר קורט וולדהיים, אם ייבחר, לקאנצלר אוסטריה — מול הרצון שלא לתת לפרשה להשפיע על קיום היחסים הדיפלומטיים בין ישראל ואוסטריה. מזכירים בהקשר זה את היותה של אוסטריה נקודת הקליטה של העולים מבריה"מ בדרכם לישראל. נראה, כי בירושלים תישקל דחיית החלפתו של שגריר ישראל הנוכחי בוינה מיכאל אליצור, כדי להרחיק את מועד הגשת כתב ההאמנה של שגריר ישראל הבא לקאנצלר אוסטריה, אם הקאנצלר יהיה וולדהיים.

(המשך בעמוד 2)

נאצי — עדיין לא נשיא

ד"ר קורט וולדהיים עדיין לא נבחר כנשיאה של אוסטריה, אך העובדה, כי כמעט מחצית מן הבוחרים נתנו את קולם לאיש שעברו הנאצי נתגלה לאחרונה – לאחר שנחשפה מסכת שקרים שלו – מדהימה ושופכת אור על הלכי־הרוח בקרב העם האוסטרי. מתברר, כי ד"ר קורט וולדהיים ידע היטב את הרוחות המנשבות בקרב עמו והשתמש בקטרוג החמור נגדו כמנוף לרכישת תמיכה אצל קהל הבוחרים, שרבים מהם היו כמוהו „חיילים הממלאים פקודות". הטענה כאילו גורמים יהודיים מנסים „להכתיב" לעם האוסטרי מי ראוי לשמש כנשיאם נוצלה על־ידי וולדהיים ומארגני מסע הבחירות שלו כדי לקרוא לאזרחי אוסטריה לבחור בנשיא שהם רוצים בו.

במערכת הבחירות הזו נתגלו סימנים מדאיגים המצביעים על הנאציזם המושרש באוסטריה ועל חלקים גדולים של האוכלוסיה, הדבקה גם היום באנטישמיות. העובדה, כי כמעט מחצית מן הבוחרים תמכו בוולדהיים הופכת את בעיית וולדהיים לבעייתה של אוסטריה עצמה. לא היה זה צודק לטעון, כאילו האשמות נגד וולדהיים הם שעוררו גילויי האנטישמיות באוסטריה. היא היתה קיימת בקרב העם האוסטרי, בחלקה רדומה ובחלקה פעילה, אך המאבק סביב מועמדותו של וולדהיים שיחרר את השד האנטישמי מן הבקבוק וחשף לעיני כל את הלכי הרוח האמיתיים השוררים בקרב חלקים של העם האוסטרי. אין לעשות הכללה, שכן קיימים בעם האוסטרי גם חוגים רחבים, בעיקר אלה שאתמול הצביעו בעד המועמד הסוציאליסטי, היוצאים נגד מגמות אלה. שלוש ושש מאיות האחוז הפרידו אתמול בין וולדהיים הנאצי לבין כס הנשיאות. האיש ברוב יוהרתו מבטיח כבר שיהיה „נשיא חזק" ו„יטול לעצמו סמכויות נרחבות יותר". הוא כנראה בוטח בנצחון בסיבוב השני. אך ייתכן ותבוא גם התפכחות בקרב חלק מן הבוחרים, כאשר בשבועות שנותרו לסיבוב השני של הבחירות יוכחו מה מידת הנזק שייגרם לאוסטריה ולתדמיתה בקהיליה הבינלאומית, אם בעל הכתם החום על מצחו ייבחר כראש המדינה. אשר לישראל, אין לה מה להירתע מזעמו של הקצין הנאצי לשעבר על „חוצפתה" למחות נגד מועמדותו לתפקיד הנשיא. הוא מדבר על „התערבות בלתי נסבלת" מבחוץ. אך הוא עצמו עדיין חייב דין וחשבון על התערבותו בגורלם של אזרחים חפים מפשע בבלקנים בימי הכיבוש הנאצי.

„המשמר"

חשש שהמלצות דו"ח בייסקי „ייקברו" בוועדה שמינתה הממשלה לבדיקתן

שניים מראשי הבנקים – יפת ורקנטי – נפגשו עם פרס כדי להמתיק „רוע הגזירה" ● סבורים שהוועדה תרכך ההמלצות לגבי התפקידים שיותר למנהלי הבנקים למלא בעתיד ● ריינר הגיע לישראל – מנהל מגעים על תפקיד בחברת העובדים לאחר שיתפטר מ„אמפל" ● מזכיר הממשלה: הוועדה החדשה – כלי הכרחי לקשר בין המלצות ועדת החקירה ליישומן

על המשמר

קיסר לניסים: לא נוותר על תוספת שכר לשכירים

תובע לשמור על רמת סיבסוד קבועה ● המורים נדרשים לדחות תוספות שכר ● פרס וניסים סיכמו על ביצוע גביית אגרת החינוך

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים וכתבנו לענייני עבודה

מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, הזהיר שלשום בפגישת עבודה ראשונה שקיים עם שר־האוצר משה ניסים, כי ההסתדרות לא תוותר על תוספת שכר לשכירים.

ישראל קיסר אמר זאת בהתייחסו לבקשתו של שר־האוצר שלא לשלם תוספת שכר מעבר לתוספות היוקר — פן ישבור הדבר את מסגרתה של התוכנית הכלכלית.

בפגישה נדונו גם העברת סיוע בסך של 80 מיליון דולר לסולל־בונה ומתן סיוע לקופת־חולים, כפי שסוכם בעבר.

שר־האוצר אמר, כי הוא מקווה שהשותפות בין ההסתדרות והממשלה תימשך, שכן בסופו של דבר שותפות זו היא לטובת המשק כולו.

מזכ"ל ההסתדרות התנגד לקיצוץ מאסיבי, כדבריו, ברמת הסובסידיות למצרכים חיוניים ולתחבורה הציבורית ודרש לשמור על רמת סיבסוד קבועה. השר נסים הזכיר לו, כי עוד בטרם נכנס לתפקידו באוצר החליטה הממשלה לקצץ 110 מליון דולר מתקציב הסובסידיות לשנה הקרובה.

לדחות התוספות

בפגישה אחרת שקיים שר־האוצר שלשום עם ראש הממשלה ושר־החינוך הוחלט לבקש מהמורים לדחות יישום חלק מרו"ח ועדת עציוני. נציגי המורים ייפגשו באמצע השבוע עם ראש הממשלה, שר האוצר וממלא מקום שר־החינוך לדיון בנושא זה. בפגישה סוכם עוד, כי תתבצע גבייתה של אגרת החינוך, למרות התנגדותם של חברי כנסת, בעיקר מהמערך, לתמוך באישור האגרה בכנסת. ראש־הממשלה ושר־האוצר ישוחחו עם חברי הקואליציה במשך השבוע במגמה להשפיע לתמוך בחוקים הללו.

באוצר אומרים שאם אגרת החינוך לא תגבה — יהיה צורך בהנהגת שכר לימוד מודרג. משרד החינוך מתנגד כזכור להנהגת שכר לימוד מדורג ובשל כך הוחלט בממשלה בסופו של דבר לגבות את אגרת החינוך שאמורה להכניס לקופת המדינה 27 מליון דולר.

ועדת ארנס־הורביץ

הממשלה אמורה לדון היום בהצעה להפוך את ועדת ארנס־הורביץ לועדת שרים קבועה שבה ישתתפו גם שר־האוצר ושר־הכלכלה. לפני למעלה מחצי שנה גיבשו השרים משה ארנס ויגאל הורביץ שורה של החלטות לביטול פונקציות וצימצום משרות בסקטור הציבורי. עתה הסתבר כי המלצות אלה אינן מחייבות את הממשלה. בפגישת שר האוצר וראש הממשלה בשבוע שעבר הוסכם בין השניים על הקמת ועדת שרים קבועה שהמלצותיה יחייבו את כל הממשלה לבצעם.

לא מן הנמנע שהממשלה תדון גם בהתנגדותו של שר־התחבורה, חיים קורפו, להעלות את תעריפי התחבורה הציבורית בעשרות אחוזים.

„שיחרור האשה" בצה"ל — כוונה להאריך שירות החיילות

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

קצינת ח"ן ראשית של צה"ל, אל"מ עמירה דותן, פועלת להארכת תקופת שירותן של החיילות בצבא משנתיים לשלוש שנים. צעד זה, שהוא בשלב זה בגדר כוונה בלבד, נועד כדי להשיג נדבך נוסף בהשוואת תנאי השירות של החיילות לאלו של החיילים.

בראיון שהעניקה אל"מ דותן ל„במחנה" אמרה עוד, כי היא מצדדת בכך שבנות דתיות לא תתגייסנה לצה"ל. „בנות דתיות גדלות בדרך־כלל כל חייהן בחברה הומוגנית עם בנות בלבד. עם מנהגים משלהן עם תרבות משלהן. זו מסגרת מגינה. אקסקלוסיבית ומשפחתית מאוד. להוציאן פתאום מהמסגרת הזו ולהכניסן למסגרת אחרת, שונה לחלוטין – זה בלתי אפשרי" אומרת אל"מ דותן.

כתבנו מעיר, כי כוונתה של קצינת ח"ן ראשית להארכת תקופת השירות של החיילות נוגדת למעשה את המדיניות של צה"ל על־פי תכנית חומש חדשה שתוכנה במטה כללי. צה"ל כבר הודיע לפני מספר חודשים, כי בכוונתו לפעול השנה להקטנת הצבא ועקב כך אף להקל בפניות של בנות לשיחרור מוקדם או דחיית שירות.

מטכ"ל גברי

באותו ראיון מסרה אל"מ עמירה דותן, כי 28 אחוז מכלל החיילות בצה"ל משרתות כפקידות, זאת לעומת 60% שעסקו במקצוע זה בעת שהחלה בתפקידה.

אל"מ דותן מסרה עוד, כי אין היא מאמינה שתוענק לה דרגת תת־אלוף. „כפי שאני רואה זאת היום. לא תהיה דרגת תת־אלוף לאשה לפחות בעשר השנים הקרובות. כל עוד הקריטריון לקבלת הדרגה הוא העבר הקרבי אין לנו סיכוי. אינני אומרת זאת בכעס. פשוט צריכים להיות מציאותיים. המטה הכללי של צה"ל ימשיך לחיות גברי". אומרת קצינת ח"ן ראשית.

תושב אבו־גוש נדקר בעזה ורימון נתגלה במרכז העיר

מאת רפאל גאון ושלי יחימוביץ' כתבי „על המשמר"

תושב אבו־גוש, אחמד איברהים בן 44, נדקר אתמול בצהריים בשוק פארס בעזה בעת שערך קניות במקום.

הפצוע הועבר לבית־החולים „סורוקה" בבאר־שבע ומצבו מוגדר כקשה. הסכין שחדרה לצווארו פגעה כנראה בעצבים והוא משותק כמעט בכל חלקי גופו.

על איזור השוק הוטל עוצר וכוחות הבטחון ושוטרי נפת עזה פתחו בחקירת נסיבות התקיפה החבלנית. כמה צעירים מקומיים נעצרו לחקירה.

פחות משעה לאחר דקירתו, בשעה 1.30, גילה תושב ישראלי רימון רסס שנצרתו נשלפה ליד תחנת מוניות במרכז העיר. הרימון פוצץ על־ידי חבלן משטרה ללא נפגעים ובלא שנגרם נזק לרכוש.

במקום חנו באותה עת גם מכוניות ישראליות ולפי הערכות ראשוניות הוטל הרימון לעברן.

ביום ה' בשעה 14.30 הופעל מטען צד נגד רכב ישראלי שנסע בכביש הראשי ארז־עזה, כ־500 מטר צפונית לכניסה לג'בליה. מהמטען שהתפוצץ נפגע הרכב קלות אך לא היו נפגעים. במקום הוטל עוצר למשך 4 שעות.

לקראת קשרים בין ההסת' לבין איגודי פולין והונגריה

מגעים ראשוניים לקשירת יחסים בין ההסתדרות לבין האיגודים המקצועיים בפולין והונגריה, קויימו בעת קונגרס האיגודים המקצועיים הרומניים שהסתיים זה עתה בבוקרשט.

נציג ההסתדרות, יצחק ברקאי, קיים שורה של שיחות. עם ראש המשלחת הפולנית, סגן נשיא פדרציית האיגודים המקצועיים, לשק בדזיאנובסקי, ועם הנציג ההונגרי לסלו גל — כדבר כינון קשרים, הדומים לאלה הקיימים בין ההסתדרות לבין האיגודים הרומניים.

נציגי שתי המשלחות גילו יחס אוהד להצעה והפולנים אף הזמינו את נציג ההסתדרות לבקר בארצם.

קשרים מתהדקים

הקשרים בין ההסתדרות לבין פדרציית האיגודים המקצועיים הרומניים מתהדקים אף הם לאחרונה. אחרי הפסקה של למעלה מ־15 שנה. כהן נשמרו היחסים בפרופיל נמוך. באחרונה מורגש שינוי חיובי.

ישראל היתה אחת מ־81 מדינות ששלחו נציגיהן לוועידה בבוקרשט. הוועידה שימשה מקום מפגש מיוחד במינו לנציגי עובדים משני הגושים, הקומוניסטי והמערבי, וכן מדינות העולם השלישי.

„לשנה הבאה משוחררות" איחל שצ'רנסקי לאסירות

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

„כאן אתן יושבות על כר דשא השמש החמה והנעימה מרעיפה על ראשיכן, ואילו אני במשך 9 שנים לא זכיתי לראות קרן שמש אחת" דברים אלה אמר בסוף השבוע לאסירות כלא נווה תרצה אנטולי שצ'רנסקי בעת שביקר בכלא.

שצ'רנסקי היה אתמול אורחו של נציב שירות בתי הסוהר ובמשך שלוש שעות סייר עם גונדר רפי סויסה בין כותלי בתי הסוהר איילון, נוה תרצה ומעשיהו.

שצ'רנסקי לא הסתיר את התפעלותו הרבה מ„הפתיחות הרבה בין סוהרים לאסירים".

במהלך הסיור הגיע גם אל אגף „צדק" – הוא האגף בו מוחזק ג'ון דאמיאניוק. שצ'רנסקי קידם את פני האסיר במילה שלום בעברית, ונענה בעברית.

„לשנה הבאה משוחררות וחופשיות" איחל שצ'רנסקי לאסירות. כאשר הברדן שהופיע במקום השמיע בריחות וחיקה שרים וחברי כנסת, בישראל, הופתע שצ'רנסקי ואמר „ברוסיה הק.ג.ב. היה מסדר לו 10 שנות מאסר".

את הביקור סיכם האורח בשיחה עם נציב שירות בתי הסוהר תוך שהוא מביע סיפוק מ„הטיפול האנושי והמסור בבני אדם" גם כשהם בכלא.

מזג־האוויר

מזג האוויר להיום: בשעות הבוקר ירד עדיין גשם בעיקר בצפון הארץ, במשך היום יעשה מעונן חלקית והגשם ייפסק.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 9—14, רמת הגולן 8—16, צפת 7—13, חיפה 7—13, טבריה 13—19, נצרת 11—15, עפולה 11—20, השומרון 10—14, תל־אביב 10—14, נמל התעופה 11—18, יריחו 13—20, עזה 14—21, באר־שבע 11—20, אילת 17—25 (עתיים)

על המשמר

מסך ראשון

חידון מוסיקלי עליז מסיביליה

הכל מכירים — לפחות לפי הכותרת והלחנים המוכרים — את „נישואי פיגארו" ו„הספר מסיביליה". בתיאטרון באר־שבע ניתנת עכשיו ההזדמנות להיווכח, מה מסתתר מתחת לצלילי האופרות של מוצארט ורוסיני, כי מוצג שם המחזה של בומארשה, הפזמונאי הצרפתי, שעורר במהתלותיו ושיריו את חמת השלטונות ערב המהפיכה הגדולה.

הבמאי הרומני האורח, דינו צ'רנסקו, שכבר ביים בארץ, הביא עימו מארצו אילתורים מוסיקליים, העוטפים את ההצגה המשעשעת והזורמת בקלילות על פני הבימה הריקה כמעט, שכולה מיני וילונות־צל, בציטוטים מאופרות ויצירות מוכרות אחרות, ציטוטים מכל דבר, מלבד „הספר" ו„נישואי פיגארו". כמובן, זה רעיון בימתי אירוני מבריק לכשעצמו.

הופתעתי להיווכח, שלבמאי זה יש חוש הומור מצוין — לאור (או לחושך) ההצגות הרציניות שהעמיד עד כה בארץ. ולרשותו עמד צוות קומי מעולה, החל בנתן דטנר כרוזן אלמויוה, הסובל יסורי אהבה ומתחבל תחבולות בעזרת הספר הערמומי פיגארו, (רוברט הניג עם חיוך עקמומי ערמומי), הוגו ירדן כד"ר ברטולו מוליירי כדבעי, ומדוע לא יעלה התיאטרון את „הקמצן" או „גם הוא באצילים", אם יש לו שחקן כמו הוגו), רוזינה קמבוס שמנמנה, ייצרית, אולי קצת פחות מדי סוברטית, בתפקיד רוזינה ודרון כאוילי, המורה לנגינה אוהב הבצע המשוחק על־ידי קונסטנטין אנטול, וכלה בדורון סופר כנוטריון.

על רקע הבימה הנייטרלית, מלאת הפתחים, המשמשים לכניסות ויציאות תכופות, בולטות התלבושות הנהדרות שעיצבה לידיה פינקוס־גני ברוב חן וטוב טעם והסצינות זורמות בשטף. רק העמוד המיותר שבאמצע הבמה, עליו מטפסים השחקנים מדי פעם, שייך לאופירה אחרת והם נאלצים לרדת ממנו כלעומת שעלו, כי הוא מיותר ולא שייך לעניין. מלבד זאת לא נתפס הבמאי לצרה הרגילה של קומדיה מסוג זה: משחק לחוץ. „קונצים" קוליים מוגזמים ותחושה של הצחקה בכל מחיר. יש משהו נינוח ואפילו אינטימי במחזה זה, והוא חושף בבירור מדוע אציל תככן זה נראה היה בעיני השלטונות המלוכניים כקריקטורה מסוכנת. אם כי אפילו המהפכן בומארשה נכנע לבסוף למוסכמות, והרוזן שלו מנצח את הר"ר החרמן בעזרת הכסף והמעמד העדיף שלו...

הצגה מבריקה, לא מעט בזכות התרגום המצויין של עדה בן־נחום, שעבודתה מצטיינת בעכשויות ללא גלישה לסלנג אופנתי, למשל שעה שהיא מתרגמת בצורה מוצלחת כל־כך את סצינת הדיכה לסצינת השמצה.

גיורא מנור

נדחתה שביתת המרצים — „פסק זמן לשר החדש"

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

הסגל האקדמי במוסדות להשכלה גבוהה החליט לדחות את שביתתו, שנועדה להבוקר כדי לאפשר לשר האוצר החדש ללמוד את הנושא.

שר האוצר משה נסים אמר לנציגי הסגל, כי כשר המשפטים לשעבר הוא סבור שיש לכבד הסכמים, ואולם השר לא קבע מועד שבו יסיים את העיון בחומר. ביום ה' השבוע יתכנסו נציגי הסגל האקדמי לדיון ויחליטו על צעדיהם הבאים.

יו"ר ועדת התיאום של אירגוני הסגל האקדמי פרופ' גדליהו שלף, השיב לשאלת כתבנו, ואמר כי הוא מקווה שההסכם אשר נחתם יכובד. לדבריו, נחתם הסכם שכר עם האוצר בתקופת כהונתו של יגאל כהן־אורגד. לפי הסכם זה ויתרו המרצים על 6 אחוזים משכרם ואילו האוצר התחייב לשלם להם במועד מאוחר יותר את השחיקה.

לדעתם מגיעה להם עתה תוספת בשיעור של 24 אחוזים. עדיין לא ברור אם השביתה אכן בוטלה, או הושעתה בלבד. הדבר יתברר ביום ה' הקרוב בהתאם לתשובת שר האוצר.

מפגיני „היכל" התייצבו „במועד" וחלקם פוזרו

מאת ניצה ריימון, כתבת „על המשמר"

במזג אוויר, סגרירי וגשום המשיכו גם ביום שישי האחרון התושבים הדתיים בראשות הרב סלומון לקיים את עצרת המחאה הקבועה שלהם מול רחבת קולנוע „היכל" בפ"ת.

כוח משטרה גדול המשיך כמדי יום שישי לפקח על הסדר. מפכ"ל המשטרה, רב ניצב דוד קראוס, הגיע במפתיע למקום לבוש אזרחית וחיזק את ידי השוטרים, הנאלצים להפגין נוכחות בפ"ת בכל יום שישי בערב. בקשת ההפגנה שהגישו הדתיים נדחתה ע"י המשטרה ועל כן הפגינה מול קולנוע היכל רק קבוצה של 50 איש המותרת עפ"י החוק.

ב־11 בלילה הגיעה לרחבת הקולנוע קבוצת תושבים דתיים נוספת, שנתבקשה ע"י המשטרה לעזוב. משלא נענו פיזרו אותם השוטרים בכוח ואדם אחד נעצר לאחר שסרב להתפנות. הוא נתבקש להתייצב במוצאי שבת בתחנת המשטרה למתן עדות ושחרור בערבות.

בשעת חצות התפזרו המפגינים הדתיים רטובים עד לשד עצמותיהם, כעוד שבאולם הקולנוע נמשכה הצגת הסרט בתפוסה מלאה.

פסח ראשון ללא חילוץ מטיילים תקועים בוואדיות

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

חג הפסח השנה, היה הפסח הראשון זה שנים רבות, שבו לא הוזעקו המשטרה ורשות שמורות הטבע לחלץ מטיילים, מהנגב וממדבר יהודה. ברשות שמורות הטבע מייחסים את הדבר להסברה ולדיווח התקשורתי המקיף שניתן לחילוצים, ולמקרי מוות של מטיילים בעת האחרונה.

במהלך חופשת הפסח, שהתארכה בגלל ה־1 במאי עד אתמול, טיילו בנגב ומדבר יהודה כ־80 אלף מטיילים. בגלל העננות המוגברת והקור, הוזהרו המטיילים מפני שטפונות, אולם פרט לגשמים קלים ולרוחות חזקות, לא אירעו כל תקלות בשל מזג האוויר.

מנהל רשות שמורות הטבע במחוז הדרום, שמוליק שפירא, ציין אתמול את התנהגותם הטובה של המטיילים. הוא אמר כי המטיילים שמרו על הנקיון, לא גרמו נזקים לאתרים שונים, והקפידו על כללי הבטיחות.

„עד היום השקענו הרבה משאבים בחילוצים וכאיתור מטיילים תועים" אמר שפירא. „זהו חג ראשון בלי שום חילוץ, ובלי אירוע מטופש ומיותר".

ייתכן חופש הצבעה לח"כי הקואליציה בהצבעה על החוק נגד גזענות

אם לא יושג הסכם עם הדתיים ● החוק יובא לאישור בישיבת הכנסת הבאה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

הצעת החוק נגד גזענות תובא לאישור הכנסת בקריאה שניה ושלישית בישיבה הבאה של הכנסת, בין אם תהיה זו ישיבה מיוחדת בתקופת הפגרה, או הישיבה הראשונה עם פתיחת מושב הקיץ.

אם עד העלאת הנושא בכנסת לא יושג סיכום עם חברי הסיעות הדתיות — יינתן לחברי סיעות הקואליציה חופש הצבעה על הצעת החוק. זאת הודיע אתמול ראש־הממשלה שמעון פרס בסיכום הדיון בממשלה על חקיקת החוק נגד גזענות.

פתח את הדיון שר הקליטה יעקב צור, שאמר, כי מדובר בהצעת חוק שהובאה לכנסת בקריאה ראשונה על־ידי הממשלה, אך עתה הממשלה היא זו המעכבת את הבאת החוק לקריאה שניה ושלישית. "העובדה שהחוק לא התקבל עד כה היא בזיון לפארסה לממשלה ולכנסת", אמר צור. "אני מתנגד לאדישות ולזלזול שהופגנו עד כה נגד החוק".

אין סמכות לעכב

שר־התקשורת אמנון רובינשטיין אמר, כי מרגע העברת הצעת חוק לכנסת, לממשלה אין שום סמכות להתערב בתהליך החקיקה. "לא ייתכן מצב, שהממשלה תעכב הגשת חוק בקריאה שניה ושלישית מפני שלא גמרו להתעסק עם הדתיים", אמר.

שר האנרגיה והתשתית משה שחל אמר, כי יש לחייב את הסיעות הדתיות להצביע בעד החוק. שר האוצר משה נסים אמר, כי חשוב שבעד חוק מסוג זה, נגד גזענות, יצביעו כל החכ"ים, גם הדתיים. לפיכך הציע לא להחפז ולהותיר בידיו פסק זמן נוסף לשכנוע הסיעות הדתיות.

צמצום המנגנון

עוד החליטה אתמול הממשלה להקים ועדת שרים לצמצום במנגנון השירות הציבורי, השרים יוסף בורג, יצחק נבון, דוד לוי ומרדכי גור טענו נגד הקמת הוועדה, ואמרו, שמטרתה היא למעשה לערוך סיבוב קיצוצים נוסף במשרדים. ראש הממשלה, שהביא את ההצעה יחד עם שר האוצר, אמר, כי אנו חיים מעבר לאמצעינו בשיעור של 8 אחוזים וכבר עכשיו עברנו את התקציב ב־215 מיליון דולר. פרס מנה את מספר המפוטרים בשרות המדינה והרגיש, כי הממשלה לא יכולה לחיות על חשבון משלם המסים וקיום ועדת שרים כזו הוא חיוני.

הוחלט על הקמת הוועדה ב־12 קולות נגד 5 ובהימנעות שניים. חברי הוועדה הם משה ארנס (יו"ר), יגאל הורביץ, משה נסים וגד יעקבי.

חשש שהמלצות בייסקי "יקברו"

(סוף מעמוד ראשון)

שלפחות שנים מראשי הבנקים ארנסט יפת ורקנטי, נפגשו עם ראש־הממשלה וזאת כנראה כדי להמתיק את גזרות הוועדה.

הממשלה גם החליטה על הקמת ועדת שרים לנושא צמצום המנגנון בשירות הציבורי. החלטות הוועדה יהיו על דעת הממשלה והחברים בה השרים ארנס, הורביץ, נסים ויעקבי.

"לרככ" ההמלצות

בבנקים סרבו אתמול להגיב באורח רשמי על החלטת הממשלה להקים ועדת שרים מיוחדת בראשותו של שר־האוצר משה נסים על־מנת לדון ביישום ההמלצות של דו"ח בייסקי. עם זאת, באורח לא רשמי, נמסר מהבנקים כי ככל הנראה לא יהיה מנוס מחילופי אישים בצמרת הבנקאות. הבנקאים מצפים שוועדת השרים בראשותו של שר האוצר תרכך מעט את ההמלצות הקובעות כי ראשי הבנקים לא יורשו בעתיד למלא כל תפקיד במערכת הבנקאות. הם מצפים כי תינתן לבנקאים אפשרות למלא תפקידים בכירים בעיקר בשלוחות הבנקים בחו"ל ובכך יוכלו להמשיך ולתרום מנסיונם ומקשריהם למערכת הבנקאות הישראלית.

ריינר בישראל

מועצת המנהלים של בנק־המזרחי התכנסה אתמול שוב ודנה בדו"ח ועדת בייסקי אך לא נתקבלו בשלב זה כל החלטות. נודע כי בישיבה לא דנו כלל בנושא חילופי האישים בצמרת הבנק. הדו"ח יידון גם בישיבות נוספות של הדירקטוריון שייערכו בימים הקרובים. בימים אלה נמצא בישראל אפרים ריינר, יו"ר מועצת המנהלים של אמפל, כזכור, המליצה הוועדה כי ריינר לא יוכל למלא תפקידים מסויימים בבנקאות הישראלית או בחברות מסויימות של בנק הפועלים. ריינר יקבל החלטה על עתידו בחברה עד ה־20 במאי, שהוא המועד האחרון שהקציבה הוועדה לראשי מערכת הבנקאות על־מנת להתפטר מתפקידם.

ריינר מנהל בימים אלה שיחות עם ראשי ההסתדרות וחברת העובדים על מציאת תפקיד אחר אותו יוכל למלא לאחר שיודיע על התפטרותו מאמפל.

מוטי בסוק כתב "על המשמר" בכנסת מוסר:

סיעת ר"ץ תגיש אי־אמון בממשלה ביום הראשון למושב הקיץ של הכנסת (בעוד שבועיים), אם עד אז לא תביא הממשלה להתפטרותם של ראשי הבנקים כפי שציוותה ועדת בייסקי.

יוסי שריד הסביר אתמול את יוזמת אי־האמון של ר"ץ בנסיונות השקופים של הממשלה להתחמק מביצוע ההמלצות. "אגב קבירתן בוועדות מיותרות של שרים ופקידים".

מורלה בר־און, נציגה של ר"ץ בוועדת הכספים, הציע אתמול לחברים אחרים בוועדה, לפנות אל הציבור הרחב ולקרוא לו להחרים את אותם בנקים שמנהליהם לא התפטרו, או פוטרו, בהתאם להמלצות ועדת בייסקי.

ואלדהיים לא עבר

(סוף מעמוד ראשון)

עו בקשר לעברו של ואלדהיים חיזקו את סיכוייו של מזכיר האו"ם לשעבר בבחירות לנשיאות באוסטריה.

פרשנים מדיניים אמרו, כי ואלדהיים הקדים את שטיירר במהלך מערכת הבחירות וגם בתוצאות מרגע שנתקבלו. עמדתו התחזקה כתוצאה מהלאומנות שפשטה באוסטריה, לאחר שהוטחה נגדו הביקורת באשר לעברו בתקופת המלחמה.

ואלדהיים עצמו הכחיש בתוקף שהיה לו תפקיד כלשהו בפשעי מלחמה בתקופת מלחמת העולם השנייה בעת ששירת כקצין צוער בצבא הגרמני באיזור הבלקנים. עם זאת הודה, שידע על מעשי זוועה שבוצעו באותה תקופה.

ויכוח ציבורי

בעקבות ההאשמות נפתח ויכוח ציבורי באוסטריה על עברה של מדינה זו בכלל בתקופת המלחמה, כאשר אוסטרים רבים נטלו חלק בפעילות הנאצית. מכתבי שנאה הגיעו ליהודים רבים, מראשי הקהילה האוסטרית ונתגלו תופעות אנטישמיות מדאיגות.

עניין רב התעורר סביב התמיכה בנציגה הסוציאליסטית לשעבר מייסנר־בלאו שפרשה מהמפלגה בגלל תמיכתה בפרוייקט של תחנת כוח הידרו־חשמלית, שתביא לעקירתם של יערות גדולים לאור הדנובה.

מתח רב

עד שנודעו התוצאות הסופיות שררו מתח רב וחוסר ודאות מאחר וואלדהיים עבר פעם את ה־50 אחוז ופעם היה מתחת להם אבל קרוב מאד. החזאי הראשון של הבחירות באוסטריה גרהארד ברוקמן הודיע בפעם הראשונה בקריירה שלו כי הוא אינו מסוגל לחזות את התוצאות, גם לאחר שכבר נודעו 96 אחוז של התוצאות. (ע"ד, ע"צ)

במועצת פועלי ת"א־יפו: 1 במאי ב־4 בחודש

[illegible]

ארה"ב בודקת ייצור סטי"לים במספנות ישראל

מאת אלכס פישמן
כתבנו הצבאי

עוזר שר־ההגנה האמריקני, דב זקהיים, יגיע לישראל באמצע חודש מאי בכדי לקבל נתונים נוספים ממשרד הבטחון ומספנות ישראל לגבי פרוייקט הבינוי של ספינות הטילים והסוללות עבור חיל־הים. הפרוייקט אמור להתבצע בחלקו הגדול במספנות בארה"ב ומתקציב סיוע החוץ הבטחוני האמריקני.

בשלב זה מתברר כי העלויות המקוריות שהוצגו על־ידי ישראל בגובה של למעלה ממיליארד דולר, נמוכים מן העלויות על פי התחשיבים היום, ולו רק בשל העיכוב שחל במימוש הפרוייקט.

שר הבטחון יצחק רבין יעלה את נושא הבינוי של כלי שיט עבור חיל־הים במהלך ביקורו בארה"ב.

כיצד לתקוף

(סוף מעמוד ראשון)

אליצור אמור לסיים את תפקידו בעוד חודשים אחדים ועתה נשקלת הארכת כהונתו בעוד כחצי שנה עד שנה.

פרס: נסיק מסקנות

"אם אכן החומר המשפטי יוכיח שקורט ולדהיים שירת בצבא הנאצי ופעל נגד פרטיזנים ויהודים תסיק מכך ממשלת ישראל את כל המסקנות המתבקשות" — דברים אלה אמר אמש ראש הממשלה שמעון פרס כשדיבר בפני סטודנטים באוניברסיטה העברית בירושלים.

שמעון פרס השיב לשאלת סטודנט על התייחסות ממשלת ישראל לקורט ולדהיים. הוא אמר: "אין בדעתי להשתתף לא בבחירות ולא בניחושים. מה שכן, יש לברוק אם ההאשמות נגד קורט וולדהיים, שהן האשמות חמורות, אם יש להן כיסוי משפטי".

ראש־הממשלה אמר כי עיין בספרו של קורט וולדהיים ושם חסרות שנתיים מחייו. שנתיים אלה מעוררות שאלות ובעיות רבות. מדובר על השנתיים ששירת קורט וולדהיים בצבא הנאצי.

ארנס: תוצאה מזעזעת

מ"מ שר החוץ פרופ' משה ארנס אמר גם הוא אמש כי התוצאה של הבחירות לנשיאות באוסטריה היא מזעזעת. "מדובר באיש, שסימן שאלה מרחף מעל לראשו לגבי פעולותו בשנות המלחמה. ברור שהוא העלים את הפרק בחייו לגבי התקופה שבה הוא היה קצין בצבא הנאצי באזורים, שבהם בוצעו פשעי מלחמה. אם מחצית הבוחרים האוסטריים נותנים לו את תמיכתם, כאשר הוא הופיע בתעמולת הבחירות בסיסמא, שדווקא עכשיו צריך לתמוך בו — זה מזעזע. לא רק יהודי, אלא גם כל אדם תרבותי בעולם", אמר הדובר בראיון בתכנית "מבט" בטלוויזיה.

השר אמר, כי האשמות טרם הוכחו באופן סופי, אך אם יתברר תוך השבועות הקרובים, כי בראש הממסד האוסטרי עומד אדם, שהיה פושע מלחמה, הדבר יחייב חשבון נפש לא רק בישראל, מבחינת היחסים עם אוסטריה, אלא בכל המדינות התרבותיות בעולם.

בעיית של האוסטרים

מזכ"ל הקונגרס היהודי העולמי ישראל זינגר אמר אתמול כי אם קורט וולדהיים ייבחר תהיה זו עתה הבעיה של האוסטרים, בעוד שעד כה היתה זו הבעיה של וולדהיים.

הדובר, שרואיין בתכנית "היום הזה" ברדיו, הטעים כי מ"מ רה"מ ושר החוץ י. שמיר דיבר כיהודי גאה כאשר התייחס לפרשה זו, ויש לברך על כך.

"אנו לא מעוניינים בבחירות בוינה. זה לא עניין שלנו אלא של האוסטרים, אנו מעוניינים בהיסטוריה של העם היהודי ובהיסטוריה של השואה", אמר זינגר. הוא הוסיף, כי ערב יום השואה יש להרגיש, שלא נשכח ולא ניתן לאחרים לשכוח את השואה. לקלן דחה את הטענה, שזו התערבות בעניינים הפנימיים של אוסטריה, בציינו כי ענין השואה אינו עניין פנימי, ומדובר באיש בינלאומי. (עתים)

צלצול מהיר

יצחק פטיש, שגריר ישראל באוסטריה לשעבר:

הצעירים לא נסחפו בגל האנטישמי

איך תסביר את כמעט־נצחונו של קורט וולדהיים?

מסתבר שההתקפות של הקונגרס היהודי העולמי על וולדהיים הפכו לבומרנג, זאת משום שהמוני אוסטרים מבוגרים, ששירתו כחיילים וכקצינים זוטרים, מזוהים עם וולדהיים, ששירת כקצין זוטר ולא בדרג פיקודי, שאיפשר לו להורות על הוצאתם־להורג של היהודים, ומאחר שהם רואים עצמם כחיילים ולא כנאצים פעילים (למרות שהם רחוקים מלאהוב יהודים), הרגיזו אותם ההתקפות על וולדהיים ותרמו ליתרונו בבחירות. יחד עם זאת, העובדה שהמועמד הסוציאליסטי קיבל גם הוא מספר קולות ניכר מעידה על כך, שהצעירים נסחפו פחות בגל ההזדהות הזה עם העבר.

והיה וולדהיים יבחר כנשיא אוסטריה — איך צריכה ישראל לנהוג?

ברור שיש באוסטריה מסורת עמוקה מאד של אנטישמיות, יותר מאשר האנטישמיות הגרמנית. ערב מלחמת העולם הראשונה נבחר לראשות עירית וינה ארם כשם לואגר עם מצע אנטישמי מובהק, שכלל הצהרות בדבר איסור כניסתם לאוסטריה של יהודים מגליציה, צימצום השפעת היהדות האוסטרית וכו'. שלא לדבר על מלחמת העולם השנייה, כשתוך יומיים מסיפוחה של אוסטריה לגרמניה אולצו היהודים לנקות מדרכותיה של וינה במברשות השיניים שלהם. אלא שמאז מלחמת ששת הימים מפרידים האוסטרים בין הגישה החיובית הבולטת לישראל, ובין היחס השלילי הרדום יותר ליהודים. אנקדוטה מפורסמת על נהגו של אחד השרים האוסטרים מספרת, שנהג לסמן את התקדמותו של צה"ל על מפת סיני באמצעות דגלי ישראל. יום אחד חדל מזה, וכשנשאל למה אמר: רק היום נודע לי שהישראלים הם יהודים... אבל, צריך לזכור שהאיגוד המקצועי האוסטרי סייע לפצועי מלחמת יום הכיפורים ולמפעלים רבים מאד בארץ. ואני יכול גם להיות עד המלך ולספר, כי בתקופת כהונתי כשגריר ב־4־1971 ביקר השר פנחס ספיר ז"ל פעמיים בוינה אינקוגניטו, וניהל את המו"מ עם שתי מדינות הגוש המזרחי, שאיפשר את יציאתם של 83 אלף יהודים מבריה"מ דרך מחנה שנאו שבאוסטריה. האוסטרים היו היחידים מכל מדינות אירופה שהיו [illegible]

...שהגיע לישראל. נוסף לכך הסתמכו הרופאים על האבחנה הסובייטית הרשמית שהועתקה והועברה לישראל.

הדברים נאמרו במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בבית ההסתדרות הרפואית בתל־אביב ביוזמתה של דורין גיינספורד יו"ר קבוצת "35" למען יהודי בריה"מ.

יולי איידלשטיין נשוי עם שני ילדים, מורה לאנגלית, פנה להיתר יציאה ב־1978 קיבל סירוב בטענה כי: "אביו הוא בעל סודות מדינה". הוא נעצר ב־4 בספטמבר 1984; וב־19 לדצמבר 1984 נשפט ל־3 שנים למחנה עבודה בוידרינו — הידוע לשימצה, בסיביר המזרחית. הוא נשפט בטענה "החזקת סמים, סעיף 224 (3) לפי החוק הפלילי". מפקד המחנה שלו, רב סרן אניקייב אמר בגלוי שהוא מתכוון "להוציא מאיידלשטיין כמכות את דיבוק הדת". אכן, "אסירים פליליים סייעו לו לבצע את זממו." באביב 1985 היה גופו מכוסה חבורות ממכות שיטתיות במקלות ובבעיטות מגפיים, ועל אפו היה פצע גדול. עקב אירועים אשר פרטיהם המדוייקים טרם נודעו נשברו בינואר 86' עצמות האגן והירך השמאלית, ונקרעה האורטרה (צינור השתן). (פרופ' פריד מניח שהוא נפגע על ידי מכונית או נפל מגובה רב). יולי איידלשטיין הועבר לבית חולים לאסירים בעיר אולן־אודה שהוא למעשה בית כלא מכוורד בו משטר קשות מאד.

שר הפנים של בריה"מ דחה את בקשת אשתו טניה לשחרור מוקדם של יולי השנה בהסתמכה על סעיף 362 של החוקה הפרוצדורלית הרוסית "לאסירים אשר נהפכו לנכים מגיע שחרור". יולי ממשיך לשכב בתנאים המסכנים את חייו, טניה ממשיכה להיאבק על הצלתו: היא כתבה למרכז המפלגה הקומוניסטית במוסקבה עם הבטחה להתקבל לראיון: היא התקבלה על ידי מינהלת המחנות על ידי הנציג הרפואי של משרד הפנים.

ראש מ.ד.א. בישראל, פרופ' אריה הראל, שלח מברקים לנשיא הצלב האדום הסובייטי, הסהר האדום, לשר הבריאות הסובייטי, ולראש המחלקה הרפואית של משרד הפנים, בבקשה שיתערבו על בסיס הומניטרי למען יולי איידלשטיין.

יוסף גלילי

ערב לזכרו של חברנו
ארתור בן ישראל
ייערך ביום ה', 8.5.86, בשעה 21.30
בחדר האוכל של קיבוצנו
המשפחה
וקיבוץ בית־אלפא

"המשמר"
עתון יומי
عل همشمار
صحيفة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר שרים 102—121, טל' 6—225125. המען למכתבים ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' סבור 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

"הכוכב האדום": תחי אנרגיית השמש — מוקיע התנשאות מצדדי האטום

בטאון הצבא האדום משבח את תחנת הכוח הראשונה המופעלת באנרגיית השמש בבריה"מ ■ מומחים משוודיה: אמצעי הזהירות בצפון אירופה היו מופרזים — מצב החרום חלף

מוסקווה. — "הכוכב האדום", בטאון הצבא הסובייטי, פירסם אתמול כתבה ארוכה לטובת תחנות כוח המופעלות באנרגיה של השמש, שבוע לאחר האסון בצ'רנוביל — שאותו אין הוא מזכיר כלל.

בכתבה על "סס"ס", הכינוי של תחנת הכוח השמשית הראשונה שהוקמה בבריה"מ, מזהיר העתון כי משאבי הנפט "אינם בלתי־נדלים". מצד שני הוא מוקיע, בלי להזכיר את סכנות האנרגיה הגרעינית, את "ההתנשאות של מצדדי האטום על פני עמיתיהם בתחום הניצול של אנרגית השמש".

עם זאת כותב בטאון הצבא האדום, כי המחיר של תחנת כוח מסוג "סס"ס", הוא גבוה יחסית, ויש לפעול להורדתו. תחנה זאת שהוקמה בקרים שבדרום־אוקראינה, אותה רפובליקה שבה נמצאת העיר צ'רנוביל היא בעלת עוצמה של 5 מגוואט.

משטוקהולם נמסר בינתיים, כי מומחים של ממשלת שוודיה אמרו, כי חלף המשבר החמור של האסון הגרעיני בצ'רנוביל. והם מתחו ביקורת על אחרים מאמצעי הבטיחות שננקטו במדינות מערב־אירופיות אחרות וציינו כי אלה היו מופרזים.

מצב החירום חלף. עכשיו אנו יכולים להתחיל להפיק לקחים לגבי העתיד, אמר גונאר בנגטסון, ראש המועצה השוודית להגנה רדיולוגית, במסיבת עתונאים.

סגן מנהל מועצת הפיקוח הגרעינית, אמר, כי הידיעות שקיבל מעמיתיו בארה"ב על המצב בצ'רנוביל "מרגיעות". אך אין אישור לידיעות כי פסקה הדליפה של רדיו־אקטיביות.

שוודיה יעצה עד כה לא לשתות מי גשם או לאכול ירקות. היא גם מעבירה את כל המשלוחים של מזון ממזרח־אירופה לבדיקות־קרינה.

אתמול התחילו תושבים בחוף המזרחי של שוודיה, שם הגיעה הקרינה כשבוע שעבר לרמה גבוהה פי 100 מהקרינה הנורמלית, לעבור בדיקות כדי לברר אם יוד רדיו־אקטיבי חדר לגופם.

מספר מומחים רפואיים מבית החולים קארולינסקה שבשטוקהולם אמרו כי הם מעוניינים לבקר בבריה"מ כדי לברר איך לטפל באסון גרעיני גדול. אין יודעים אם השלטונות הסוביטיים ירשו להם להכנס.

הבדיקות בארץ

דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר" מוסרת:

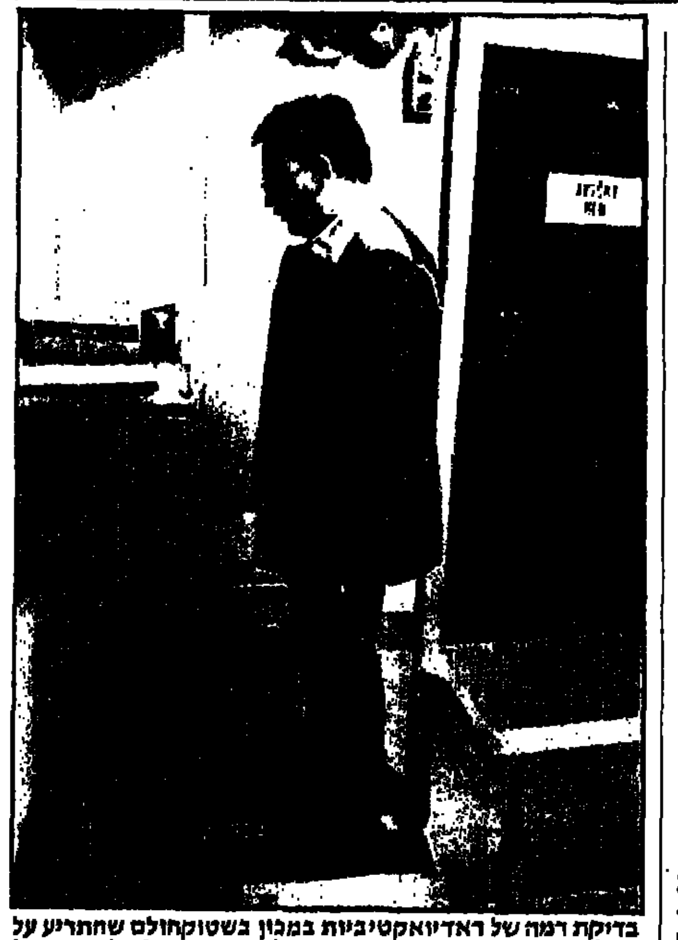
שר הבריאות מרדכי גור הודיע אתמול בישיבת הממשלה, כי משרדו ערך בדיקות מפורטות לקביעת הימצאות קרינה רדיו־אקטיבית בעקבות העננים שנעו מאירופה לישראל, ונמצא, כי אין סכנה ישירה לאוכלוסיה. גור הודיע, כי הבדיקות יימשכו עוד מספר ימים.

שר המשפטים יצחק מודעי שאל אם רכישת כור להפקת חשמל, לכשתיעשה, תובא לאישור הממשלה. ראש הממשלה שמעון פרס השיב בחיוב. הוא אמר, שכרגע לא נמצא הנושא בשלב שיש מה להביא לאישור הממשלה, אך אם וכאשר תעמוד רכישת כור גרעיני על הפרק, היא תובא לאישור הממשלה.

שר האנרגיה והתשתית משה שחל אמר בעניין זה, במסגרת סקירה על פעולות משרדו, כי נבדק באופן יסודי אתר שבטה, שהוא אתר מועדף להקמת תחנת כוח גרעינית.

אפשר לנסוע

אין שום סכנה בשהייה בארצות הגובלות בבריה"מ, על כך מסר מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' דן מיכאלי, לאחר התייעצות עם הגורמים המקצועיים

בדיקת רמה של רדיואקטיביות במכון בשטוקהולם שהתריע על כך לראשונה, לאחר האסון בצ'רנוביל. (צילום: אי.פי.)

הבינוי בחברון — רק במסגרת ה"חצר היהודית"

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

ראש הממשלה שמעון פרס הבהיר אתמול, כי הבינוי בחברון ייעשה רק במירקם החצר היהודית, על פי החלטת ממשלה קודמת ממארס 1980. כל פיתוח משמעותי בחצר היהודית וכל בנייה מעבר לחצר היהודית, ברובע היהודי בחברון — אמר פרס — יחייבו את אישור הממשלה.

ב"בנייה מעבר לחצר היהודית" התכוון פרס, ככל הנראה, לתל רומיידה. יצויין, כי בקרב שרי הליכוד לא היה ערעור על קביעת ראש הממשלה, כי כל בנייה מעבר למירקם החצר היהודית היא בלתי־חוקית.

פרס התייחס לנושא בעקבות שאילתה של פרופ' אמנון רובינשטיין, על דברי שר הבינוי והשיכון דוד לוי, בדבר פיתוח הרובע היהודי בחברון.

בהחלטת הממשלה ממארס 1980 (החלטה מס' 553) נאמר, כי "תתווסף קומה שלישית לבית־הדסה. במסגרת זו תוקם בחברון שלוחה של ישיבת ההסדר בקרית־ארבע ובבית־הדסה יוקם בי"ס שדה. בישיבה יותרו מגורי סגל ובבית־הדסה תהיה אכסניה".

"ממשלת החיזבאללה" הלבנונית כבר הושבעה... באיראן

מאת כתב "על המשמר" לענייני המזרח

שליט איראן איתוללה חומייני מינה את מנהיגה הרוחני של תנועת "חיזבאללה" השייח' מוחמד חוסיין פאדלאללה, יו"ר בתי הדין האיסלמיים המהפכניים בלבנון, לאחר הקמתה בקרוב של "הרפובליקה האיסלמית" וגם העניק לו את התואר המכובד "איתוללה".

מקורות בתנועת "חיזבאללה" מסרו ליומון הכוויתי "אל־סיאסה", כי האירוע התרחש בפגישה של 63 אנשי דת מוסלמים פרו־איראניים מלבנון, שביקרו באחרונה אצל איתוללה חומייני בעיר קום באיראן. באותה פגישה נשבעה הקבוצה אמונים לשליט איראן ואף חתמה על טיוטת החוקה המוצעת לרפובליקה האיסלמית השיעית באיזורים השיעים בלבנון.

אולם רבאב אל־צאדר, אחותו של האימאם מוסה אל־צאדר מייסד תנועת "אמל", שנעלם בלוב וכנראה נרצח שם, סרבה לחתום בגלל נאמנותה למנהיג הנוכחי של התנועה נביה ברי.

האסם של העולם "יהפך למדבר"?

בתוך 40 שנים לא יהיו בארה"ב די [illegible]

[illegible]

"צבא השם מול ה"היכל

המשטרה בתווך

במלחמת ההתשה מול קולנוע "היכל" נשברה דווקא המשטרה — טוענים במחנה החרדי ● משטרת ישראל נאלצת להשיב למלעיזה בשני המחנות, בנוסף, כמובן, למילוי תפקידיה השוטפים

מאת זהבה מוזס

הזמנון "עוצו עצה ותופר" חזר ועלה לראש הדירוג של פזמוני סוף השבוע בפתח־תקווה, לאחר תקופת רגיעה, שהוכרזה לצורך שיפוץ קולנוע "היכל". ואתנתתה הארוכה לא סייעה להרגעת הרוחות ולהשגת הסכם פשרה כלשהו בין המחנות היריבים. קולנוע "היכל" מוסיף לפעול שלא בהתאם לחוק שעות עבודה ומנוחה, והחוגים החרדיים ממשיכים להפגין נגד חילול השבת בפרהסיה.

בתחילה נדמה היה, כי שוב עומדים אנו לחזות זמן ממושך כיצד כל צד מתבצר בעמדותיו וממתין לראות, מי ייכנע ראשון במלחמת ההתשה. לדברי המחנה החרדי, מי שלא עמד במלחמה היו דווקא כוחות המשטרה, המופקדים על הבטחון והסדר באירועים כאלה, ולא אחד משני המחנות. החוגים החרדיים מתלוננים, שחלה הקצנה בעמדת המשטרה כלפי מפגיני השבת. אין מבינים כי הם נלחמים למען מטרה מקודשת ואינם מפירים חוק בדומה לשאר העבריינים, ובמקום לתת להם יחס מועדף המשטרה מקשה עליהם ואף מסרבת להעניק להם את זכות ההפגנה, שהיא זכותם הלגיטימית, ואפילו עוצרת רבנים וראשי ישיבות.

"סוכן חשאי בבית־כנסת"

אריה פרנקל, עוזרו של ח"כ אברהם שפירא לענייני תקשורת, משווה את שוטרי משטרת ישראל לסוכני הק"גב: "כל שנה, לאחר חגיגות ראש־השנה ושמחת־תורה, מגיעים אלינו דיווחים על החגיגות במוסקווה. ובהם לא שוכחים לציין את סוכני הק"גב שהתערבו בקהל החוגגים. מעולם לא היינו מעלים על דעתנו, שב־1986 תעזו המשטרה בארץ לשתול בשבת סוכן חשאי בתוך בית־כנסת. כן, כן, בבית־הכנסת של יוצאי גרמניה בעיר כונסה מסיבת עונג־שבת, ודובר בה על קרושת השבת ועניינים שביהדות, ולא על חתירה נגד אושיות השלטון בישראל. התנהגות שכזאת אפשר להסביר רק אם רוצים להדרדר ולהפוך למדינת משטרה בנוסח הק"גב."

דברים אלה נאמרו לאחר שערב החג יצאו כמה מראשיה של היהדות החרדית בהתקפה על משטרת ישראל. על שעצרה את מפגיני השבת ובראשם הרב הראשי של העיר, הרב סולומון. עוזרו של ח"כ שפירא מסכים, שהחוק במדינה חל על כל אדם ואין חוק מיוחד לרבנים, אבל, הוא מציין, "יש עניין של לפנים־משורת־הדין. כשבאים רבנים ומפגינים על דבר קדוש, שבאמת כואב להם, ובעיקר כשנוכרים במייסריה של פתח־תקווה ובאופי שביקשו לשוות לה, צריך לגלות יותר התחשבות. איני אומר שמעל לחוק, אך צריך להתייחס אליהם כיאות ולא רק לפי האות המתה שבחוק. הרבנים אינם נמנים על ציבור מפרי החוק בישראל, ועל שומרי החוק מוטלת החובה לדעת, כיצד להפעיל את החוק כשמדובר בקבוצה המפגינה למען מטרה קדושה."

נתפסים בצערם

יוסף בוקסבאום, מזכירו של הרב מחצר קרצ'ניף ברחובות, מספר כי הרב מתנגד בעיקרון להפגנות וכואב על המצב, והוא תוהה לאן כל זה יוביל. לדעת הרב, "דרכה של היהדות דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום". הוא אינו מוכן להתייחס להתנהגות המשטרה כלפי ציבור המפגינים, אך מזכירו אומר, כי אין אדם נתפס בשעת צערו ויש להביא בחשבון שהמשטרה בפתח־תקווה אינה אוכפת את חוקי העזר. מדוע אם כן היא מסרבת להניח לציבור הדתי להפגין ולהוקיע מעשים של ראש עיר, שאינו מתחשב ברגשות תושביו? וכוחו הלגיטימית של הציבור הדתי להפגין, אומר המזכיר, וחובת המשטרה במקרה כזה היא לאפשר את קיום ההפגנה. אך גם הוא סבור כי הרבנים הם ככל אורח אחר בפני החוק.

המשפטן משה נגבי, וחבר־הכנסת אלעזר גרנות אומרים שניהם, כי בעיקרון אין לרבנים שום מעמד מיוחד ודינו של רב העובר על החוק כדינו של כל אזרח אחר. ח"כ גרנות מוסיף עוד, כי למיטב ידיעתו המפגינים בפתח־תקווה אינם מייצגים את הציבור הדתי כולו, שרבים ממנו מתנגדים לכפיית חוקי ההלכה באלימות ומבינים שמעשים אלה רק מרחיקים ומרתיכים את הקרע והשסע בעם.

מעמד מיוחד?

משה נגבי סובר, כי קיימת הערפה של הדתיים בטיפולה של המשטרה בהתרחשויות האחרונות בפתח־תקווה, כפי שקיימת הערפה לאסירי המחתרת בשירות בתי־הסוהר. אך התנהגותם זאת של השלטונות נמצאת במסגרת שיקול הדעת המוקנה הן למשטרה והן לרשויות בתי־הסוהר, ואין כאן מצב של נתינת מעמד מיוחד לרבנים.

דובר מחוז המרכז במשטרת ישראל, ג'וני טסטר, דוחה מכל וכל את טענות החוגים הדתיים על הקצנת התנהגות המשטרה כלפיהם ומציין, שהמשטרה נהגה כלפי הדתיים בהתאם לחוק. הם השתתפו בהפגנה בלתי־חוקית, המשטרה ביקשה מהם להתפזר, הם לא נענו לה ולכן עצרה המשטרה תשעה מפגינים. למרות זאת, אומר טסטר, מפאת קדושת השבת החליט מפקד המחוז לשחררם ונאמר להם להתייצב במוצאי השבת בתחנה, על מנת לגבות מהם עדויות ולשחררם לאחר מכן בערבות עצמית.

מפקד תחנת פתח־תקווה, סגן ניצב יעקב שוכל, מספר על היחס לו זכו "מפגיני השבת". לדבריו, הרבנים עצמם יכולים להעיד על כך שהם מקבלים יחס מועדף. למרות שהמשטרה נהגה בהם כמו במפירי־חוק אחרים ופתחה נגדם תיקים, לא שכחו השוטרים משך כל זמן טיפולם כי מדובר ברבנים ובראשי ישיבות ונהגו בהם מתוך כבוד: "לא ויתרנו להם בגלל שהם רבנים, אך התרשמנו מותיותם. לא כבלנו ידיהם באזיקים ולא הובלנו אותם ברכב. כל מקרה נבדק לגופו של עניין. הרבנים שוחררו וחזרו בשבת לבתיהם עד למוצאי שבת. אז נדרשו לחזור ולתת עדויות. העציר שתקף את השוטר ביום שישי לפני שבוע נשאר בתא המעצר. אין ביחסנו הקצנה או התעלמות מהחוק לטובתם. אנו פועלים בהתאם לשיקול הדעת בנסיבות הקיימות".

המשטרה מתחשבת

לדעת מפקד מרחב השרון, סגן ניצב נסים מעוז, שאף הוא מעורה במתרחש בלילות שישי בפתח־תקווה; אין העדפה ברורה לטובת הדתיים, אלא התחשבות ברגשות ציבור דתי גדול. לדבריו, אם היה נאסר כל אורח אחר והיו נוצרות בעיות דומות, היו מתחשבים אף בו. ההתמקדות, מכל מקום, היא בשמירת הסדר.

ביום א' שעבר השיבה המשטרה בבג"ץ לשאלה מרוע לא ניתנה זכות הפגנה לציבור הדתי. אך שני המחנות עדיין מתבצרים בעמדותיהם, ובתווך, כתמיד, המשטרה.

בנוסף על שמירת הסדר והבטחון בהפגנות, על המשטרה לעמוד גם מול המלעיזים נגדה וטוענים שהיא מקצינה ביחסה לדתיים או להשיב למחנה שמשמאל, הטוען כי נוצר מעמד מיוחד לרבנים, שמעמיד אותם מעל לחוק.

הרב הראשי של פתח־תקווה מובל למעצר

סלומון עלי באריקאדות

רבה הראשי של פתח־תקווה אינו מוכן להתפשר על עשרת הדיברות — הגשם והרוחות העזות לא הצליחו להבריח את אנשיו ביום שישי מול קולנוע "היכל" ■ במאבק הזה מנצחים בינתיים רק צופי הקולנוע

מאת ניצח רימון

ביום שישי הקרוב יוקרא בבית משפט השלום בכפר־סבא כתב האישום נגד רבה של פתח תקווה הרב ברוך שמעון סלומון. האשמה: התקהלות בלתי חוקית והפרת סדר מול קולנוע "היכל" בעיר. הרב בחר לייצג את עצמו במשפט ללא שירותיו של פרקליט מקצועי. הוא לא יודה באשמה ולא יכפור בה, אלא יביע את דעתו בפני השופט, כי אין הוא חושב שיש למישהו זכות להאשימו במה שהוא מואשם.

לפסק הדין של השופט אהרון כהן, שבפניו יישפט הרב סלומון, יהיו בוודאי הדים, אולי אף השלכות משפטיות. בכל מקרה, הרב ברוך סלומון אינו מוכן להפסיד בשום מערכה במאבק שהוא מנהל מאז חודש פברואר 1984 (בהפסקות), נגד פתיחת קולנוע "היכל" בלילות שבת.

בפברואר 1984 העביר ראש העיר פתח־תקווה דב תבורי תיקון לחוק עזר עירוני בישיבת מועצת העיר, שנועד להתיר פתיחת עסקים בשבת. הרב סלומון, שמגדיר חוק זה כ"חוק חילול שבת" יצא במלחמה נגד פתיחת הקולנוע בלילות שבת. הרב לא התקשה לארגן מאחוריו צבא של מפגינים. אחרי ירושלים ובני־ברק נמצאת פתח־תקווה במקום השלישי, עם הציבור החרדי הגדול ביותר בישראל. מתוך אוכלוסיה של 130 אלף תושבים, 40 אלף הם דתיים. בעירייה טוענים, שיש רק 26 אלף תושבים דתיים.

הרב האשכנזי, הרב ברוך סלומון (47), הוא רב העיר פתח־תקווה זה עשר שנים. עלייתו על בריקאדות במאבק על שמירת שבת הפתיעה תושבים רבים בציבור החילוני, שאצלם נתפס תמיד כרב חביב ונעים הליכות. גם התסריט של הפיכת מרכז המושבה לזירת מאבק בין דתיים לחילוניים נראה לתושבי פתח־תקווה דמיוני, דווקא משום שהרב סלומון גדל בבית בעל השקפות של המפד"ל. אביו, הרב סלומון, היה הרב של כפר־אברהם בפתח־תקווה עד שנפטר. בנו, הרב מאיר סלומון, נתמנה במקומו. את אחיו, משה סלומון, הוא מנכ"ל משרד הדתות.

בפתח־תקווה מגדירים את השקפותיו של הרב סלומון כחרדיות. הוא מקורב לאגודת־ישראל בראשות חבר הכנסת אברהם שפירא, ולרבני האגודה. הרב עמיגור, האדמו"ר מסלונים והאדמו"ר ממונקץ'.

תמונה לא מכובדת

כאשר נעצר הרב סלומון לפני כשנת על־ידי המשטרה באחת מהפגנות השבת, אמר אז ח"כ אברהם שפירא לראש הממשלה, כי אגודת־ישראל לא תוכל לתמוך בממשלה העוצרת רב בישראל היוצא להגן את השבת. כאשר נאסר שנית לפני שבועיים ותמונתו — כשהוא מובל על־ידי שוטרים — התנוססה בשערי העיתונים, פנה שר הפנים הרב פרץ אל שר המשטרה בבקשה למנוע הישנות תמונה לא מכובדת של רב המובל למאסר על־ידי שוטרים בערב שבת. הוראה ברוח כזו אכן "ירדה" לשוטרים, הנמנעים בדרך כלל מעימותים עם הרב.

בתחילת המאבק הצטרף אל הרב סלומון האשכנזי גם הרב משה מלכה, רבה הספרדי של פתח־תקווה, הנחשב למתון. אולם במשך הזמן נסוג הרב מלכה מרעיון הפגנות השבת משום שחשב כי הם מהוות בעצמן חילול שבת. הרב מלכה לא חולק על הרעיון שיש להאבק על שמירת השבת, אך דרך המאבק לא נראית לו. מחוגי הרב סלומון גורסים, כי פשוט קשה לרב מבחינה פיזית להצטרף אל ההפגנות בשל גילו המופלג ומצב בריאותו.

כיסא במועצת הרבנות?

לדעת המקורבים אל הרב, סלומון הוא איש עקרונות והמטרות שהציב לעצמו הן אמיתיות. לא יעלה על הדעת, להבריחם, שהוא נושא עיניו לכיסא במועצת הרבנות הראשית, באמצעות מאבקו נגד חילול השבת והפרסום לו הוא זוכה. ביום שישי שעבר לא הצליחו אפילו הגשם והרוחות העזות להבריח את משמרת המחאה בראשות הרב סלומון. אנשיו עמדו רטובים עד לשד עצמותיהם מול קולנוע "היכל" והפגינו את מחאתם. בעוד שבתוך אולם הקולנוע המפואר והחמים צפו — בתפוסה מלאה — תושבי פתח־תקווה בסרט "זכרונות מאפריקה". מה שמוכיח שבמאבק הזה, יצאו בינתיים רק צופי הקולנוע מנצחים.

מחוץ לבית הקולנוע עמדו המפגינים הדתיים ומנגד כוחות המשטרה הגדולים ובתווך, כצפוי, נציגי התקשורת, מצפים כל אחד לכניעתו של הצד השני. אלא שמול השוטרים המתודרכים (שעליהם להמצא בימי שישי מחוץ לבתיהם) ונציגי התקשורת העייפים מתעקש הרב סלומון ומבטיח, שכל עוד נמשך חילול השבת בקולנוע "היכל", תימשך המחאה. על עשרת הדיברות אין מתפשרים.

הרב סלומון לא מודה באשמה ולא כופר בה (צילום: ע.פ.א)

הטרור הומחש לראשי המתועשות בידי "רקטות" למקום כינוסם

עיקר העניין בטוקיו — הדאגה מהדליפה הגרעינית ■ הטילים — מתוצרת בית — נפלו כמה מאות מטרים מארמון הכינוס ■ שלטונות יפאן הורו שלא לשתות מי גשם

טוקיו — ועידת הפיסגה השנתית ה־12 של 7 המדינות התעשייתיות המערביות הגדולות, נפתחה אמש בטוקיו באווירה מתוחה, בעקבות ירי של מספר טילים קטנים מתוצרת בית, ששניים מהם נפלו במרחק כמה מאות מטרים בלבד מארמון אקאסאקה, שם מתכנסים שבעת ראשי המדינה.

כן הודיעה ממשלת יפאן בשעות הבוקר לנשיא רייגן, כי בבדיקות שנעשו נתגלתה עליה ברמת הרדיו־אקטיביות באטמוספירה היפאנית."

דובר הבית הלבן אמר, כי נציגים של משרד החוץ היפאני ריווחו בשעות הבוקר המוקדמות למשלחת האמריקנית על תוצאות ישיבה של ממשלת יפאן, בה השתתפו מומחים לענייני גרעין ולויהום רדיו־אקטיבי. דובר הבית הלבן ציין כי המצב "איננו מדאיג לפי שעה".

שלטונות יפאן הורו לתושבים לא לשתות מי־גשם — שכן מזה 48 שעות יורדים גשמים על טוקיו — ודרשו כי כל הירקות והפירות יישטפו היטב בטרם ייאכלו.

הרמה הבלתי־נורמלית באטמוספירה של יפאן מגיעה ל־4000 פירוקוריות. בעוד שכל רמה העולה על 3000 פירוקוריות, מחייבת מעקב קפדני.

השלטונות היפאניים מסרו, כי זוהי רמת הרדיו־אקטיביות הגבוהה ביותר מאז האסון בכור הגרעיני הסובייטי בשבוע שעבר.

הרקטות שנורו לעבר הארמון של ועידת הפיסגה, לא גרמו לנפגעים או לנזקים, אולם משטרת יפאן ושומרי הראש של שבעת הגדולים שהתכנסו בטוקיו, בוודאי הודעו כאשר נודע להם שאחר הטילים, מסוג שבו משתמש השמאל הקיצוני היפאני לעתים תכופות, עבר מעל למעקה המקיף את הפארק של ארמון אקאסאקה.

במקביל נערכו בלב טוקיו כמה הפגנות של קבוצות של השמאל הקיצוני, בהן השתתפו כששת אלפים איש. אולם המפגינים לא הצליחו להתקרב לארמון הוועידה, הדומה כיום לבסיס מבוצר.

בתוך הארמון לא הבחינו כלל בירי הרקטות, והטקס הרשמי התנהל ללא הפרעות. ארמון אקאסאקה הוא מבנה בסגנון הבארוק, והוא דומה לארמון באקינגהאם בלונדון.

כמעט ודאי כי שבעת המנהיגים יפרסמו הצהרה בה יקראו לבריה"מ לספק מידע מפורט על הדרמה בצ'רנוביל, המדאיגה את הקהילה הבינלאומית כולה.

קרוב לוודאי גם כי ידרשו להגביר את נוהלי הבקרה על מיתקנים גרעיניים מצד הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית שמרכזה בווינה, ואשר בריה"מ חברה בה.

המאבק נגד הטרור מהווה הנושא המרכזי של הפיסגה, גם נושא זה קרוב לוודאי יניב הצהרה, וארה"ב דורשת כי היא תהיה "מוקשית ככל האפשר". אולם, נוכח ההתנגדות של מספר משלחות, אין להניח שהיא תכלול עיצומים כלכליים נגד לוב.

נמסר כי הרקטות, שלוש או ארבע במספר, נפלו במרחק של כ־500 ק"מ מהארמון, לאחר שעברו מרחק של כשלושה קילומטרים. לפחות אחד הטילים עבר מעל לשטח הארמון בשעה שנערכה קבלת הפנים הרשמית.

השמאל הקיצוני היפאני איים כפומבי לפוצץ את הפיסגה. יצוין, כי בסוף מארס, ובראשית אפריל נורו רקטות דומות, על־ידי קבוצות שמאלניות קיצוניות שונות, לעבר ארמון אקאסאקה, שגרירות ארה"ב, ארמון הקיסר בטוקיו והמטה הכללי של משטרת אוסאקה.

דובר המשטרה אמר, כי נראה שרקטות אלה הן פרי עבודתה של צ'וקאקו־הא, הגדולה מבין הקבוצות השמאלניות הקיצוניות ביפאן. בקבוצה זו כ־5000 חברים, מעריכים, כי 200 מהם משתייכים לאגף המחתרתי האלים של תנועה זו.

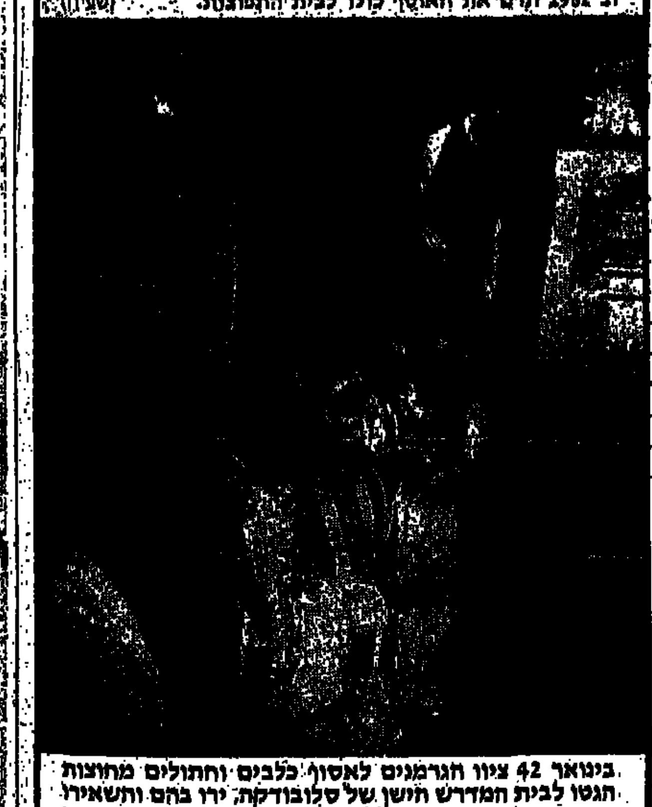
גטו קובנה — תמונות ממצלמה נסתרת

אמש נפתחה בבית התפוצות תערוכה תמונות אלה של [illegible] ממצלמה נסתרת, צילומיו של צבי קדושין.

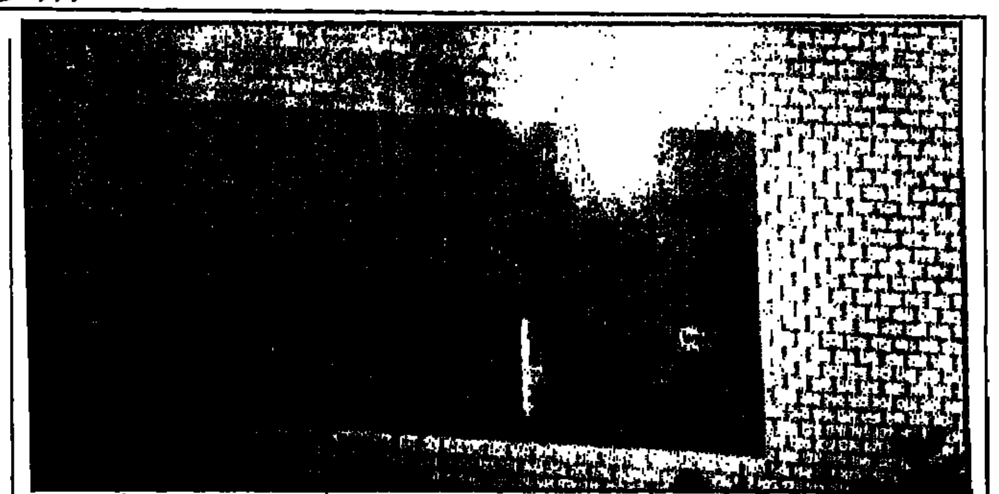
בתערוכה נבחרו תמונות אשר צלם צבי קדושין [illegible] במשך למעלה משנתיים [illegible] במצלמה [illegible] מבעד [illegible] את מראות הגטו [illegible]

[illegible]

צבי קדושין שמר על הצילומים כל השנים מאז המלחמה ובי־1982 תרם את האוסף כולו לבית התפוצות. (שע"ח)

בינואר 42 ציוו הגרמנים לאסוף כלבים וחתולים מחוצות הגטו לבית המדרש הישן של סלובודקה, ירו בהם והשאירו שם את פגריהם, וכן חיללו תשמישי קדושה כפי שאפשר לראות בתצלום.

עשן עולה מקני הרקטות ששוגרו לעבר הארמון בו מתכנסים ראשי המעצמות בטוקיו, לאחר נסיון הפיגוע הטירוריסטי שם. (צילום: אי.פי.)

נטישה המונית של נגדים מצה"ל בשל שחיקת השכר

מאת אבי בניהו
כתב "על המשמר"

בתקופה האחרונה מסתמנת בריחה גדולה של נגדים בדרגות רב־סמל ורס"ר משירות הקבע בצה"ל. עזיבת הצבא מתבצעת בקבוצות גדולות כאשר צה"ל מתקשה למעשה לשלוט על העזיבה ולרוב פורשים את המדים גם נגדים מסקטורים חיוניים בצבא.

כשבוע שעבר בלבד השתחררו 97 רסרי"ם. 90 מהם אמרו בראיון לקצין בכיר ששוחח עמם על סיבות העזיבה, כי אין להם למעשה לאן ללכת אולם אינם מסוגלים לעמוד בפני שחיקת השכר ותנאי השירות הצלווים להם וזכו אנשי הקבע בעבר. בפגישה עם תא הכתבים הצבאיים לרגל יום החיל מסר אתמול קצין שלישות ראשי תא"ל אברהם אופיר, כי בשנת העבודה 1985 עזבו את צה"ל 3600 נגדים, מתוכם 1700 במסגרת המתוכננת של קיצוץ התקנים בהתאם למציאות הכלכלית החדשה. "הבעיה העיקרית היא שצה"ל מצוי כעת ללא יכולת להשפיע על "מי שהולך ומתי", ועוזבים אותנו אנשים טובים מאוד

בנושא אנשי המילואים נמסר כי מופעלים בקרה ופיקוח נוקשים על היחידות השונות שנדרשות לזמן לשירות מילואים לצרכים מצומצמים ומוגדרים ביותר. הרמטכ"ל רא"ל משה לוי הבטיח מתנה מיוחדת (ג'יפ) עבור היחידה שתוביל בשנה הקרובה בצימצום ימי המילואים.

בהתייחסו לנושא העריקים מר תא"ל אופיר, כי המבצע האחרון להשבת עריקים לשירות החזיר לשורות הצבא 4000 חיילים מתוך 10,000 המוגדרים כעריקים ומנותקי קשר.

הרמט"ל המצרי לירדן להידוק הקשרים הצבאיים

מאת אלכס פישמן
כתבנו הצבאי

במסגרת הידוק היחסים הצבאיים בין ירדן למצרים והגברת התיאום המבצעי בין שתי המדינות יגיע בימים הקרובים לירדן רמטכ"ל צבא מצרים אבו־ג'זלה לירדן ויוועד עם המלך חוסיין, ראש הממשלה זיאד איר־פעי והרמטכ"ל הירדני זיאד בן־שאכר.

משקיפים מציינים כי הרמטכ"ל המצרי, שביקורו היה אמור להתחיל ביום שבת האחרון, יגיע לרבת־עמון רק לאחר שהנשיא הסורי אסד יעזוב את הבירה הירדנית באמצע שבוע זה.

מטרת הביקור של הרמטכ"ל המצרי הוגדרה כדיונים בנושא שיתוף הפעולה הצבאי, תיאום והדרכה, ודיונים בנושא התיעוש הצבאי. מאז הידוש היחסים הדיפלומטיים בין ירדן למצרים בספטמבר 1984 חל תהליך מואץ בהידוק היחסים הצבאיים בין שתי המדינות. תהליך זה בא לידי ביטוי בביקורים הדדיים של משלחות צבאיות וביקורי מפקדי הצבאות.

במחצית השניה של שנת '85 ביצעו שני הצבאות תמרונים משותפים על אדמת מצרים. בתמרונים אלה תורגלו בעיקר הכוחות המיוחדים.

מכתבים לידיד

הזוועה שלא נלמדה

נפתלי היקר,

האם היהודים למדו את לקחי השואה? ספק רב. אם לשפוט על־פי נכונותם לעלות לישראל ולהיפטר סופית ממעמד של מיעוט בארצות הגולה, מיעוט של זרים אשר כל גל של אנטישמיות עלול להפוך אותם למיעוט נרדף, מבוזה ומושפל. הם אינם עולים ארצה גם כאשר ניתן להם לצאת מברית־המועצות. היהודים הנוטשים היום את דרום־אפריקה, שאדמתה בוערת, ומעדיפים להגר לאוסטרליה או לארצות־הברית, שלא לדבר על רבבות ומאות אלפי ישראלים שירדו מן הארץ בחיפושים אחרי רווחת־יתר מעבר לים.

התופעה של „יהדות גרמניה", המונה היום 30־40 אלף איש, היא משונה, וזאת בלשון המעטה. חלקם הם יהודי גרמניה „אותנטיים", שרידי היהדות המפוארת והגדולה שלפני עלות היטלר לשלטון. ואת היתה יהדות מיוחדת במינה, ברובה מתבוללת, שהיתה מושרשת היטב […]

סרג' מואטי כותב בין השאר: „זהו סיפור של ילד שלא שייך ל„נורמה", שכן נולדתי כיהודי ובגיל 11 איבדתי את הורי. נער שחשב, כי הוא דומה לאחרים, אך אלה לא חשבו כך. בהיותי בן חמש או שש עברתי את חוויית האכזבה מן האהבה הראשונה בחיי. שיחקתי עם ילדה בת גילי בקפיצות על המדרגות עד שזו הפסיקתני לפתע: „לא אוכל לשחק אתך...!" — אמרה. למה? שאלתי. „משום שאתה תלך לגיהנום, כל היהודים יילכו לגיהנום". חזרתי הביתה — מספר מואטי — ושאלתי את אבי בבכי — „מה זה להיות יהודי?" אבי, שעבר כבר מחנות ריכוז, הסביר, כי אנשים אינם אוהבים אותנו... קיבלתי הלם... אירע לי דבר נורא... הייתי יהודי...".

מאז הגילוי הזה גדל מואטי עם ה„סטיגמה" של היהודי, וגילה, כי כל מיעוט, בדומה ליהודים, נמצא בסביבה עוינת של הרוב. לכן הוא חש אחווה עם כל המיעוטים. „כאשר אני מביט על הילד […]

גחלים לוחשות בתחנת הכיבוי

מאת אשר שילוני

פרשת החשרת מפקד תחנת כיבוי האש חולון — בתיים בביצוע מעשים מגונים בפקודיו, תוך ניצול מעמדו בתחנה, הסתיימה בימים אלה עם הרשעתו בדין ושליחתו לכלא לחודשים אחדים.

הפרשה הסעירה את התחנה שנתיים וחצי. קורבנה, קצין כיבוי יצחק כהן, שהעז להיחשף וב„תמורה" הושעה מעבודתו כביתו. אינו עובד אך ממשיך לקבל משכורת.

בספטמבר 1983 הגיש יצחק כהן, באמצעות עו"ד יעקב גולני, תלונה למנכ"ל משרד הפנים, יעקב מרקוביץ. נגד מפקד התחנה, אורי וייסמן, בה האשים אותו בשורה של מעשים מגונים שביצע משך 7 שנים, בו ובכבאים נוספים. בתחילת אוקטובר אותה שנה הגיש תלונה רשמית למשטרת […]

צדוק סבור שהוא היה מאה אחוז בסדר. „לא רצינו להתערב, אמרנו: זה לא נוגע לנו. אני הצעתי לפטר את שניהם".

— אז מדוע פוטר רק כהן ואילו וייסמן המשיך לקבל משכורת מלאה?

לווייסמן הגיעו כמה חודשי חופשה שצבר, ואז העברתי החלטה במועצת האיגוד שיקבל תשלום תמורת חודשי החופש, ואילו כהן לא צבר ימי חופשה ולכן הצעתי לפטרו ולשלם לו פיצויים, אולם הוא דחה את ההצעה.

מפקד תחנת כיבוי האש בחולון, שהורשע בביצוע מעשים מגונים, נשלח לרצות עונש מאסר אך הפרשה עדיין לא הסתיימה: הכבאים כועסים על חושף השחיתות, ואינם מעוניינים בחזרתו לעבודה

ובלבד שיספק את רצון הממונה עליו ויש[…] שקט בתחנה בלי שיביא בחשבון שבינתיי[…] הרס משפחה, בלי לחשוב מה אומר הציבור ובלי שיתן את הדעת שבמעשיו הוא מעו[…] הסתרת מעשים מכוערים גם בעתיד. כך ל[…] נבחר ציבור בער מערכת נקיה ממעש[…] חריגים ומגונים.

אין גם לנקות כליל את כהן עצמו. לא[…] שלושה ילדים ואשה. לדבריו, אשתו ואחיו […] כסוד העניינים כל הזמן. הם היו בטוח[…] שאיכשהו יסתדרו העניינים בלי שיתלו[…] רשמית נגד מפקדו. פיצוץ הפרשה גרם […] לבתו בת ה־14, תלמידת בית־ספר.

7 שנים עושה אדם מעשים מגונ[…] בגופך. אתה שותק ומוצא לנכון להתלו[…] רק כאשר מסרבים לקבל חזרה לעבוד[…] את חברך קרוי?

זה היה הקש ששבר את גב הגמל. ההתעללות של וייסמן כי היתה יחסית קל[…] לעומת ההתעללות בקרו. לא רק אני שתקתי. כל התחנה סגדה לו כפי שסוגדים לנשיא[…] במדינות מפגרות: הכבוד שרחשו לו גרם ל[…] […]

שער התקוות הגדולות

מאת בצלאל עמיקם

כל תגלית ארכיאולוגית הקשורה בירושלים מכה גלים רחבים בעולם כולו. פרופסור בנימין מזר, מאבות הארכיאולוגיה הארץ־ישראלית, עמד לא אחת במוקד תעניין הציבורי, כשבישר לעולם על תגלית מרעישה או חפירה מרתקת. גם עתה, כשהוא בגיל הגבורות, מכובד הארכיאולוג הישיש כי לידו לא נס ובאמתחתו צפונות חדשות המסעירות את הקהילה הארכיאולוגית. […]

בעריכת עלינא תורי

מחול

מפולין בצעדי מחול

„מזוושה".

מכבר לא זכה הקהל הישראלי לראות את אותן הצורות הבימתיות, האופייניות לתרבות ארצות מזרח־אירופה: המחול העממי המבויים. מאז ימי מויסייב (יהודי במוצאו), שמצא דרכים להעביר מחולות־עם לבימת התיאטרון, מבלי שיאבדו את חרוות־החיים שלהם ואת אווירתם האותנטית, הלכו כל הכוריאוגראפים העוסקים בתחום זה מדרכיו. גם טדאוש סיגטינסקי, שייסד את להקת „מאזובשה", […]

[…] שוכינו לראות בארץ, כגון תיאטרונו של טדאוש קנטור וה„תיאטרון הגדול" מוורשה וכן ההצגות שעתידות להתבצע במסגרת פסטיבאל ישראל/ירושלים — להקת „מאזובשה", המונה רקדנים ונגנים רבים, שופעת עליצות. שעה שהמחזות רוכבים קודרים, מחולות־העם ממחוזותיה המגוונים של פולניה צבעוניים, מלאי מרץ ומשרים אווירה של אופטימיות.

את הלהקה הביא ארצה האמרגן שמואל צמח, שיצר לעצמו קשרים הדוקים עם פולין, והיא תופיע בהיכל התרבות בתל־אביב ב־15, 17, 22 במאי; באמפיתיאטרון קיסריה ב־28, 31 במאי ותסיים את מופעיה במסגרת הפסטיבאל בירושלים, בבנייני־האומה ב־24, 27 בחודש.

ג.מ.

קולנוע

אימפריית חושים קטנה בגריניץ' וילג'

„תשעה וחצי שבועות של שכרון חושים" — בקולנוע „לימור"

מאת יעל ישראל

„הטנגו האחרון בפריז" של הבמאי ברטולוצ'י — סרט שעורר מחלוקות רבות כשהוצג, ושהיה חדשני בזמנו — סיפר על מערכת יחסים מינית בין גבר לאשה, כשהאשה היא זו שמורשכת את הקשר לכיוון של יחסים מיניים ללא כל יחס אישי. היה זה סרט ששבר מוסכמות, דימויים וסטריאוטיפים של גברים ונשים במשחק המינים. אבל זה היה בראשית שנות השבעים, עם המהפכה־ המיניות... והמיניות, […]

להמריץ את האדרנלין ולהחיש את דפיקות הלב. אך הפירוש המיני של ליין ליחסים נוסח „הילדים הנוראים" של קוקטו קיבלו כיוון אירוטי־סתמי עם קצת סטיות על קצה המזלג: קצת פטישיזם, קצת לסביות, קצת הומוסקסואליזם חבוי, קצת סאדו־מאזוכיזם רך ומשמעויות נלעגות ושמרניות על קנאת הפאלוס של הנשים, הכל נראה לא על־אמת, אלא כסקיצה לדבר האמיתי ועליכן הסרט משולל ארוטיזם שלוהרסן בסגנון „כחום הגוף" ו„הדוור מצלצל תמיד פעמיים". בנסיון להיות נועז כמו „הטנגו האחרון" יוצא הסרט קרוב יותר ל„להתאהב" ללא האנושיות שאפיינה את האחרון. […]

מבט ראשון

שלווה רועמת

מאת דורית קידר

הפסלת אורה שפרלינג הציגה בגלריה „שי דנון". נשים עירומות משיש קרירה או מאבני מדבר יהודה, צבעיהן מתחלפים אבריהם קטועים לפעמים. הראשים ללא אפיונים אינדיבידואליים. אברי המין מודגשים ומלאים. הן מכורבלות, נמתחות, ישובות על ברכיהן, נוטות לאחור, כלפי צד מעין בכתנליות בעלות ייצריות ומיניות פנימית. המהלחלת דרך עור האבן.

יש בן מעין שלווה רועמת המאיימת להתפרץ החוצה, והיא היא השומרת על האיזון היפה שבין האבן הדוממת לפוטנציאל החיות הטמון בה. […]

הוא הנכון: מישורי מרגיש במים עכורים אלו — במכצרו הטבעי.

הנושא נסוב על עצמיותו: כיצור אנדרוגני, בעל גוף אבר ותנוחות נשיות, או בעל גוף אשה וארשת גברית מאור, כסופרמן לעניים. מעוות מאור, או כחיה תוהה וצפורניה כצפורני עוף טרף מבהיל.

הדמויות מרכזיות, עומדות לאורכן של התמונות, ומאכלסות אותן עד לתקרתן. הן גדולות מאור ורחבן של המסגרות צרים עליהן, ומאיימים בסגירה וכליאה. יתר על כן צורות גאומטריות באות להגביר את תחושת הקלאוסטרופוביה הפסיכודלית, המשמשת כמצע חיים של שגרה.

מישורי הולך למקורות מלכבים יותר כמו מוטיבים של סזאן, אבל החושיות הפוביסטית או האסתטיקה של האינטימיסטים הופכים […]

[…]

הקומפוזיציות בנויות היטב באמצעות סדירות של קווים אנכיים ואופקיים. עמידה על פרטים לעולם לא תבוא על חשבון ראיית הכולל. תערוכה שיש בה יותר ממה שאולי נראה ממבט ראשון.

הנעילה ב־16.5.

[…]

יעקב מישורי מציג בגלריה „דביר". עבודות אקספרסיוניסטיות המוכירות ללא ספק את מורשת האקספרסיוניזם הגרמני. ועם זאת האיזכור לא פוגם במאומה. אולי ההיפך […]

מופע

קרנבל הסמבה של „אובה אובה"

„אובה אובה" — ספורים ברזילאיים ברוויו אירופאי

מאת עמית רוט

„אובה אובה" אחת מהגדולות בלהקות הברזילאיות, 51 רקדנים, זמרים, ונגנים תופיע בארץ החל מ־6 במאי עם שלל ריקודים, מוסיקה וצבעוניות, המאפיינים את מרבית הייצוא של הארץ הגדולה ביבשת אמריקה. […]

רשות הקורא

בעקבות צ'רנוביל

כשבוע ימים עבר מאז התאונה החמורה בצ'רנוביל, תאונה שגרמת דאגה רבה בכל העולם ולבטח בברית־המועצות. כיום כבר ברור, שבברה"מ נקטו כל האמצעים הדרושים להתגבר על התאונה המסובכת ויבלו לה.

למרות כל הבהלה וההפחרות שנשמעו במערב, הוכח ששלטונות ברה"מ נהגו באחריות ובשיקול דעת. היה אסון, נהרגו ונפגעו עשרות. אולם נמנע אסון גדול יותר. הוכח שצדקו מומחים אובייקטיביים, אף מהמערב, שקבעו שאין בתאונה הגברת הנשורת הרדיו־אקטיבית עד כדי סכנה. ומה שנוגע לתאונות בכורי אטום, מסתבר שדווקא השנה גדל מספר התאונות בארה"ב ב־20%. זה מוכיח עוד יותר עד כמה צודקת ברה"מ שתובעת זה זמן רב פיקוח מוגבר על כורי האטום גם לצרכי שלום. אולם פיקוח רציני […]

מאת יעקב רבי (452)

סמיכות רעיונית בשיר

בצד האחורי של „מסכת אב", ספר שיריו החדש של יהודה אופן, נאמר: „גופי מסתורין המוות חי", צפת־שבהרוח ושלגי הצפון האימתני, במחזור רב־דמיון־והסמלה סביב רמותו ומורשתו של האב. חוליות־חוליות שיריות של שושלת יוחסין, שהמיתי והאמיתי מתמזגים בהן למסכת אחת, עזות צבעים ונוגת צלילים, החותרת למעמקי „הר־האלם" ו„עצב הירדן".

מלבד עוז הצבעים ותוגת הצבעים הייתי מוסיף עוד שני מאפיינים לשירתו או ללשון שירתו של יהודה אופן (בעצם, גם ללשון הסיפורת שלו, באסופה „במעגל סגור"): צחות, צלילות — ותסמוכת, אסוציאטיביות, סמי־כות־רעיונית קלה, קולחת, מרנינת. „המיתי והאמיתי" (אכן תסמוכת חרשנית) מתמזגים אצלו לעתים קרובות, אף־כי במיוחד במסכת־שירה זו, שעיסוקה בתורת־מסתורין, במוות וחיים שהם כניימצרא וכזכרי אב שנספה בשואה אך נוכחותו שרירה ומלווה תמיד.

כבר במיצג, באקספוזיציה שבראש השיר הראשון, „פרידה", מופיעה תסמוכת: „מקובל עלי — אכי נולד בצפת / במערת / סוד שלא נחפר..." „מקובל עלי" משתמע מיד לשתי פנים: יודע אני, מסורת בידי, — ואילו המשך ההיגד, אבי נולד בצפת", מעורר את ההקשר של סוד, של תורת ח"ן, לפי שצפת עיר המקובלים היא.

השיר השני, „כור", פותח: „מצא אותי אבי / בין סתותי שלג / פתות פעוט צחור..." החידוש הוא נקיטת לשון־יחיד, פתות, המחישה קטנות, בייחוד כאשר לפתות שם־תואר הנחרז עמו, פ ע ו ט. בספרות העתיקה והחדשה אין לנו אלא לשון רבים, פתותים, כמו „בפתותי לחם" (יחזקאל י"ג, 19). המעתק מרבים ליחיד הוא לא רק דקדוקי, — הוא גם ס מ א נ ט י; פתות אחד ויחיד הוא מהות שונה ממספר מסוים של פתותים.

ולהלן: „עליתי בו / אור זרוע לצדיק / בראש ההר פרש את לבו / יושר שמחה". מטבע הדברים כאן עולה על הדעת התסמוכת של הפסוק (תהילים צ"ז, 11) „אור זרוע לצדיק / לישרי לב שמחה". — וכך מתחיל השיר הבא, „יפרח": „כאשר הלך אבי המלך עמו / כפל מערה / תאומת חברון". פשיטא שמערה שהיא תאומה למערה אשר בחברון היא „כפל מערה", שהרי האתר בעיר האבות נקראת מערת המכפלה.

מתוך השיר „כשם": „על גבו נשאני אל ראש / הור ההר / עשותני תלמיד לשוכן בו". „השוכן בו" הוא מן הסתם א ה ר ו ן ה כ ו ה ן, שהור ההר הוא מקום פטירתו ושעליו נאמר בפרקי אבות: הווי מתלמידיו של אהרון, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. גם באסופות־שירה קודמות של יהודה אופן, „גבילת ורד" ו„שירים מרחוב עייף", יש שרשרות של אליטראציות, של שורות המתחילות באותה האות, ואין זה משחק גרידא, כעין לשון נופל על לשון, אלא העיצור החוזר כראשן של תיבות שייך למשמעות השיר ולהרגשותיו. אותיות־המפתח הן צדי־ושין: „אבי הצפין לי / נחל ערוגות / כושם. // שבה לפי כשבתות שבות — שבת עמו / לשולחן ערוך / וחייו ערך למעשיו שלושה / לחצוב תורה מסלע / יראה מצור / לצור צורת / צלע חילו — צלם אדם // הנחילני את כושם המים / הצלולים / שלא אצמא לעולם".

לבר מן האליטראציות בצד"י ובשי"ן, תן דעתך על משולש המלים „נחל ערוגות הבושם" בבית הראשון, המתפצל לצירוף „נחל ערוגות", נתון גיאוגראפי במדבר יהודה, ולצירוף „ערוגות הבושם" משיר השירים וכן להשתלשלות של הומונימים לכאורה, „לחצוב... יראת מצור / לצור צורת..." אף שים לב לכעין „חריזה" פנימית, פונולוגית וסמאנטית: בצמד־השורות „לחצוב תורה מסלע / יראה מצור" — ישנה כנגד „מסלע" המלה הנרדפת „מצור". אך „מסלע" גם „מתחרזת" עם „צלע", והצירוף „צלע־חילו" מוליך אל „צלם־אדם", הן מבחינה פונולוגית והן מבחינה מיתית, שהאדם נברא בצלם אלוהים ומצלע האדם ברא אלוהים את האשה.

עוד זכרי אב, בשיר „הותיר": „כהאדם בוקר / לא התפלל שחרית / התפלל אותי". „שים לב לשני חידושים דקדוקיים־סגנוניים: „בהאדם בוקר", במשמע „בשעת זריחה, כאשר האדימו שמי הבוקר" — נשמע כסגנון מקראי, אף־על־פי שאין במקרא תיעוד לצורה זו, „בהאדם" (שם־הפועלה של השורש אד"ם כבניין הפעיל). בצירוף מלת־היחס ב־) — „התפלל אותי", כנגד „לא התפלל שחרית". ירשאי אתה להבין את „אותי" (האני־המשורר, בנו של האב המתפלל) אם כהקבלה לתפילת שחרית ואם כיעד התפילה: הוא התפלל למען אברא ואחיה.

התעלמות מהעובדות, התעלמות מהגורמים

ועדת החקירה לעניין ויסות מניות הבנקים, בראשותו של השופט העליון משה בייסקי. הוקמה על־פי החלטת ועדת הביקורת של הכנסת, שהטילה עליה „לחקור את כל העובדות והגורמים שהביאו לוויסות המניות הבנקאיות, מתחילת הוויסות ועד למשבר המניות שאירע בחודש אוקטובר 1983".

מאת צבי טימור

על פי כתב סמכות זה, היה על הוועדה לבדוק את העובדות והגורמים לוויסות המניות הבנקאיות. תשובת הוועדה לנושא זה היא קצרה, פשוטה, ואולי אף פשטנית: „הגורם שהביא לוויסות המניות הבנקאיות הוא החלטת הבנקים לעשות כן".

היה מהפך?

. . הוועדה אף מוצאת לנכון להבהיר מסקנה זו במודגש: „הבנקים נכנסו לתהליך הוויסות מבלי שנתבקשו, ובוודאי מבלי שאולצו לעשות כן על־ידי רשות כלשהי. התמונה המצטיירת היא של קשר בין הבנקאים לוויסות את מניותיהם, להטיל על הבנקים סיכון עצום (לפחות כמסתבר כדי־עבר) - בגלל אינטרסים של הבנקים, מנהליהם ועובדיהם". הוועדה עוד מחזקת קביעה זו באופן „חד־משמעי", והיינו, „הבנקים בהחלטתם היו הגורם היחיד שהביא לוויסות מניותיהם".

בניסוחים אלה מתעלמת ועדת בייסקי מכתב ההסמכה שלה, בו התבקשה, כאמור, לבדוק את „העובדות והגורמים". היא משיבה רק על חלק אחד, והוא הגורם הישיר שעסק בוויסות – החלטת הבנקים. הוועדה מתעלמת מהמחצית השנייה של משימתה, והתעלמות זו, כפי הנראה, מביאה אותה להעמדה חד־צדדית של הבעיה ולהתעלמות מהעובדות שנוצרו בתחום הכלכלי לאחר „המהפך הכלכלי" של 1977.

גם המונח „גורם" קיבל משמעות מצומצמת מאוד במסקנות ועדת בייסקי. גורם, לפי ההגדרה במילון, פירושו גם סיבה וגם מניע. לכן, על הוועדה היה לבדוק גם את הסיבות הכלכליות שהביאו בנקאים סולידיים להסתבך בתהליכים שסיכנו את המוסדות, ולא את מניעיהם בלבד. הוועדה בכיכול עסקה בכך כאשר התייחסה לטענות הבנקאים, שהוויסות היה נחוץ להלימות ההון שלהם, ודחתה אותן – אך היא לא בדקה את המציאות הכלכלית החדשה לעומקה.

קשה לומר, שהסיבה לרצח היא האקדח שירה כדור, ממנו מת הנרצח. הסיבה מצויה בדרך כלל מחוץ לאקדח. לכן, מעבר לדחייה משפטית של טענות ההגנה מצד הבנקאים, שבדרך כלל לא הבהירו די הצורך את האילוצים שבהם פעלו, היה על הוועדה לגלות ולחקור את המציאות המקרו־כלכלית שבה פעלו הבנקים – פעילות שאילצה אותם להתנהג כפי שהתנהגו.

הממשלה הדפיסה דולרים

אילו הוועדה היתה בודקת את הסיבות ואת העובדות שנוצרו בשטח מ־1977 ואילך, היה מתברר לה כי הגורם העיקרי לוויסות המניות היה הגרעון הממשלתי הגדול וצרכי מימונו. היה מתברר לוועדה, כי הממשלה ובנק ישראל החלו בוויסות שוק ההון לצורכי מימון גרעון זה. הבנקים נאלצו להתחרות בשוק ההון הממשלתי „המווסת" (גם בשוק הראשוני וגם בשוק המשני), על־ידי „ויסות פלוס". לפיכך ניתן להאשימם רק בשיתוף פעולה עם הממשלה במימון גרעונה על־ידי גיוס הון בארץ ובחו"ל, וכן בכך שהסכימו להיכנס – להירתק – לפתח הצר שהממשלה השאירה להם, זאת במקום להתקומם נגד כל השיטה על־ידי אי־הסכמה לשתף פעולה עימה.

אילו הרימו הבנקים בשעתו את נס המרד – במקום לדאוג להלימות הון עצמי, כדי לגייס מטבע חוץ למימון גרעונות הממשלה, ובמקום לשמש מגייסי־חסכונות בארץ מעודפי הכספים שהממשלה הדפיסה – היו יכולים להימנע מכל זה. אולם הם פעלו בתוך השיטה המוכתבת על־ידי הממשלה, קיבלו את הקונספציה שלה ושל בנק ישראל, ופעלו לפיה. אפשר להאשימם בכך, אך זו אשמת מחדל ולא אשמת פעולה מכוונת.

יש תשיבות רבה לשאלה מי קדם למי, כיוון שאם בודקים את העובדות והסיבות, תתקבל תמונה שונה מהתיאור של הוועדה. הוועדה תיארה את הבנקים כגנבים, בעוד שמולם עמדו השוטרים – הממשלה, בנק ישראל, הנהלת הבורסה והרשות לניירות ערך – שבמשך 7 שנים לא השגיחו בגניבה וניצבו מנגד. התמונה האמיתית היא הפוכה: הממשלה יצרה גרעונות־ענק, ולכיסוי גרעונותיה התחילה למכור לציבור ניירות ערך מווסתים ללא כיסוי. הממשלה הדפיסה כסף ללא כיסוי ושיתפה (בשמחה) גם את הבנקים במהלך זה. מכאן שהממשלה לא הייתה שוטר, אלא המוח שמאחורי הפשע.

ניתן כמובן לטעון, כי לממשלה מותר להדפיס כסף ואג"ח ללא כיסוי, כי הדבר הוא בתחום סמכותה, והיא יכולה לנהוג כך על בסיס יכולתה לגבות מיסים בעתיד. אולם ממשלתנו לא הדפיסה „סתם" לירות או שקלים, אלא דולרים – מה שכונה בזמנו „ישראדולרים", או פת"ם.

. הפת"ם היה, למעשה, היצע של אג"ח דולריות מווסתות בכמות בלתי מוגבלת, במחיר דולרי שאינו משתנה, משום שאינו תלוי בביקוש, ועם שער ריבית דולרי אמיתי. בנק ישראל מכר לציבור „דולרים" אלה מבלי שיהיה לו כיסוי דולרי ממשי. הוא חייב את הבנקים, שפעלו כסוכן מטעמו, להפקיד אצלו את מלוא הסכום של פקדונות אלה, או לפחות כמעט את כולו. באמצעות הפת"ם קבע בנק ישראל תשואה מינימלית מובטחת ללא סיכון לכל שוק ההון בישראל. כל מי שרצה לגייס כסף מן הציבור, היה צריך להציע תשואה גבוהה יותר ממה שנתן ביד נדיבה הבנק המרכזי.

נוסף לפת"ם, ויסת בנק ישראל גם את שערי איגרות החוב הצמודות, גם בשוק המישני, במשך תקופה ארוכה. הממשלה והבנק קבעו יחדיו כללי התנהגות וקבעו ריצפה של תשואה על החסכונות הנזילים ביותר. אז החלו הבנקים, או כפי שאומרת הוועדה, „התליטו", להיכנס למשחק שהיה בעצם מכור מראש. אין לשחרר אותם מאחריות לשיתוף הפעולה, כיוון שבנקאים אחראיים היו צריכים להתנגש עם הממשלה ולחשוף את התנהגותה האבסורדית. אסור היה להם לסכן את עצמם תוך הפרת חוק, גם אם היתה להם אז ידיעה ברורה שהממשלה, שעודדה אותם, לא תתבע אותם לדין על כך. אך יש הבדל בין אחריות לשיתוף פעולה לבין אחריות לתהליך ההרסני כולו.

גיורא גזית

שגעונות בלי חשבון

אילו היתה הוועדה בודקת את העובדות היתה „מיישרת" את התמונה שנתלתה על הקיר בכיוון הפוך. היא היתה קובעת, כי הממשלה שלאחר המהפך הכלכלי היתה העבריינית הראשית, והבנקים גנבו כמו למענה. נגידי בנק ישראל ושרי האוצר לא היו שוטרים שלומיאלים או מושחתים, אלא שותפים לפחות שווים לדבר העבירה, והם אף נהנו מהרכוש הגנוב. רק על בסיס של מתן אפשרות לבנקים לגייס „הון" מהציבור, יכלו שרי האוצר בשנים הקריטיות לגבות מס ריאלי של 140%, בממוצע, על הרווח הריאלי של אותם הבנקים; בבנקים בודדים הגיע המס אף לשיעור של 165%, ובמקרה מסויים אפילו 256% מהרווח הריאלי.

שר האוצר, יגאל הורביץ, מודה בפני הוועדה, שלא היה מוכן לנקוט צעדים (כגון חקיקת חוק למיסוי אינפלציוני), שהיו יכולים למנוע את העיוותים, בגלל הפסד המס שהיה כרוך בכך.

כפני הבנקאים עמד איפוא דגם של שוק הון מעוות לגמרי. באילוצים אלה הם סברו שתפקידם להבטיח איכשהו את מימון הפעילות הכלכלית של הסקטור הלא־ממשלתי, ואף סברו שתפקידם הפטריוטי הוא לגייס מט"ח בחו"ל לצרכי הממשלה. אולם, אין שום סיבה כלכלית שבנק ישראלי או שלוחותיו בחו"ל יהיו מוכנים להלוות לממשלה כספים שבנק זר אינו מוכן לתת לה.

כמשתפי פעולה עם הממשלה, שסברה כי היא מסוגלת לפעול ללא. כל אילוצים כלכליים, שסברה כי היא מסוגלת לממן את כל השגעונות שעולים לראשה – התנחלויות, מלחמות, להיטיב עם העם וכו' – כמשתפי פעולה כאלה, מגיע לבנקאים מלוא העונש. אך להפתעתנו הוועדה העניישה רק את משתפי הפעולה, בעוד שהאחראים העיקריים – שרי הממשלה ומנכ"ליהם – נפטרו מכל עונש, פרט לקביעת אחריותם הכוללת.

לו היו חברי הוועדה נוקטים לגבי הבנקאים בגישה דומה, הם יכלו לקבוע את מידת אחריותם הכוללת, ולהשאיר בידי הציבור הסקת מסקנות – האם יהיה הציבור מוכן להפקיד כספו בבנקים בעלי הנהלות כאלו. אבל הוועדה הסיקה לגבי הבנקאים מסקנות אישיות מפורשות, ואילו לגבי הפוליטיקאים השאירה את תפקיד ההענשה בידי הציבור הרחב, ללא עיסוק בשאלה האם ראוייה אישיות פוליטית זו או אחרת לכהן בעתיד כשר או כשר כלכלי.

המסקנה היא, שאי־בדיקת העובדות שהביאו לוויסות גרמה לדיסטורטורציה בקביעת המסקנות האישיות. לכן, מן הראוי שהמלצות הוועדה יוגדרו, לפחות, כשנויות במחלוקת.

דני רוזוליו: הוועדה היתה מיותרת

למורת הפרסום של דו"ח ועדת בייסקי קם יו"ר ההנהלה של בנק הפועלים, גיורא גזית, והגיש את התפטרותו. אף כי הוועדה שיבחה את התנהגותו הציבורית של גזית (ומן הניסוח המסורבל והלול בדו"ח נראה בבירור, שלהגיד מילה טובה על בנקאי כלשהו עלה לה, לוועדה, בקושי רוחני אדיר ובריאות. הבריה) יש בדו"ח הוועדה קורטוב קשה של סופוליזם נקמני) ודרשה ממנו לעזוב מישרה מוגדרת אחת בלבד, כ„ראש הפיראמידה הניהולית" של הבנק, והאיש העמיד את כבודו ויוקרתו מעל הפלטולים המשפטיים האפשריים, ויצא את הבנק זקוף־קומה וגאה. מעשהו של גזית זיכה אותו, ובצדק, באהדה ציבורית עצומה. אבל מה שקרה אצל „בעלי הבנק", אצל ההסתדרות, מעורר כמה תהיות.

עם פירסום דו"ח בייסקי דיווחו העיתונות, כי ראשי ההסתדרות הודיעו על יישום מהיר ומלא של מסקנות הוועדה, בלי „אבל". עיתון ההסתדרות תמך גם הוא ביישום במלואו, ורק לאחר זמנה ויותר נתפס כהבזק של תודעה עצמית והוסיף הסתייגות כלשהי. מכתב הביקורת האמיץ והנוקב של גזית נגד הוועדה, שפורסם לאחר לכבוד גדול בכל אמצעי התקשורת, לא זכה לגיבוי הסתדרותי גלוי ומנומק. בציבור נוצר הרושם, כי בשעה שמועצות המנהלים של הבנקים המסחריים האחרים, לאומי ודיסקונט, נלחמים נגד דין־וחשבון פוגע, לא צודק ואפילו מסוכן לביצוע, ומאלצים את הממשלה להקים ועדת שרים מ׳ וחרת לטפל בנושא, המגזר ההסתדרותי ממלא את פיו מים — חוץ מגזית עצמו, אשר במו ידיו הוציא את הערמונים מן האש. צחוק הגורל: אם ייושמו ההמלצות כבתבן וכלשונן, תצא חברת העובדים הנפגעת הראשונה והעיקרית.

רומה, שפעל כאן איזה דחף סמוי לחיות בסדר עם כולם, וגם קריאה לא נכונה של תגובה ציבורית לדו"ח בייסקי. ידוע, שגם חברי הוועדה הופתעו, בלשון המעטה, מן הקרירות המופגנת שבה נתקבל הדין־וחשבון שחיברו, ממאמרי הביקורת בעיתונות ומן הגיבוי השקט שזוכים לו מנהלי הבנקים הסרבניים, שלא לדבר על התהייה הכללית, למה יצאו הפוליטיקאים נקיים, חברי הוועדה המכובדים פיספסו את השינוי בהלך־הרוחות הציבורי, בעמ־דות הקהל והתקשורת. הלשון הבוטה והלא־מאוזנת בעליל של הדו"ח הפכה את הבנקאים ל„אנדרדוגים" טיפוסיים, לראוי־ים לרחמי שמיים וארץ. התעלמות מן האחריות של הליכוד מסריחה למרחקים ומערערת את האמינות של ההמלצות האחרות. יש גם עייפות כללית מן הפרשה. ההיא: הכל היו מעדיפים ניסוחים כלליים על פני נבירה נוספת בפרשיה שכבר נמאס ממנה. מעולם לא זכה דין־וחשבון של־ ועדה משפטית לקבלת פנים כה מסוייגת.. לכן מתמיה, שדווקא ההסתדרות לא היתה בין המסתייגים הקולניים ביותר. אף שהמלצות מערערות את כל המבנה היהודי של משק העובדים המוסרי, שהשליטה עליו מופקדת בידי נבחרי האיגוד המקצועי, ולא בידי בעלי מניות פינאנסיים.

לא שלטון על־ידי ועדות

מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, אומר עכשיו בתשובה לשאלתי, כי לדעתו „ועדת בייסקי לא היתה צריכה בכלל לקום." לאחר שהוגש הדו"ח של מבקר המדינה על ויסות המניות, מוסיף רוזוליו, חייבת היתה הממשלה לקבל את המלצותיו בתחום המדיניות הכלכלית הרחבה, ויחד עם הכנסת לדאוג לביצוען. לפיכך ועדת בייסקי היתה, להערכתו, מיותרת. „טיפול כזה בפרשת ויסות המניות," הוא אומר, „הצעתי אז לראש הממשלה".

היום רוזוליו לא חוסך את שבט ביקורתו מן הדו"ח. ועדת בייסקי, הוא מציין, לא התייחסה לשאלה אם אפשר בכלל להעניש איש או מוסד כלשהו על שעשו — בגלוי — דברים שהיו מוכרים בגלוי — בחקיקה. ויסות מניות הבנקים היה מוכר בגלוי בחקיקה. הוועדה לא התמודדה עם מיכלול הבעיות של התארגנות שוק ההון לאחר „המהפך הכלכלי של 1977, והמצאת הפת"ם כמקור למימון גרעונות מהסקטור הציבורי. רוזוליו גם דוחה מכל וכל את הפילוסופיה הכלכלית־פוליטית של חלק מן ההמלצות, כהן נדרשת הממשלה להסתלק מהמעורבות בשוק ההון, והבנקים נדרשים להיפרד מן השליטה הציבורית בהם. זו היא הצעה להפוך את ישראל ל„אמריקה קטנה", הוא אומר. כתחום האישי סבור רוזוליו, שהוועדה השתמשה בסיגנון וניסוח המעלים אסוציאציות היסטוריות של גירוש וחרם מוחלט. היא יצרה שכבה של בנקאים עם אות קין ותרות על מצחם. כיו"ר חברת העובדים, אומר רוזוליו, אני נגד אווירה של עליהום. כל שיפוט צריך להיעשות מתוך פרספקטיבה. שלטון על־ידי ועדות, הוא מוסיף, הופך לתופעה מדאיגה כאשר הוא בא במקומו של שלטון על־ידי נבחרים.

דבריו של רוזוליו מאזנים עכשיו את התגובה הראשונית של ההסתדרות (איזון מבחינת העניין של ההסתדרות עצמה כדו"ח בייסקי), אך הם בכל זאת קצת מאוחרים. היום מצויים דווקא ראשי המגזר הלא־הסתדרותי בחזית המאבק על שוק ההון, מאבק שתוצאותיו עלולות להכריע את גורלו של משק העובדים לשנים ארוכות — הרבה יותר מאשר את גורלה של משפחת רקנאטי או יפת.

ההסתדרות תיטיב לעשות, אם תצגן בפומבי ובתקיפות את נכונותה הראשונית ליישום־מלא של מסקנות ועדת בייסקי בחצרה, ובמשק כולו, אם תקפיא את התפטרות גזית ותשהה את זו של רייגר, עד שתתבהר התמונה כולה, ועד שתסיים ועדת השרים הממשלתית את דיוניה. לוועדה זו צריכה חברת העובדים להכין מסמך נגדי מפורט משלה, שיהיה כתב־אישום אמיתי נגד המדיניות הכלכלית של שבע השנים ההן.

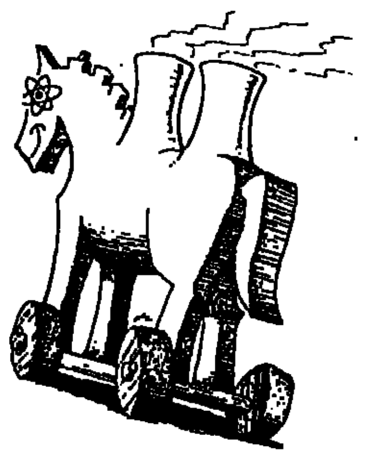
ס. סבר

30% מן החשמל מאנרגיה גרעינית

ברית־המועצות נמצאת – עדיין – בפיגור רב בשימוש באנרגיה הגרעינית להפקת חשמל, למרות המאמצים וההשקעות של השנים האחרונות. ב־12 מדינות השוק המשותף מספקים כורי חשמל גרעיניים כ־31% מן התפוקה, לעומת כ־10% בברית־המועצות היום. בראש הליגה הגרעינית המערב־אירופית ניצבת צרפת, שבה 65% מן החשמל מופקים מגרעין; בארצות רבות אין כלל שימוש בכורי חשמל גרעיניים. בין השנים 1983 עד 1985 גדל חלקה של האנרגיה הגרעינית בקצב מהיר מאוד ברוב מדינות העולם, כתוצאה מהבשלת ההשקעות הקודמות.

חלקו של החשמל המופק מכורים גרעיניים בסך כל תפוקת האנרגיה החשמלית (בשנים 1985־1983) (באחוזים)

1. צרפת	64.8
2. בלגיה	59.8
3. שוודיה	37.4
4. מערב גרמניה	31.2
5. בולגריה	28.9
6. שווייץ	28.1
7. ספרד	22.0
8. בריטניה	19.3
9. יפאן	17.6
10. ארה"ב	12.3
11. בריה"מ	11.0
12. צ'כוסלובקיה	8.1
13. הולנד	6.1
14. איטליה	3.8

גרעונות נזילות בבנקים 500 מיליון שקלים

מערכת הבנקאות נתונה בימים אלה בגרעונות נזילות „אמיתיים" בהיקף של 500 מיליון ש"ח, זאת למרות שאנו מצויים עתה רק בראשית החודש, תקופה שבה בדרך כלל יש לבנקים עודפי נזילות.

בפועל אמנם הגרעונות קטנים יותר ומסתכמים ביותר מ־200 מיליון שקל, זאת בזכות ניצול ההלוואות ל„בנק הבורר" הניתנות על־ידי בנק ישראל.

מנתונים שנמסרו על־ידי הבנקים עולה, כי בעוד שהביקוש לאשראי הולך וגדל במאות מיליוני ש"ח בשבועות האחרונים, הולך וקטן היקף פקדונות התפ"ס והפק"ם. בשבועיים שבין ה־9 ל־23 קטנו הפקדונות השקליים בכ־200 ־230 מיליון שקל חדש, והם מסתכמים עתה ב־2 מיליארד שקל לעומת 2.4 מיליארד שקל בשיא ההפקדות.

בעקבות מצב זה, המעורר דאגה בבנקים, הם שילמו בסוף השבוע שעבר ריבית שנתית של 18.5 אחוז על פקדונות ג'מבו, או במונחים חורשיים — מעל 1.5 אחוזים לחודש. מי שהיה מוכן להפקיד כסף לחודש — יכול היה לקבל ריבית של 19.2 אחוז לשנה.

איל שגב

מארקוס, דובאלייה ומי בתור

בפעם השנייה תוך חודש ימים מוקפאים נכסיו הפיננסיים של תושב זר בשווייץ, לפי הוראת הממשלה. לפני שלושה שבועות היו אלה נכסיו של השליט הפיליפיני המודח, של מארקוס, ואילו עתה הגיע תורו של קלוד דובאלייה, נשיאה לשעבר של האיטי.

לפי השערות בעתונות המקומית, הפקיד דובאלייה בבנקים בציריך, ז'נבה ולוזאן 900 מיליון פרנק, אך טרם פורסם אף שם של בנק.

למרות הדמיון, קיים בין שתי הפרשות גם הבדל (משפטי) חשוב: בעוד שבמקרה של מארקוס עשתה ממשלת שווייץ מחווה פוליטי ונתנה הוראת הקפאה ביוזמתה, במקרה של דובאלייה היא קיבלה בקשת הקפאה מן המימשל החדש של האיטי. הכסף של דובאלייה הוקפא בהסתמך על החוק להגשת סיוע משפטי בינלאומי. חוק זה מתיר הסרת הסודיות הבנקאית כאשר יש חשד לגבי מקור הכסף המופקד בשווייץ על־ידי אזרח זר, אך אינו מפרש כעבירה את עצם העברתו הבלתי חוקית לשווייץ. החלטת הממשלה עוררה זעם בקרב הבנקאים, הרואים בה סדק נוסף בחומת הסודיות הבנקאית. „זאת הפתעה גמורה, כי נאמר לנו מפורשות שהקפאת נכסי מארקוס היתה מעשה חריג ואין לראות בה תקדים", אמר בנקאי מקומי לכתב הרדיו.

היומון הכלכלי־פיננסי „אגפי" פרסם מאמר מערכת תחת הכותרת „שיגעון" — „השלטונות שלנו רצו לתת שעור במוסר לעולם, מבלי שהתבקשו. המעשה מכתים אותנו בעיני העולם. מפחיד את אלה שסמכו על סודיות הבנקים שלנו ומרתיע את אלה שהתכוונו להפקיד בהם את כספם", כותב „אגפי".

יוסף אלפרן, ז'נבה

[illegible]

המניות החופשיות עלו באחוז

ערך השוק של המניות החופשיות עלה אתמול באחוז אחד ושל מניות ההסדר בשליש אחוז. היו פי שניים יותר עליות שערים, מאשר ירידות שערים. למניות ההסדר היה עודף ביקוש של כ־1.6 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב עלה ל־9 מיליוני ש"ח עודף הביקוש לצמודות למדד, בעוד שבצמודות לדולר היה עודף היצע של 300 אלף ש"ח.

הציבור השקיע אתמול 9 מיליוני ש"ח בקרנות הנאמנות. מזה 2.25 מיליון ש"ח במתמחות במניות ו־6.75 מיליון ש"ח בסולידיות.

הדולר השחור נע בין 1.60 ל־1.62 ש"ח.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.2% ל־1.53%, תוך מחזור של 834 אלף ש"ח בלבד.

בשוק המניות עלו אתמול 197 שערים, לעומת 94 שירדו ו־96 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 52 ב־5% ויותר ו־20 ירדו ב־5% ויותר. היו 6 „קונים בלבד" ו־2 „מוכרים בלבד".

המחזור בשוק המניות הסתכם ב־6.6 מיליון ש"ח. מזה כ־1.3 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר עלו ב־%: פועלים מ' — 0.1; כללי — 1.9; מימון סגר 5 — 8.6; אי די בי רג' — 0.5; אי די בי ב' — 2.5; אי די בי א' — 1.0; אגוד רג' — 1.0; דיסקונט ב' — 1.0; דיסקונט א' — 11.0; מזרחי ש' — 0.6. לעומתן ירדה פועלים מב' ב־0.0%. הביקוש ההתחלתי למניות ההסדר התקרב ל־2 מיליוני ש"ח וההיצע ההתחלתי כהן הסתכם ב־400 אלף ש"ח. תשואותיהן השנתיות המבוילות נעו בין 11.87% (אי די בי רג') ל־12.11% (הפועלים ש' ומ').

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק עליות שערים ב־%: אוה"ה — 1.8; הספנות 0.1־0.6; הספנות 0.5—1.6; כללי מ"ך 1—2.1; הבינלאומי — 0.4; פי בי — 2.7.

במניות החופשיות בלטו ביותר העליות בנופשיות ב־%: ת.ג.ל. 5 — 102.1; ת.ג.ל. 1—53.4; מ.ת.מ. — 15.0. לעומתן בלטו הירידות ב־10%: דרעד 0.1, מטוויות 1 (בעוד שמטוויות 5 עלתה ב־5.8%), קליל, ציקלון 5, טראויל 1.

בשוק איגרות החוב בלטו עליות השערים עד 1% בצמודות למדד וירידות השערים עד 1% בצמודות לדולר. המחזור בשוק אג"ח עלה ל־7.1 מיליון ש"ח. מזה 1.5 מיליון ש"ח בסוג „גליל 4.25%" ו־1.3 מיליון ש"ח בסוג הצמודות ב־80% למדד בלבד.

* „שמן תעשיות" הודיעה, שהפסדה לשנת 1985 מסתכם בשקלים מותאמים של חודש דצמבר 1985 לאחר מיסים ב־356 אלף ש"ח לעומת 758 אלף שקל חדש אשתקד.

בישיבת מועצת המנהלים של „שמן" נבחר מנחם קלק כיו"ר מועצת המנהלים במקומו של רוני רקל, שפרש מתפקידו כמנהל כללי של החברה. מועצת המנהלים של „שמן" החליטה לחלק מניות הטבה בשיעור של 100% לכל בעלי המניות, בשיעור 108% לבעלי מניות רגילות מבוכרות א', 106% לבעלי מניות רגילות מבוכרות ו־104% לבעלי מניות רגילות.

* „ארזים" עבודות־עפר ופיתוח הודיעה על פרישתו של צבי גרבר מעבודתו בחברה ומתפקידו כיו"ר מועצת המנהלים מסיבות אישיות בריאותיות. במקומו נבחר שמחה כהן כיו"ר מועצת המנהלים.

● בנק משכן, מקבוצת בנק הפועלים, פירסם את הדו"חות הכספיים המאוחרים שלו לשנת 1985, הכוללים גם את הנתונים הכספיים של שתי החברות הבנות, בנק בניין למשכנתאות ובנק ת"א למשכנתאות ולפיתוח. הרווח המותאם המאוחד של בנק משכן מפעולות רגילות לפני מס הסתכם ב־5.4 מיליון ש"ח, בדומה לרווח לפני מס אשתקד. הרווח הנקי המותאם המאוחד של הבנק הסתכם ב־2.0 מיליון ש"ח, לעומת 3.2 מיליון ש"ח בשנת 1984. התשואה נטו להון המותאם של הבנק הגיעה ל־13.2%.

אלחנן הורוביץ

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

הנכסים גדלו ב־400 מיליון דולר החובות ירדו בכמיליארד

[illegible]

בנק הפועלים מפעל קרנות בערי־פיתוח

בנק־הפועלים מפעיל קרנות מיוחדות למתן הלוואות לפיתוח בתי עסק ובתי מלאכה במספר ערי־פיתוח. הקרנות מופעלות על־ידי הבנק במשותף עם קהילות יהודיות מחו"ל. הפעילות בערי פיתוח אלה במסגרת פרוייקט שיקום השכונות. מטרת קרנות אלה לסייע בהרחבתם של עסקים קטנים בערי־הפיתוח, ובדרך זו להגדיל את אפשרויות התעסוקה לתושבי המקום.

מידע על הקמתן של קרנות אלה נמסר עם פרסומו של מאזן בנק הפועלים לשנת 1985 בנושאי עובדים וחברה. חוברת המאזן כוללת מידע מפורט על פעילותו של בנק־הפועלים בערי־הפיתוח ובקהילה, על השירותים הניתנים ללקוחות שכירים ועל פעילויות בקרב עובדי הבנק, בכלל זה הכשרה מקצועית לעובדים ושירותי רווחה.

הקרן הראשונה שהופעלה בעיר־פיתוח היתה בקריית שמונה. הקרן הוקמה במשותף על ידי הבנק ועל־ידי הקהילה היהודית בסאן־פרנציסקו, בסכום כולל של 350 אלף דולר.

הלוואות מכספי הקרן מאושרות על־ידי ועדה מיוחדת, בה חברים נציגי קהילת סאן־פרנציסקו, נציגי הבנק, נציג פרוייקט שיקום השכונות ונציג צבור. ועדת ההלוואות החלה לפעול בחודש ינואר 1986, ועד היום אישרה שש הלוואות, בסכום כולל של 75 אלף דולר.

קרן נוספת עומדת להיות מופעלת במתכונת דומה בעיירה אופקים. הקרן תופעל על־ידי בנק־הפועלים בשיתוף עם הקהילה היהודית בדרום־אפריקה ותהיה בסכום כולל של 300 אלף דולר.

יש כוונה להקים קרן שלישית בעיר פיתוח נוספת, ומתקיימים עתה דיונים מתקדמים בנושא זה בין הבנק לבין הקהילה היהודית בחו"ל, המופעלת במקום במסגרת פרוייקט שיקום השכונות.

חצי מיליארד דולר הברחות הון מישראל

היקף הברחות ההון מישראל מגיעה לכחצי מיליארד דולר לשנה — כך עולה ממחקר שעשה ד"ר יעקב קונדור, מהמרכז לפיתוח ע"ש פנחס ספיר, שליד אוניברסיטת תל־אביב.

המחקר נועד לאמוד את ממדי אותן פעולות כלכליות שאינן מדווחות לשלטונות, אף שהיו חייבות בכך, או פעולות שאינן קיימות כלל, אך ניתן לגביהן דיווח.

למצב זה קורא ד"ר קונדור „משק במחתרת".

בשלב א' של המחקר, שהושלם אשתקד, נאמדו עיוותי החשבונות הלאומיים מחמת הדיווח הכוזב. עיוותים אלה מייצגים רק חלק מהמשק במחתרת, שכן פעולות מסויימות, שמוסתרות משלטונות מס־ההכנסה, נתפסות בכל זאת בחשבונות הלאומיים. החלק המשלים ייאמד בשלב ב' של העבודה (שמתבצע השנה), על־ידי השוואת ההכנסה הפרטית לפי החשבונות הלאומיים להכנסות המוצהרות לשלטונות המס.

„אומדנינו המספריים הם כלתי־בטוחים, שכן רב בהם משקל הניחושים" — כותב ד"ר קונדור. „לכן, לכל אומדן נקודתי צורף תחום, בו צפויה בהסתברות (סובייקטיבית) גבוהה הפגיעה בפועל. אומדן־התחום הוא קהה מאוד במקרה הזה, אבל מהימן יותר.

מהמספרים רואים שלא רק החשבונות הלאומיים כי אם גם אומדני מאזן התשלומים נפגעו מוחשית על־ידי המחתרת: עודף הייבוא נופח, וסכום מקביל של מט"ח הוברח לחו"ל. סיכום האומדנים, שנראו לעורך המחקר סבירים ביותר, נתן העלמה של 5% מהתוצר המקומי הגולמי והברחות הון של כחצי מיליארד דולר לשנה.

א.ש.

יצוא האופנה עלה ב־32%

יצוא מוצרי אופנה הסתכם ברבעון הראשון של 1986 בכ־75 מיליון דולר. היצוא של מוצרי הלבשה וסריגה עלה בתקופה זו ב־32 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

מנהל חטיבת הטקסטיל והעור במשרד־התעשייה־והמסחר, יוחנן לוי, הסביר, כי מקור הגידול ביצוא מוצרי אופנה נובע מהתחזקות המטבעות האירופיים והגדלת היצוא לארה"ב. בעקבות חתימת הסכם איזור הסחר החופשי עם ארה"ב.

מנתוני יצוא מוצרי אופנה בחודשים ינואר עד מארס 1986 עולה, כי יצוא בגדיים עלה ב־70 אחוז, יצוא הלבשה סרוגה ב־43 אחוז, יצוא הלבשה ארוגה ב־45 אחוז ויצוא מכנסים ב־25 אחוז.

שווי שוק המניות 9.4 מיליארד דולר

שווי השוק של המניות הנסחרות בבורסה עמד בסוף חודש אפריל על 9.378 מיליארד דולר, לעומת 8.196 מיליארד דולר בסוף שנת 1985. זוהי עלייה של 14.4 אחוז — כך עולה מבדיקה שנעשתה על־ידי חברת הייעוץ „יוממון".

העלייה הגדולה ביותר נרשמה בשווי השוק של מניות המייצגות מוצרי בנייה. כאן עלה שווי השוק בכ־90 אחוז מאז ראשית השנה.

מניות הבנקים בהסדר עלו ב־6.9 אחוזים בלבד, ורק מניות ענף האלקטרוניקה (6.2%), וענף מוסדות המימון (4.5%) עלו בשיעור נמוך יותר.

החישובים מלמדים גם כי מניות ההסדר הבנקאיות מהוות 61 אחוז משווי כלל שוק המניות.

הוקמה עמותת מחצבות בהתאחדות התעשיינים

בהתאחדות התעשיינים הוקמה עמותה של תעשייני מחצבות בשם „איגוד המחצבות בישראל" בהשתתפות התעשייה הקיבוצית ומפעלי חברת העובדים. מטרת העמותה לאגד את כל המחצבות בארץ תחת קורת־גג אחת כדי לטפל במשותף בבעיות הענף.

האיגוד ירכז את פעילותו בשלב ראשון בנושאי הארנונות ובתשלומי רשיונות למינהל מקרקעי ישראל.

ענף המחצבות סובל בשנתיים האחרונות מקשיים עקב המשבר בענף הבנייה. מחצבות רבות פיטרו עובדים ונקלעו לקשיים כספיים. המחצבות נדרשות לשלם סכומי כסף גדולים למינהל מקרקעי ישראל בגין רשיונות שנתיים למחצבות. תשלומים אלה מגיעים עד לגובה של 6 אחוזים ממחזור המכירות של המחצבות. התשלום נוגס קשה ברווחיות המחצבה ומכביד עליה במיוחד בתקופה הנוכחית של מיתון במכירות.

נציגי איגוד המחצבות עומדים להיפגש עם נציגי מינהל מקרקעי ישראל כדי לקדם את פתרון הבעיות, ובעיקר את ענין הרשיונות השנתיים.

500 $ במזומן בחו"ל באמצעות כרטיסי „ויזה"

בהתאם לשינוי שפרסם המפקח על מט"ח בבנק ישראל לאחרונה, ובעקבות התארגנות פנימית ובניית קשר ממוחשב און ליין עם מרכזי „ויזה" בכל העולם, הועלתה התקרה למשיכת מזומנים בחו"ל באמצעות כרטיס ויזה ל־500 $ למשיכה בודדת במקום — 200 $ עד כה, כקוף לגובה הוצאות.

שירות משיכת מזומנים באמצעות „ויזה" בחו"ל ניתן ב־160 מדינות, ב־180,000 סניפי בנקים.

מסביב לעולם

בעריכת דוד ארן

ה„שפנים" החשמליים של פולקסוואגן

[illegible]

פולקסוואגן, בשיתוף עם חברות בראון, בוברי (בי.בי.סי.) והאגן. חברת האגן תספק את סוללות העופרת הקונוונציונאליות.

הנעה חשמלית אינה בבחינת חידוש אצל פולקסוואגן. היא כבר ביצעה בעבר ניסויים במשאיות קלות ומכוניות „גולף" מונעות בחשמל.

מכונית ה„גולף" מונעת על־ידי סוללה כונתה „שטרומר עירוני", („שטרום" — זרם, בגרמנית). המלה „עירוני" רומזת למגבלות המכונית: טווח הפעולה שלה היה 57 ק"מ, בערך הטווח הדרוש בתחבורה העירונית. מהירותה המרבית היא בין 80 ו־90 קמ"ש. לשם מהירות של 100 קמ"ש דרושה תוספת כוח של 58 אחוזים. במהירות שיא של 80 קמ"ש די ב־11 קילוואט בכבישים מישוריים. לרגע קט ניתן להפיק כוח רב יותר, אך הדבר מקטין את טווח הנסיעה. הכוח מופק על־ידי מנוע הפועל בזרם ישיר.

הניסוי בברלין יסלול את הדרך לצעד הבא בפיתוח הדרגתי של מכוניות חשמליות לטווחים ארוכים יותר. הללו יהיו ממונעות על־ידי דור חדש של סוללות, סוללות של גופרית־נתרן. חברת בי.בי.סי. עוסקת זה 12 שנים בפיתוח מסוג זה. הללו אמורות לצבור פי ארבעה יותר אנרגיה מסוללות עופרת.

כל סוללה כזו מורכבת מ־500 תאים, ואחת הבעיות שדרשו פתרון היתה כיצד לבודדן. כאשר הטמפרטורה בסוללה מגיעה בעת פעולתה ל־300 מעלות עד 350 מעלות צלזיוס. בטמפראטורה של חדר אין הסוללה פועלת, ודרוש בידוד לבל יפסיק הקור את פעולתה. במסיבת עיתונאים בברלין טען דובר החברה כי כבר נמצא חומר הבידוד המתאים.

החברה מגבירה עתה את ייצור הסדרות של סוללות מסוג זה. התפוקה הנוכחית היא סוללה אחת לשבוע. בסוף העשור שלנו היא אמורה לעלות לכ־10,000 בשנה, ומאוחר יותר תגיע ל־100,000. לקוחות הסוללות לא יהיו מוגבלים לתעשיית הרכב; החברה צופה

[illegible] הקונוונציונאליות, יגיעו למהירות של 120 עד 130 קמ"ש. הטווח יוגדל מ־90 ל־250 ק"מ.

השימוש המעשי ברכב חשמלי יהיה תלוי בתשתית, ובפרט בהקמת תחנות הטענה. מכוניות המשמשות בתחבורה עירונית — הטענת הסוללה שלהן תיעשה במשך הלילה. תהיה גם אפשרות של הטענה מהירה, שתימשך 30 עד 60 דקות. אפשר יהיה גם להחליף סוללות בתחנות דלק, והחלפת סוללה לא תדרוש יותר זמן מאשר מילויו של מיכל דלק.

התמריץ העיקרי לקניית מכוניות ממונעות על־ידי סוללות יהיה — לדעת חברת בי.בי.סי. — השמירה על הסביבה. בעתיד ירבו האיזורים בערים, שבהם ייאסר השימוש במכוניות רגילות, ורק מכוניות חשמליות יהיו רשאיות לנסוע בהם.

דיטר טאש, „האנובריש אלגמיינה", מערב־גרמניה

מנוע חשמלי מותקן במכונית „גולף" של פולקסוואגן

מכוניתם היא מבצרם

בעקבות רצח ראש ממשלת שבדיה, אולאף פאלמה, והתגברות הטרור ברחבי העולם, יותר ויותר אישים חשובים מבקשים לרכוש מכוניות משוריינות מתוחכמות. לדברי סוכנים בתערוכת המכוניות הבינלאומית, שנערכה בחודש מארס בז'נבה, מוכנים לקוחות להשקיע עד רבע מיליון דולאר במכוניות חסינות מפני כדורים, רימונים, מוקשים ואפילו גאזים.

אמצעי ההגנה, המזכירים סרטי „ג'ימס בונד", כוללים מסכי עשן כדי לבלבל תוקפים במירדפים, התנעה מרחוק, כדי למנוע פיצוץ בשעה שאנשים מצויים בתוך המכונית, ציוד לקריאה לעזרה וכן אשנבי ירייה מוסתרים בגוף המכונית, כדי שאפשר יהיה להשיב אש.

הפרטים אפופים סודיות, מאחר שמוכרים וקונים חשאיים אלה באלה ובודקים בקפדנות זה בציציות של זה בטרם יחתמו על עיסקה. „אין פרוספקטים, אין תיאורים, אין צילומים", אומר דייגו טומאוויני, יועץ של חברת מרצדס־בנץ המערב־גרמנית בשווייץ: „העיקר הוא שכל מי שקונה מכונית משוריינת, יידע מה הוא מקבל".

„אנו עורכים בדיקות מדוקדקות של לקוחותינו הפוטנציאליים", אמר גואלטיירו בולדוני, מחברת במ"ו: „שאם לא כן יוכלו טרוריסטים פשוט להזמין מכונית, כדי לעמוד על אמצעי הבטחון האחרונים". אמצעי זהירות מפני גניבות ואימון הנהגים בלוחמה נגד טרור מגבירים את הבטחון.

מכונית במ"ו 735, בעלת שריון מלא וציוד נגד זיהום־אוויר, עלולה לעלות פי שלושה ממחירה הבסיסי, שהוא 28,150 דולארים.

לפי אחת הידיעות בעיתונות השווייצית, אחרי רצח פאלמה הזמינו שרים בממשלת שוויץ, שקודם־לכן לא הקפידו ביותר על בטחונם האישי, שבע מכוניות מרצדס חסינות

בפני כדורים, במחיר 150,000 דולאר האחת.

מרצדס ובמ"ו הן חברות המכוניות העיקריות באירופה, המייצרות מכוניות משוריינות לשוק.

חברות הענק האמריקניות ג'נראל מוטורס ופורד מעסיקות מומחים כדי לייצר מכוניות משוריינות על־פי הזמנות מיוחדות של לקוחות. באיטליה, הסובלת מהתקפות המאפיה, קיימים כמה מפעלים המוסיפים שריון אף למכוניות „פאנדה" רגילות של פיאט. אף־כי המשקל יוצר בעיות. לוחות פלדה, חלונות עמידים בפני כדורים וציוד נגד פיצוץ עלולים להוסיף עוד 50 אחוזים למשקלה של המכונית — עד לטונה אחת במקרה של מכוניות הפאר של רולס־רויס ובנטלי הבריטיות. יש לחזק את הצירים, הבלמים והצמיגים, בפרט במכוניות עם שמונה מושבים, הנושאות לפרקים נוסף על הנוסעים גם שומרי ראש.

„זה כאילו היינו בונים כספות לבנקים. ככל שהקירות עבים יותר, כן נחלש כוח החדירה", מסביר טומאוויני: „תן דעתך על באזוקות, המסוגלות לדסק טנקים שלמים"...

בראש התחום הזה עומדת חברת אוגארה האמריקנית, שמחלקת השריון שלה מספקת צי מכוניות משוריינות ל־42 ראשי מדינות וציידה בהם את כל הנשיאים של ארה"ב מאז פראנקלין רוזוולט. הנשיא רייגן השתמש במכוניות קאדילאק, ששוריינו על־ידי אוגארה, בפגישת שבע המדינות בבון, אשתקד, ובפגישתו עם מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, בז'נבה.

עם כל אמצעי הבטחון שהוזכרו כאן, עומדים קוני המכוניות המשוריינות על כך, שהמכוניות הללו לא ייבדלו במראן החיצוני ממכוניות רגילות.

והצרה היא, שכמו במקרה של פאלמה, נוהגים הטרוריסטים לתקוף את קורבנותיהם כשהם שוהים מחוץ למכונית...

דורותי זאנג, „רויטר"

העיקר הבריאות

מאת יוסף שמי

הבהלה והסכנה

[illegible]

יש גם סכנה של גרימת מוטאציות גנטיות. מערכת הרביה אצל בני אדם רגישה מאוד לקרינה, והקרינה גם עלולה לגרום נזקים קשים לעוברים ברחם אימם.

הסכנה מהנשורת הרדיואקטיבית שמקורה [illegible]

[illegible] מאריך את שהותו בגוף ומגדיל את הסכנה.

המעניין בכל הסיפור של תאונת צ'רנוביל הוא הרגישות הרבה של דעת־הקהל, המודעות לסיכונים, שלא היתה קיימת בשנות החמישים, עת מעצמות־על ביצעו באין מפריע [illegible]

איזה רופא אתה מעדיף?

[illegible] המרפאה, הם בדרגות נמוכות יותר. המלצה של חבר היא הגורם היחיד המסוג בדרגה גבוהה יותר מאשר אישיותו של הרופא.

כאב־בטן קטלני

כאשר מאחרים בגילויו מהווה סרטן הקיבה סוג של גידול קטלני. צוות רופאים מבית־החולים איכילוב מצא, כי רק 10% מכלל חולי סרטן הקיבה נשארו בחיים יותר מחמש שנים. ואילו כאשר הגילוי מוקדם, ההישרדות יותר מחמש שנים מגיעה לכ־90%. גילוי מוקדם אפשרי על־ידי שילוב בדיקות רנטגן, אנדוסקופיה וכן בדיקות מעבדה ציטולוגיות והסתולוגיות.

סרטן הקיבה מופיע בשכיחות גבוהה ביפאן, צ'ילה, קוסטה־ריקה, איסלנד ופינלנד. לעומת זאת בארצות־הברית, אוסטרליה וניו־זילנד השכיחות נמוכה. אירופה המערבית וגם ישראל נחשבות לארצות „ביניים".

במרבית הארצות שהוזכרו ירדה התמותה מסרטן הקיבה בארבעים־חמישים השנים האחרונות. בארה"ב היא ירדה מ־30 לכל 100 אלף תושבים לכ־8 לכל 100 אלף ב־1980. גם ביפאן השתפר המצב, אך עדיין רושמים שם 50 ויותר נפטרים על כל 100 אלף תושבים. ביפאן המודעות בכל הנוגע למחלה קטלנית

זו גבוהה מאוד ונעשים מאמצים רבים לגילוי מוקדם וטיפול במחלה. פותחו אמצעים טכניים המאפשרים אבחנה, כגון גסטרוקמרה, צילומים מיוחדים, שיטות חדישות של נטילת קטעי ריקמה מנקודות חשודות ועוד. ביפאן הכניסו עוד בשנות ה־60 את המונח „סרטן מוקדם של הקיבה". הכוונה לשינויים סרטניים ברירית וכתת־רירית של הקיבה. לעומת זאת יש לסרטן „קיבה סימני היכר נוספים — חדירה לשרירית ולנסיובית של דופן הקיבה, הופעת גרורות בסמוך, ולא רק בסמוך, למוקד הגידול.

לגבי הסיבות הופעת השאת הממאירה בקיבה ישנן רק השערות. יש תפקיד נכבד לגורמים סביבתיים, בין השאר למרכיבי המזון. יש אפידמיולוגים הסבורים כי שאת הקיבה שכיחה יותר אצל המרבים לאכול דגים מלוחים ובשר, והשכיחות יורדת עם ריבוי צריכת ויטמין „C", ירקות טריים וחלב. יש חוקרים מסויימים שרואים את צימצום צריכת המלח והניטראטים מועיל כאמצעי מנע. התיאוריה הזו מצאה לה תימוכין בנתונים מאיזורים עתירי ניטראטים בקרקע.

נוסף לגורמים סביבתיים ישנם גורמים גנטיים. מסתבר שאצל בעלי קבוצת דם מסוג A המחלה שכיחה יותר מאשר אצל אחרים. מה הקשר — לא ידוע.

שכיחות סרטן הקיבה עולה עם הגיל. חשופים יותר גברים, מעשנים וצורכי משקאות אלכוהוליים. גם אנשים שעברו כריתת קיבה חלקית הם בין בעלי סיכון גבוה. אגב, אצל כאלה מומלץ לבצע גסטרוסקופיה אחת לשלוש שנים, החל בשנה ה־15 לאחר הניתוח.

אין יסוד לדעה כי כיב קיבה הופך לשאת ממאירה. מה שקורה הוא שכיב, שאובחן תחילה כשפיר, למעשה היה ממאיר. זו טעות גורלית, כמובן. כיב קיבה גם איננו בגדר אירוע טרום שאתי. אך גסטריטיס, דלקת קיבה ופוליפים, הן כן מצב קדם־סרטני.

בשלבים המוקדמים מאוד של סרטן הקיבה לרוב אין החולה מתלונן. הסימפטומים הם אי־נוחות וכאבים בלתי־ספציפיים ברום הבטן, הרגשת מליאות, בחילה. בשלבים מאוחרים יותר מהווים כאבי בטן וירידה במשקל סימני אזהרה שאי אפשר לטעות בהם. בדיקות דם מאפשרות לא פעם לאבחן סימני שאלה. צילומי קיבה, תריסריון וושט עשויים להוביל בכיוון הנכון. בדיקות אנדוסקופיה מבטיחות עוד יותר, שכן הן מאפשרות נטילת דגימות ממקומות חשודים. הוא הדין לגבי בדיקת הפרשות הקיבה.

אחרי גילוי סרטן מוקדם של הקיבה, הטיפול המבטיח הוא כירורגי. גם בסרטן מתקדם של הקיבה, ניתוח הוא הגישה המועדפת על חלק גדול מהרופאים. התחזית, כאמור, לגבי הלוקים בסרטן מוקדם היא אופטימית מאוד. לא כן כאשר הסרטן מתקדם. ההבדל בתחנות בין שתי רמות הסרטן נובע בין השאר מהשוני במהירות הצמיחה של הגידולים הללו. מהירות הצמיחה של הסרטן המתקדם גדולה פי 10 ואף פי 30 מזו של סרטן מוקדם של הקיבה.

כסיכום: העיקר הוא לגלות מוקדם את הסרטן. לשם כך נחוצה עירנותו של הרופא, אשר חייב לקחת בחשבון גם נטיות גנטיות, גורמים סביבתיים, עברו של הפאציינט ותוצאות בדיקות מעבדה, שלא לדבר על תלונותיו של החולה.

עקיצות קיץ

עם בוא הקיץ ורבוי המטיילים בחיק הטבע, גדלה סכנת הפגיעות מהכשת נחשים וכן עקיצות עקרבים ורמשים ארסיים. אגף הרפואה של מגן־דוד־אדום פירסם הנחיות לכל מי ומי כיצד לנהוג במקרים אלה: במקרה של הכשת נחש ארסי או עקיצת עקרב, ניתן לסייע לנפגע קודם כל במניעת התפשטות מהירה של הארס דרך כלי הדם, עד להגשת עזרה רפואית. עלון מד"א ממליץ להשכיב את הנפגע במנוחה מוחלטת, לטרנספו... אם נמצא קרוב כהישג יד אפשר לשימו על הנפגע, אך לא להתעכב בגלל זה. להעביר הנפגע בשהוא במנוחה לבית־החולים או המרפאה הקרובה. רצוי להביא את הנחש או לפחות תיאורו כך שמגיש העזרה יידע באיזה סוג של נסיוב להשתמש. אם

יודעים כיצד, מומלץ לבצע חסם ורידי בין מקום ההכשה לגוף וכן לקבע את האבר המוכש.

אין לחתוך מקום ההכשה, לא לנסות למצוץ את הארס, לא לחסום חסימת עורקים מוחלטת, לא להניע אדם שנוכש. ישנן תופעות אלרגיה המלוות עקיצת חרקים. כן עלולה להופיע הרגשת מחנק, הקאות וחום גבוה.

אמצעי הזהירות: לנעול נעליים גבוהות בעת ההליכה בשדה, לא לשלוח ידיים למקומות מוסתרים, כי נחשים ועקרבים נוהגים להסתתר מהחום מתחת לאבנים וסלעים. בלינה בשדה יש לחסום אפשרות חדירת רמשים לתוך הצעליים, פינוי משטח הלינה מאבנים. יש לבצע לאור היום. בלילה לעבור בתאורה.

ריסוק אבנים באמבטיה

בשנים האחרונות הוכנסה לשימוש שיטה חדשה של סילוק אבני כליות — בעזרת מטען חשמלי. החולה מוכנס לאמבטיה ובהיותו שם מקבל „מכת חשמל" מכוונת, מרודה, הגורמת לריסוק האבנים. המתקן עולה כשני מיליון דולר, האמבטיה היקרה ביותר בעולם — אומרים הרופאים. הטיפול אינו כה פשוט כפי שנדמה. כדי למנוע כאבים חזקים מקבל המטופל חומר אילחוש להרדמה חלקית; הטיפול חייב להביא בחשבון את פעילות הלב ולהתאים לה את מכת החשמל, כי אחרת אפשר לגרום להפרעות בקצב פעולת הלב. עצם השימוש במכת חשמל מכביד על הרופאים, שכן ההלם החשמלי מלווה בהד הדומה להד של ידי מרובה. עם זאת, הטיפול במכת חשמל יכול לשנות שינוי יסודי את סילוק אבני הכליות, שכן 80־90 אחוזים מהחולים יכולים להיעזר בשיטה זו. הדבר כמובן מצמצם את מספר הניתוחים הכירורגיים. במקרים מסויימים, כאשר האבנים גדולות ורבות במיוחד, יש צורך בטיפול חוזר. מעריכים כי מספר הזקוקים לטיפול כזה בישראל הוא 1,200־1,300.

בארה"ב מגיע מספר הזוכים לטיפול חשמלי ל־50 אלף. התרחבות השיטה נבלמת בשל חוסר פרסונל מתאים וכן מחירו הגבוה של המתקן.

בגיוו אניגלנד ז'ורנל אוף מדיסין דווח, כי שיטת ההלם החשמלי אפשרית גם לטיפול באבני מרה. כרגע מדובר רק בטיפול ניסיוני. מבין תשעה חולים שזכו לטיפול כזה רוסקו האבנים אצל שישה. האבנים המרוסקות שהיו בכיס המרה נעלמו תוך שבוע עד חצי שנה. חולים אלה קיבלו גם תרופות הממיסות אבני מרה. אצל שלושה הנותרים הופיעה קדחת (קוליק בלעז) ואצל אחד מהשלושה אף דלקת הלבלב.

מחבריו של דו"ח בשבועון רפואי אמריקני מזהירים מפני אופטימיות טרם זמנה, שכן יש עוד להמשיך בניסיונות ובתצפיות, כדי לדעת אם אכן אפשר לטפל גם באבני מרה בדרך דומה לזו שבאבני כליות.

אבני המרה השכיחות ביותר עשויות כולסטרול וסידן. מספרן נע בין אבנים בודדות עד ל... מאות. הנחתה היא כי אבנים בעלות גדלים שונים הן בני גיל שונה. רוב האבנים נוצרות במרה עצמה ונודדות אל צינורות המרה. אבנים במרה שכיחות יותר אצל נשים. הסיבה אינה ברורה וישנם חילוקי דעות בנושא. עצם קיומן אינו סיבה לטיפול. מטפלים בהן כשהן גורמות כאבים או זיהומים. הלוקים באבני מרה מתלוננים על תחושה כבדות בחלק העליון של הבטן, הסבל גדל אחרי אכילת מזון רב־שומנים. כשאבני המרה „מתנהלות" המרה מופיעה לרוב צהבת. הלוקים באבני מרה מתלוננים על עצירות. בכלל, התלונות „מעורפלות", אך לא כן כאשר מופיעה קדחת, שנגרמת על־ידי אבני מרה. במקרה כזה מופעי כאב עז באיזור הימני העליון של הבטן. לפעמים הכאב מתפשט כלפי מעלה, אל כתף ימין, או אל הגב. לפעמים הוא מורגש באיזור הלב. החולה אף אינו מסוגל לשכב בשקט במיטתו; מופיעות הקאות והשישות. ההתקף בא בדרך כלל סמוך לאחר סעודה דשנה. אך אותם סימנים עלולים להופיע גם מבלי שקדמו לאירוע סעודות דשנות. הטיפול השמרני הוא ויאשה אצל אחוז מסויים יש צורך בניתוח.

חדשות

חוקרים נסיבות התרסקות המטוס בשרון

ועדת בדיקה לחקירת נסיבות התרסקותו של המטוס הזעיר בסמוך למושב ניצני עוז בשרון הוקמה על־ידי מינהל התעופה האזרחית.

בתאונה נפצע באורח בינוני דוד נבות בן 34 ממעוז אביב, המאושפז בבית־החולים מאיר בכפר־סבא ומצבו יציב.

באותו מקום התרסק לפני כשבועיים מטוס זעיר אחר מדגם צירוקי שבו מצא את מותו עודד כרמן בן 40 ממכמורת.

דובר מרחב השרון, רב־פקד דוד שדה, ציין, כי בכל תאונת מטוס מוקמת ועדת חקירה החוקרת את נסיבות התאונה. אם תתגלה רשלנות יועבר החומר למשטרה וזו תפתח במקביל בחקירה פלילית. (עתי"ם)

2 נהרגו בתאונה בגליל

סימון שוקרון בן 65 ממושב משמר הירדן ורפאל בן־שטרית בן 30 מחצור הגלילית נהרגו בסוף השבוע בתאונת דרכים כ־9 ק"מ דרומית מקרית שמונה.

רכב מסוג „טרנזיט" התנגש מסיבות שטרם הוברוו באוטובוס קו 841, שהגיע מכיוון תל־אביב לקרית־שמונה. מעוצמת ההתנגשות נמעך הרכב הפרטי והשניים נהרגו. אנשי מד"א עמלו כשעתיים כדי לחלץ את הגופות.

בשלוש תאונות דרכים שארעו בסוף השבוע במרחב חיפה נפצעה קשה נהגת ושישה אנשים נפצעו קל. (עתי"ם)

אבן פינה למיכללה האיסלמית הראשונה

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

אבן פינה למיכללה האיסלמית בראשונה בארץ הונחה בסוף השבוע בכפר טייבה שבמשולש, במעמד ראשי רשויות מקומיות, אנשי דת ורבים מערביי ישראל ומהשטחים.

תרומה ראשונה להקמת המיכללה בסך 100 אלף דינר (230 אלף דולר) הגיעה באמצעות שר־החינוך הירדני מהאירגון האיסלמי העולמי שמרכזו בערב־הסעודית.

לצורך הקמת המיכללה נוסדה עמותה שנרשמה כחוק במשרד הפנים והיא אף הצליחה להשיג פטור ממשרד־האוצר על הכספים שהיא אמורה לגייס מתורמים ערביים בארץ.

אחד הנכבדים מכפר טייבה תרם את חלקת האדמה שעליה תוקם המיכללה.

● התקבצות נדירה של נשרים בגולן

קבוצת תלמידים מביה"ס שדה גולן, העוסקים בעבודות בנושא קינון הנשרים, צפו באחרונה במחזה מדהים: במצוק נחל גמלא סוכך לו נשר בוגר על גוזליו ומסביבו התקבצו 14 נשרים התקבצות נדירה, שאינה אופיינית.

הצופים במחזה סיפרו, כי הנשר המקנן אחז במקורו גוזל ועף לכיוון הנשרים האחרים כשהוא מנסה להבריחם.

תצפית זו הועברה לידיעתם של מנהל מרכז המידע על עופות דורסים בחברה להגנת הטבע, יוסי לשם, ופרופי מנדלסון. הם מסרו כי מעולם לא שמעו על תצפית כזו ועד כמה שידיעתם מגעת גם אין רמז לכך בספרות המדעית. (עתי"ם)

● ציפור־שיר, הידועה בשם טריסטרמית ממשפחת הזרזירים, נצפתה לאחרונה בגולן ע"י ורד אקרמן, מדריכה בבית־ספר שדה גולן.

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.15 אורחות (חטה"ב) — דעיכה והתעוררות (יהדות בריה"מ) 08.40 בלי סורות — ביניים עזורק 09.00 אנגלית ה' 09.20 חשבון פשוט ד' — חילוק ארוך 10.05 ארץ מולדת — המלחמה לעצמאות 10.30 הגיל הרך — רגע עם דורלי — כאשר אנחנו יחד 11.00 ערבית מרוכזת — ויו (או) לג'וראן 11.15 אנגלית ו' 11.30 מדעי הטבע ז'־י"כ — הקוקיה 12.00 תלמוד — שניים אוחזין 12.25 אנגלית ז' 12.45 צרפתית — העשרה 13.00 אנגלית ח' 14.00 בבית של פיסטוק — כדור הארץ — על גבי גלובוס לומד פיסטוק את עיקרון סיבוב הארץ סביב צירה ואת תופעות היום והלילה הבאים לסירוגין 14.25 הנהרות באמריקה הצפונית 14.45 FOLLOW ME — קורס באנגלית מרוכזת למבוגרים 15.00 קסים קסם — מאוניים 15.25 בלי סורות — צירה 2 — האם מזל טוב תוכה במזל טוב בחירון תן־שמן 15.45 מאה ציורים מפורסמים — חמש תמונות בנושא מלחמה. הפעם: גוארניקה — פיקאסו 16.00 כלבם של בני באסקרוויל — פרק ב' — ד"ר ווטסון וסר הנרי באסקרוויל מגיעים לאחוזת באסקרוויל ברבון. המשרת בארימור ואשתו מתנהגים בצורה מוזרה ומעוררים את חשדו של ד"ר ווטסון. ווטסון שומע יללות של כלב באזור הביצות ואגרת הכלב השטני מהביצות נראית מפחידה ומאיימת 16.30 שנים אחוין — היכי דמי כ' 17.00 ערב חדש 17.30 עליזה בארץ הפלאות — עליזה מגיעה לביתה של הדוונת, התובבת מאכלים מפולפלים. שם מתרחשים דברים מוזרים: התינוק נהפך לחזירון, ועליזה מנסה למצוא את אמו 18.00 מאה ילדים שלי — הסופרת לנה קיכלר מספרת לבני נוער על ילדים בתקופת השואה 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 סקירת תכניות (ערבית) 18.35 ספורט (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 טקס הזיכרון המרכזי לשואה ולגבורה שנערך ביד ושם בירושלים 21.00 מבט לחדשות 21.30 החידון הבינלאומי לגבורת העם היהודי במלחמת העולם השנייה — שלב הגמר, בשידור ישיר 23.00 בראשית — באלט, בהפקת הטלוויזיה השוודית מחול משולב בפנטומימה מתאר חוויות של אסירים במחנה ריכוז. כוראוגרפיה: אסנת אופטובסקי מוסיקה: דרור פיילר, מבצעים: רקדני הבאלט של האופרה המלכותית השוודית ושחקני התאטרון המלכותי השוודי 23.25 פסוקו של יום חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי הבוקר 07.07 בוקר טוב — סקרלטי: גן השושנים — הנדל: סונטה בסי מינור אופוס 1 מס. 9 לחליל. 07.30 שחרית מוסיקלית: בוקריני־סינפוניה ברה מינור — רודריגו: קונצ'רטו ד'ארנחואז לגיטרה ותזמורת. 09.30 קונצרט בוקר — בטהובן: סונטה מס. 5 בפה מג'ור אופוס 24 לכינור ופסנתר (סונטת האביב) דביסי: אביב סויטה סימפונית על פי ציורו של בוטיצ'לי לה פרימוורה; מיו: האביב 5 קטעים לפסנתר; סטרווינסקי: פולחן האביב מוסיקה לבלט; ויולדי: קונצ'רטו מס. 1 במי מג'ור — האביב מתוך ארבע העונות; שיק: האביב מחייך — מודיגל; מהלר: השכור באביב (מתוך השיר על הארץ); שומן: סימפוניה מס. 1 במול מג'ור אופוס 38 — האביב. 11.57 מגישים שיר 12.05 מאוצר הסרטיה — צ'ייקובסקי: שלישיה לכנור, צ'לו ופסנתר אופוס 50. 13.00 קונצרט צהרים — באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס. 5 ברה מג'ור; היידן: רביעייה בסי מינור; מוצרט: קונצ'רטו בלה מג'ור לקלרנית ותזמורת. ק. 622; בטהובן: המוסיקה ל„אגמונט" של גתה. 15.00 מוסיקה ויווה — יצירות מרוסטרום המלחינים

הבינלאומי 1985 (הולנד) צ'ק בנק — דקות חיים: יפן) הרויוסקי נוגאיוה — מכט צפור חולפת התזמורת הפילהר מונית של טוקיו. 16.00 קונצרט מנחה: קופרן: האפותאוזה של לולי; הידן: שבע המלים האחרונות; ברוקנר: סימפוניה מס. 7. 18.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית רשות השידור; ארי הלפרן: אפיטאף אאושויץ (מצבת זכרון); משה ויינברג: סימפוניה מס. 6 וכנור יהודי; ארי בן־שבתאי: אלגיה לאנה פרנק; בטהובן: הפוגה הגדולה; אופוס 133. 20.05 ערב טוב — יצירות נוגות 20.27 מגישים שיר. 20.30 קונצרט שנברג: הנצול מוורשה; אוסקר מורבץ'־מיומנה של אנה פרנק, לסופרן ותזמ: פרוקופייב — סימפוניה קונצרטית לצ'לו ותזמ; צייקובסקי סמפוניה מס. 6 בסי מינור או. 74. 23.00 מירקם.

רשת א'

07.30 היו שירים — פזמונים ישנים. 08.05 תוכה עם בני הנדל. 09.05 השיר לא תם — שירים. 09.30 מפגש — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי. 10.30 רדיו קל — תכנית יומית בעברית קלה. 11.10 השידור היומי לבתי־ה"ס — ספור אני שומע — לכתות ב', ג' והפעם: יש לי בעייה — קשיים כלכליים במשפחה מאת מיכל גרוסמן. 11.30 השכלה ודעת לכל — ת"א — הדור הראשון — 1906־1936. 12.05 אורח לשעה עם : דוויד רותן. 14.00 לבת ולבן ולכל המתעניין — תכניות לילדים: א) קוקי הבקוקי מאת טובה הרשקוביץ; קוראת: נילי המאירי: ב) מעשה ברועה הצעיר — מאת רבקה גורפיין; ג) מוק הדוור הקוסם — מאת אריקה מאן; ד) ספור השבוע — ויג היתוש — מאת עוזי בן־כנען קורא: בני הנדל. 15.00 לילדים הגדולים המשך יכוא — שעשועון בשידור חי.

רשת ב'

06.53 אור ירוק ־ פינה יומית לנהג. גרעון הור. 07.00 הבוקר הזה. 08.05 סעו לשלום — מנחה ג. הור. 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי. 10.10 כל צבעי הרשת — מגזין יומי. 12.10 גל פתוח — חדשות ופזמונים. 13.00 בחצי היום — חדשות. 14.05 יש עניין — עם גבי גזית. 15.10 רגעי קסם. 16.05 שירים ושעורים. 17.10 יומן כלכלה. 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 18.05 שעה תופשית — מגזין שבועי לעניני חינוך. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 שירים עבריים. 20.05 פראג של החלומות — עם פרופ' שאול פרידלנדר.

21.05 רדיודרמה — רעב ־ מאת נאוה סמל — עיבור: נאוה שאן, בימוי: יובל מסקין. משתתפים: נאוה שאן, יונתן צרצ'י, עפרה יונה, יעקב יעקובסון ואורית ברגל. 22.05 שורשים — קהילות המזרח והשואה. 00.10 שירים עבריים.

גלי צה"ל

06.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.05 צלילי בוקר. 06.30 פוקחים עין — מידע ומוסיקה לתחילת היום עם לאה עוז. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית עם ראודור בנזימן, יצחק בן נר, אילנה דיין ויעל דן. 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי 10.05 הפסקת 10 — מיכל ניב 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 13.05 קשר רדיו — עם אברי גלעד 14.05 דו רה יומי עם רובי לנץ ודני קרפל 15.05 פגישה יומית עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחר הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל 17.30 משהו עולמי ־ מגאוין גלי־צה"ל לעניני חוץ. 17.50 יומן ספורט. 18.05 פולין 1986 — מסע עם בני קיבוצים. 19.05 אחרי המלחמה — יהודה פוליקר ויעקב גלעד, בנים לניצולי שואה משוחחים עם הוריהם על תחושותיהם בעיותיהם של בני הדור השני, ומגישים שירים, בהם כמה שהולחנו במיוחד לתוכנית זו ע"י יהודה פוליקר. 20.05 שלושים ושמונה שנים אחרי — סיפורה של מלכה ורר־ניצולת שואה. מראיין ועורך: גיא קב ונקי. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 שירי ארץ אהבתי. 22.05 לחיות עם העבר — עם ישעיהו לנדאו־ניצול שואה. 23.05 כל כך רציתי לחיות — עדותה המזעזעת של רות אליעז על קורותיה בטרזינשטט ובאושוויץ. מראיין ועורך: גרעון גרייף. (ש.ת.) 00.05 שירים לתוך הלילה. 05.05 צלילי בוקר.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר — להיטים וחתיקים 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 מה, כבר תשע? — עם אבי אתגר 10.05 דברים טובים — עם שמירה אימבר 11.05 רק מוסיקה 12.05 שעה תמימה — עם מלאכי חזקיה 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי 14.05 לי ולך — שיר וברכה 15.05 חדש, ומחודש ־ עם שוש עטרי 16.05 מוסיקה לעניין 17.05 הצגה יומית 18.05 אתם וזוכרים את השירים? 20.05 שירים עבריים 01.10 התקווה (והעברה מרשת ב')

הערב יום זכרון לשואה ולגבורה

אין הצגות קולנוע ותיאטרון

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב, חולון

חולון
קופ"ח — עין יהב.

ירושלים
צרפתי — גילה, מול הפארק.

נתניה
קופ"ח כללית — ברודצקי 31.

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן
קופ"ח כללית — המיתר 25.

תל־אביב
בס — פריזמן 66; קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.

חיפה
מאוחדת — סמטת עתלית 6.

רחובות
ברק — הרצל 155.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 1244, חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום: בימים א'–ה' בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחולון: בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מתל־אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'–ה': 16.00.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
● ביקור חולים – ילדים, א.א.ג.
● הדסה ע"כ – פנימית, כירורגית, אורטופדית, עיניים.
● משגב לדך — נשים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00–20.00, בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04־229488 (11.00–20.00)
נהריה – 04־920014 (11.00–20.00)
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' רח' – טל. 882732.

מכבי ברק 8.10

לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנתניה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב תגמן 26, קומה ג', טל: 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00־9.00. אחרי הצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 194869, 03־285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111.
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.
ער"ן נתניה — טל' 053־35316.

סילוק מיטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד/רמלה — 101, טל' 08־221022, עפולה — טלפון 065־93334, טבעון — 101, טלפון 04־931401, נהריה — טל' 04־823333, כתריים — טל' 5511111, באר־שבע — טל' 057־74767.

מחיפה, בת־גלים:

לירושלים: א'–ו': 7.00
לתל־אביב: א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.35.
לירושלים: 5.35.

החליפה הארגנטינאית ענקית למידותינו

בתצוגת־על הביסה נבחרת ארגנטינה את נבחרת ישראל 2:7 ★ ריבוי חילופים בנבחרת שלנו פגם במשחק ★ 35 אלף צופים הריעו ממושכות למאראדונה (שני שערים), אלמירון (שלושה שערים), בורגי, פאסארלה וחבריהם

מאת: מוטי חביב

בשנגח אלמירון לרישתו של אבי רן, ארבע דקות משריקת הפתיחה, נראה הדבר טבעי. ברור. מוצדק. מאפיין את יחסי הכוחות. אחר כך הגדיל דייאגו ארמאנדו מאראדונה את התוצאה ל־0:2 וגם אז איש לא התרגש. משה סיני הדהים בשער מצמק. הקהל נעור. החל להאמין. קיווה. אז הגיעה הדקה ה־48. חרקה בה זיעת אורי מלמיליאן את רשתה של נבחרת ארגנטינה 2:2 והקהל יצא מכליו. היסטוריה? מתברר שאותו שער שוויון רק הרגיז את אלופי העולם משנת 1978. אז החלה המכונה המשומנת שלהם לפעול ואז...

או ראינו נבחרת אחת על כר הדשא. נבחרת שהבהירה עד תום מדוע היא מועמדת רצינית לזכייה בגביע העולמי שיחל בסוף החודש. או דרסו הארגנטינאים את „תחנת הרכבת" שלנו. השערים המיוחרים במינם של משה סיני ואורי מלמיליאן נעלמו כלא היו. ארגנטינה עשתה ברמת־גן ככל העולה על רוחה. השערים נחתו על אבי רן כזה אחר זה. כשיצאו 35 אלף הצופים מפתח האיצטדיון היה ברור להם מעל כל ספק שהחליפה הארגנטינאית ענקית למידותינו. לא היוונו כל יריב לדייאגו ארמאנדו מאראדונה וחבריו.

מאראדונה. שם עולמי. מאות שחקני עורף ניסו לבולמו ונכשלו. אתמול מסר 37 מסירות מדוייקות להבריו כבש שני שערים. הדגים תרגילים שרק הוא מסוגל לבצע. הוכיח מרוע שכרו העונתי מתקרב לעשרה מיליון דולר.

אבל אתמול התברר לאלה, שלא ידעו, כי ארגנטינה אינה רק מאראדונה. ארגנטינה היא גם פאסארלה. גם בורגי. גם אלמירון. באטיסטה וטובים אחרים.

פאסארלה בן ה־32 משחק בשלווה עולמית, מרגיע ונוסך בטחון בקבוצה כולה. מסייע להתקפה וממהר לשוב לעמדתו העורפית...

בורגי, צעיר בן 21 שיוניק את מניותיו במשחקים במכסיקו. שולט בכדור בצורה אבסולוטית. מכורר בצורה מדהימה. מכשל שערים כמו טבח מעולה.

אלמירון. שלושה שערים אומרים למעשה את הכל. שליטה מוחלטת ברחבת העונשין של היריב. מציאת שטח פעולה פנוי משחקנים אחרים. ניידות. ההתרגשות היא ממנו והלאה כשהוא ניצב בעמדת הבקעה.

באטיסטה. „סוס שחור" באמצע המגרש. מתסל את התקפות היריב מבעוד מועד. כושר הגופני בלתי נלאה. דיוק במסירות.

לרשימה הזו הוסיפו את מי שרק תרצו. פחות מבריקים, אולי פחות יעילים אבל מבצעים את מה שלא מבצעים המוכרים. הסך הכל הוא תלכיד משובח, מלהיב, מבטיח לקראת מכסיקו.

מול הסוללה הזו ניצבו השחקנים שלנו. מאנקי הליגה והגביע באו לידי ביטוי בחילופים הרבים. בחתך כללי — אכזבה עמוקה. נכון שלמשה סיני היו דקות טובות. אני מודה שאורי מלמיליאן הבריק בכמה מבצעים אבל לעומתם נראה זאהי ארמלי כאילו הוא עולה לראשונה בחייו על כר הדשא. יעקב אקהויז כאילו אינו מוצא את מקומו במגרש. מרדכי איוניר כמי שהגיע למקום בטעות. ברור איפוא...

ממאראדונה, הגביה לרחבה ובורגי המשיך בנגיחה פנימה — 2:4.

קארלוס טאפיה נכנס במקום ריקארדו ג'וסטי ושלום תקווה ערך הופעת בכורה בנבחרת כשנכנס לשחק במקום אלי אוחנה שנפגע.

אלמירון השלים את השלושער שלו בדקה ה־61 כשקיבל כדור מאולרסיקוצ'אה ומתוך הרחבה בעט מימין לשמאל — 2:5.

מאראדונה ניצב בדקה ה־74 מול אבי רן ולא היו לו כל בעיות כדי לשלוח את הכדור בדיוק מירבי לפינת השער — 2:6.

אלי כהן מהפועל ת"א וחנן אוזלאי הצטרפו למשחק על חשבונם של משה עלו ויעקב אקהויז. בארגנטינה הוחלף בורגי בפאסקולי וממש לפני השריקה האחרונה הגדילה ארגנטינה את נצחונה.

מאראדונה ניצח את סידרת מסירות בסיומו בעט טאפיה מקרוב לרשת — 2:7.

תבוסה לנבחרת הישראלית.

לפני פתיחת המשחק נערך טקס בחירת הכדורגלן המצטיין של העונה מטעם העתון „חדשות". מי שנבחר היה שוער מכבי חיפה, אבי רן. זה היה לפני שהוא ספג את השכיייה הראשונה בחייו...

והיתה גם פאשלה

מארגני המשחק אתמול השקיעו מאמצים כבירים כדי שהכל יעבור בשלום. הייתי באיצטדיון שלוש שעות לפני פתיחת המשחק, ראיתי אותם מקפידים על כל נושא. עשרות...

דייגו ארמאנדו מאראדונה כובש את שערו השני וקובע 2:6 לארגנטינה במשחק המלהיב אתמול
(צילם: אריה סנפר)

ארגנטינה — ישראל 2:7 (1:2)

האיצטדיון הלאומי ברמת־גן, 35 אלף צופים. שופט: י. ברונו גאלר (שוייץ). קוונים: יאיר טילינגר ועובדיה בן־יצחק.

● שערים לארגנטינה אלמירון (4, 57, 61), מאראדונה (21, 74), בורגי (58), טאפיה (90).

● שערים לישראל: סיני (32), מלמיליאן (48).

ארגנטינה		ישראל	
פומפידו	5	רן	4
אולרסיקוצ'אה	6	אהרוני	4
פאסארלה	8	אבי כהן	5
חוג'רי	6	שמעונוב	5
גארה	6	עלו	5
באטיסטה	7	אקהויז	4
בורוצ'אגה	5	סיני	5
ג'יוסטי	6	מלמיליאן	5
בורגי	8	איוניר	4
מאראדונה	8	ארמלי	4
אלמירון	8	אוחנה	5
	73		50
		אוסמו	4
		דוידי	5
טאפיה	7	רוזנטל	4
הנריק	6	תקווה	4
		אלי כהן	4
פאסקולי	—	אוזלאי	4

29 ניחשו 13 בטוטו

29 משתתפים ניחשו את תוצאות כל 13 המשחקים במחזור 35, שהתקיים בשבת על משחקי הליגה הלאומית והליגה הארצית, וכל אחד מהם יקבל כ־18,700 ש"ח.

1090 משתתפים ניחשו 12 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל כ־220 ש"ח.

13000 משתתפים ניחשו 11 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל כ־18 ש"ח.

81500 משתתפים ניחשו 10 תוצאות נכונות, וכל אחד מהם יקבל כ־2.50 ש"ח.

ההכנסה במחזור 35 הייתה 2,447,094 ש"ח, ולפרסים הופשרו 1,212,699 ש"ח כולל העברה ממחזור 34.

המינימום המובטח לפרס הראשון במחזור 36 הוא: 450,000 ש"ח. ולכלל הפרסים 1,000,000 ש"ח.

ניסטרום זכה בטורניר במאדריד

בגמר כל־שבדי בטניס במאדריד, הכניע יוהאקים ניסטרום את קנט קארלסון 1:6, 1:6, 1:8.

בגמר הטורניר בלוזאן, ניצח הצרפתי יאניק נואה את השוויצי היינץ גינטהארדט 2:6, 6:4, 8:10.

בגמר הטורניר באינדיאנאפולי ישחקו אנדרס גומז מאקוודור עם...

תחרויות טניס לנשים

מאת יצחק אשל

סבב תחרויות טניס לנשים יתחיל היום ביפו. זו הפעם הראשונה שבישראל מתקיים סבוב מעין זה הכולל שלוש תחרויות ותחרות מסטרס כל תחרות תמשך...

הראשונה ביפו, השניה באשקלון, השלישית בחיפה והמסכמת ברמת השרון.

התחרות נושאת את שמה של ואנסה פיליפס וסך כל הפרסים בתחרויות אלה הוא 20 אלף דולר...

12 שיאי יסוד בחיפה

פאולו רוסי עשוי לעבור לשחק בצרפת

פולין מתכוננת לגביע העולמי במערב גרמניה

ריק מכ־בוטי ניצח במרתון פאריס

בשולי המשחק
נבחרת ישראל לא למכירה!

נבחרת הכדורסל שוב לא שיכנעה

ישראל נזקקה לשתי הארכות כדי לנצח את בלגיה 100:102

מאת יצחק ויסהוף

סל שקלע לאוואן מרסר, עם השריקה לסיום ההארכה השנייה, העניק אמש בת"א נצחון דחוק לישראל על בלגיה — 100:102. היה זה במשחק השלישי בין שתי הנבחרות וישראל ניצחה בכולם.

בתום המועד החוקי הורה לוח התוצאות על שוויון — 90:90. גם לאחר ההארכה הראשונה נרשם שוויון — 96:96, ורק בהארכה השנייה ניצחה ישראל.

המשחק היה שקול ומתוח, אך בעל רמה נמוכה.

בנבחרת ישראל בלטו רק שני שחקנים: דורון שפע, שקלע 39 נקודות (שלושה סלי שלוש־נקודות), וקלט 11 כדורים חוזרים, וכן לאוואן מרסר, שקלע 25 נקודות וקלט 17 כדורים חוזרים. יתר שחקני הנבחרת גילו חולשה רבה. רק ארי רוזנברג התעלה מבין המחליפים. 11 שחקנים שותפו בנבחרת ישראל, לבד מהקפטן סטיב שלכטר שלא שיחק.

נבחרת בלגיה גילתה שיפור ניכר לעומת שני משחקיה הקודמים בישראל, ובשורותיה צדו את העין ריק סאמיי, ארי מנס ואריי לנרטס.

מסליא שמאמן הנבחרת הישראלית, צבי ערף, איפשר לחמישה שחקנים — ליפין, רוזנברג, שפע, ויליס ומרסר — לשחק בשתי ההארכות בלי להחליפם. שחקנים אלו עמדו בקושי בסיום על רגליהם.

בלגיה הוליכה כמעט לכל אורכה של המחצית השנייה. בעוד המחצית הראשונה היתה שקולה והבלגים הוליכו בהפסקה — 47:49. רק לקראת סיום המועד החוקי של המשחק הצליחו שפע ורוזנברג, בקליעות מדוייקות, להוליך את ישראל ליתרון — 88:90, 30 שניות לסיום. עם השריקה קלע מארק דפור סל שוויון — 90:90.

גם בהארכה הראשונה הוליכה בלגיה — 94:96, וג'ון ויליס קבע שוויון — 96:96.

גם בהארכה השנייה הוליכה בלגיה — 96:100, אך שפע השווה בשני סלים — 100:100, ועם השריקה לסיום קלע מרסר את סל־הנצחון — 100:102.

המשחק נערך באולם הפועל...

יוסי אוסלנדר 4; מישה יוסיפוביץ 4; חיים מובשוביץ 4; עדי כנען 3; חיים צרפתי 3; יואב דרוקר 2; דרור בשן 1 ותמיר אילדרים 1.

מכבי ראשל"צ והפועל ר"ג גם בגמר גביע־המדינה

● כדוריד

מאת יוסף חכם

150 שעות שידור ממכסיקו — בבריטניה

בריז' בדרך לדאבל

אינדהובן התקרבה לכתר ההולנדי

● ליגות באירופה

מקסיקו המארחת את הגביע העולמי תיהנה מביתיות (12)

התקווה הגדולה: סאנשז

מאת שבת סלברט

מקסיקו היא המדינה היחידה בתבל שהוענקה לה הזכות לארח פעמיים את משחקי גמר הגביע העולמי בכדורגל. זאת בעקבות פרישת קולומביה בגלל בעיות תקציביות.

לפני 16 שנה קצרה מקסיקו את הצלחתה הגדולה כשהיתה בין שמונה הנבחרות שהופיעו ברבע־הגמר. הפעם היא מקווה לשפר את תדמיתה בזכות מאגר השחקנים המצויין שיש לה.

השחקן הבולט בשורות מקסיקו הוא „הוגו" היחיד, הוגו סאנשז, החלוצה של ריאל מדריד ומלך־השערים בליגה הספרדית, שיחגוג ב־11 ביוני את יום הולדתו ה־28, ביום בו תתמודד מקסיקו עם עיראק, באיצטדיון אצטקה במקסיקו־סיטי. השנה חגג את זכייתו בתואר מלך־השערים בספרד, במדי ריאל, לאחר שקודם־לכן עשה זאת במדי אתלטיקו מדריד, ממנה עבר אשתקד לריאל.

והאיים הקריביים שתי נציגות (גם ב־1970 כשמקסיקו היתה המארחת הופיעה אל־סאלוודור כנציגת האזור), אולם השתיים היו: אל־סאלוודור והונדוראס, שניצחו במשחקים המוקדמים.

מאגר מצויין

המאמן היוגוסלבי של מקסיקו, בורה מילוטינוביץ', קשרה לשעבר של פרטיזן בלגראד, הפועל זה 14 שנה במקסיקו, ככדורגלן ומאמן בקבוצות שונות, בטרם נטל את שרביט מאמן, הנבחרת הלאומית לפני שלוש שנים סבור כי למקסיקו סיכויים טובים להצליח על אדמתה, זאת גם מבחינת הסגל המצויין שיש לו, וגם מבחינת האקלים שיקשה על שאר הנבחרות.

כוכב הוגו סאנשז

להבקיע. האכייר שיחק לפני זמן־מה בשורות לוס־אנג'לס אצטקס, קבוצה בה כיכבו מגדולי הכדורגל, כמו ההולנדי יוהאן קרויף והאירי ג'ורג' בסט. אגירה ניצל את שהותו בלוס־אנג'לס, וסיים השתלמות במנהל עסקים, מקצוע בו עוסק כיום במולדתו.

שחקן־מפתח נוסף הוא החלוץ לואיס פלורס, בן ה־24, שלבש 45 פעם את מדי הנבחרת, ויחד עם אגירה כבשו את רוב השערים לזכות...

נבחרת הנוער הובסה 3:0 בידי רומניה

● כדורעף

מטה אשר וקרית־חיים זכו באליפות

בנייהודה ודורות במאבק בטורניר ה"ג במאוי

לוגאנים ניצח את הבוגרים

האנה בנבחרת דנמרק בכדורגל

סדרת אי־הצלחות

תיקו לקבוצות הצמרת בשוויץ

בשוקואש ובאלאמוריה מתמודדות על התואר בתורכיה

מרוקו תשחה במכסיקו חודשיים

בעוד שנה משחקי הפועל

סלטיק — אלופת סקוטלנד

● אתלטיקה

חגיגו אתלטים במגרב גרמניה

ישראל במקום הז' בסקוואש

כראמאל הודח מהנהגת אפגניסטן יורשו — ראש שירותי הבטחון

הפרישה נומקה בסיבות בריאותיות ■ מוסקווה הזדרזה להודיע על פרישת כראמאל

איסלמאבאד. — המפלגה הקומוניסטית האפגנית בחרה אתמול בראש שירותי הבטחון, אוללה, במקומו של באבראק כראמאל במזכיר כללי, אולם כראמאל החולה לא הודח מתפקידו כנשיא המדינה.

רדיו קאבול מסר, כי הוועד המרכזי של המפלגה „אישר את בקשתו של כראמאל לפרוש מטעמי בריאות".

כראמאל שב ביום חמישי שעבר מבדיקות בריאות מיסתוריות שנמשכו חודש ימים בבריה"מ, אשר גרמו לשמועות כי הוא חולה מאד או שחינו סר בעיני מוסקווה.

„כוח יעיל"

נאג'יב אוללה, רופא בן 39, כיהן עד השנה שעברה כראש המשטרה החשאית „חאד".

לאחר מכן הוא הופקד על כל משטרת הבטחון, בצעד בו ראו דיפלומטים מערביים מבוא למינויו כשליט אפגניסטן.

נאג'יב אוללה עמד בראש המאמצים של קאבול לשכנע את שבטי פאשטון שבגבול, למנוע בעד מורדים מוסלמיים להסתנן מבסיסים בפקיסטן לאפגניסטן.

נאג'יב אוללה, ממקורביו של כראמאל, הפך את המשטרה החשאית „חאד" לכוח יעיל שהצליח להסתנן אל שורות המורדים.

סוכנות הידיעות הסובייטית טאס מיהרה לדווח על הרחתו של כראמאל מראשות המפלגה הקומוניסטית.

היא ציינה, כי על חילופי הגברי הוחלט בישיבת מליאה של הוועד המרכזי של המפלגה העממית הדמוקרטית האפגנית שהתכנסה היום.

„שיחות קירבה"

יוסף אלפרן, כתב „על המשמר" בשוויץ מוסר:

סיבוב חדש של שיחות עקיפות בין פאקיסטאן ואפגניסטן יפתח היום בז'נבה. פאקיסטן אינה מכירה במשטר הפרו־סובייטי של אפגאניסטן, ולכן המו"מ בין שתי המדינות מתנהל דרך נציגו האישי של מזכ"ל האו"ם, דייגו קורדובז.

לדעת המשקיפים בז'נבה, הסיבוב הנוכחי עשוי להצמיח תוצאות חשובות, כולל קביעת לוח זמנים ליציאת הצבא הסובייטי.

לאחרונה ספגו המורדים האפגניים אבידות כבדות.

בעל שם ערבי מבוקש בפרשת רצח פאלמה

מאת עלי כהן
כתב „על המשמר" בדנמרק

קופנהאגן.— משטרת שבדיה, המעסיקה 300 חוקרים ברציפות מאז רצח ראש הממשלה אולוף פאלמה בליל ה־28 בפברואר, מגלה עתה כי בידיה משקפיים שנמצאו קרוב למקום הרצח והעשויים לשפוך אור חדש על הפרשה. זאת ועוד — המשטרה מחפשת גם „בעל שם ערבי" התגורר בפרבר של שטוקהולם, כמי שיכול להיות קשור לפרשה כרוצח שכיר.

במשך החודשים שחלפו, הגיעו לידי המשטרה כ־30,000 עדויות, שבכל אחת זכתה בשימת לב. זאת גם אחת הסיבות למספר החוקרים הרב המועסק בה. באחד העתונים צויין, כי כ־25 השנים האחרונות ארעו באזור שטוקהולם 17 רציחות שטרם פוענחו. הרצח ה־17 הוא היחיד שמעסיק בשל אופיו המיוחד את המשטרה היום — רצח פאלמה.

האיש, שנעצר סמוך לתאריך הרצח ושוחרר מאוחר יותר בפקודת שופט, ממשיך להחקר על־ידי המשטרה. תמונות הקלסתרון שהופקו בעזרת עדת ראיה ומומחי משטרת מערב־גרמניה עדיין ממשיכות להופיע בחוצות ומעת לעת נקראת המשטרה לעצור חשוד הדומה לאיש שבקלסתרון.

ערפאת: סוריה מתכננת מלחמה מוגבלת בגולן

מאת כתב „על המשמר" לענייני המזה"ת

השבועון המצרי „אל־מג'אללה" המופיע בלונדון טוען, כי ממשלת צרפת החליטה למכור לסוריה כמה מטוסי קרב וטילים, ובהם המטוסים החדישים ביותר מדגמי „מיראג' 2000", ממוקי קרב מדגם „צ'ופאן", טילי אוויר־אוויר מדגם „מאטרא" וכן טילי אוויר־קרקע מדגם „אקזוסט".

הטילים האחרונים הוכיחו את יעילותם, כאשר עיראק השתמשה בהם בהפצצת מתקני הנפט האיראניים במפרץ הפרסי ובתקיפת מיכליות נפט.

ראש אש"ף יאסר ערפאת טוען בראיון ליומון הכווייתי „וטן", כי המקורות המודיעיניים שלו דיווחו על אפשרות של מלחמה מוגבלת ברמת הגולן נגד ישראל.

לדבריו, סוריה מבקשת לאלץ את ישראל לאחר מלחמה קטנה זו להשתתף בוועידה בינלאומית על־פי הנוסח הסובייטי.

מרחב תכנון מקומי תל־אביב־יפו

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת ומתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, החליטה, באישור שר הפנים לאשר תכנית מס' 1952 א', שינוי מס' 1 לשנת 1983 של תכנית מפורטת מס' 667 וחלק מתכניות מתאר מס' 888 „ל" — שטחים מעבר לירקון.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:

גוש: 6627, חלקות: 15, 17—21, 28, 29, 31, 361, 366, 371, 375, 385, 403.
גוש: 6628, חלקות: 372.
גוש: 6629, חלקות: 14—33, 35, 43, 44, 45, 46, 48—51, 109, 112, 131, 141, 180—183.
גוש: 6646, חלקות: 4—6 וחלק מחלקה 50.
גוש: 6647, חלקות: 9, 11, 12, 19, 21, 22, 27, 30, 49, 50.
גוש: 6650, חלקות: 3, 5—9, 11—60, 63—65, 70, 74—78.
גוש: 6651, חלקות: 1—236.

בין הרחובות: האוניברסיטה, קלצ'קין וקלאוזנר, ת"א, קרית האוניברסיטה רמת־אביב.

עיקרי הוראות השינוי: לתכנן מחדש את השטחים המפורטים לעיל וקביעת אזורים: לבנייני ציבור, שטחים פרטיים פתוחים, שטחים ציבוריים פתוחים, מגרשי חניה ודרכים חדשות, בניה חדשה והוספת בניה לבניינים קיימים, קביעת שטחים למתקני ספורט ולשרותים נלווים, קביעת שטחים לגנים זואולוגיים ובוטניים, קביעת אופן הבינוי ומס' הקומות לכל מיבנה ומיבנה, קביעת גדר בטחון מסביב לשטח קרית האוניברסיטה ולשנות בהתאם לכך את התכנית המפורטת מס' 667 אשר ההודעה בדבר מתן תוקף לה פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2139 מיום 4.9.75 על שינוייה וכן חלק מתכנית מתאר „ל" אשר ההודעה בדבר אישורה הסופי נתפרסמה בילקוט הפרסומים מס' 278 מיום 19.2.53 וחלק מתכנית המתאר מס' 888 אשר ההודעה בדבר מתן תוקף לה פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1522 מיום 1.6.69.

הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3111 תשמ"ה מיום 23.10.84, עמוד 108 ו־109.

השינוי האמור בצורה שאישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מרדכי כהנא — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב

מנחת האירוויזיון תהיה שרת התרבות

מאת עלי כהן, כתב „על המשמר" בדנמרק

קופנהגן. – נורבגיה עומדת לרשום שיא חדש ודף חדש בתולדות מאבקי נשים לשוויון זכויות.

ראש הממשלה המיועדת, גרו הארלם בטונדלנד, בת 46, וכבר „ראש הממשלה לשעבר" (1981), עומדת למנות בממשלתה העתידה לקום בימים הקרובים לא פחות מ־8 שרות־נשים מתוך סך הכל של 16 תיקים.

בין התיקים המיועדים לנשים בממשלתה של גרו – המשפטים, הסעד, התרבות והתחבורה. שרת התרבות המיועדת מוכרת ל... צופי הטלוויזיה בישראל מהופעתה הטרית מאד במוצאי־שבת כמנחת תחרות הזמר האירופי שנערכה בברגן („ישראל – 7 נקודות...") היא אוסה קלולנד. בחייה היום־יומיים היא יו"ר האיגוד המקצועי של המוסיקאים ובדיוק לפני 20 שנה, ב־1966, ייצגה את נורבגיה בתחרות הזמר האירופי בשיר שנקרא „אין חדש תחת השמש" וזכתה אז במקום השלישי.

נורבגיה היא בעלת שני שיאים נוספים בשטח הייצוג הנכון לאשה – בפרלמנט הנורבגי שנבחר בבחירות 1985 למעלה משליש הן נשים – 54 מתוך 157 ואילו במועצת העיר אוסלו יש רוב לנשים.

אם להסיק מן המצב במדינות הסקנדינביות האחרות הרי לנשים אין כלל על מה להתלונן: באיסלנד – נשיאה נבחרת ראשונה בעולם (לפני קוראסון אקינו הפיליפינית). בדנמרק – מלכה, בממשלת שבדיה – 7 נשים שרות ובממשלת דנמרק 5.

ראש הממשלה המיועדת הודיעה בנאום, כי אין היא מבטיחה לעם שתחת ממשלתה יהיה לחם יותר טוב: „נאלץ לתקן משגים של ממשלה קודמת וזה עשוי לבאוב", אמרה גרו הארלם בתונדטלנד.

מחר — צפירה
לציון יום־הזכרון לשואה ולגבורה

מחר, יום שלישי, 6 במאי 1986, בשעה 08.00 בבוקר, תישמע ברחבי הארץ צפירת דומייה בת שתי דקות לציון יום־הזכרון לשואה ולגבורה.
אם תהיה אזעקת־אמת, יושמעו צפירות עולות ויורדות.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 2.5.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.45	1.51	1.4693	1.4877	1.4782
לירה שטרלינג	1	2.19	2.30	2.2319	2.2598	2.2439
מרק גרמני	1	0.66	0.69	0.6671	0.6754	0.6686
פרנק צרפתי	1	0.20	0.22	0.2089	0.2115	0.2099
גילדן הולנדי	1	0.58	0.61	0.5905	0.5979	0.5929
פרנק שוויצרי	1	0.78	0.82	0.7940	0.8039	0.7989
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2073	0.2099	0.2083
כתר נורווגי	1	0.21	0.22	0.2090	0.2116	0.2101
כתר דני	1	0.18	0.19	0.1799	0.1822	0.1808
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2924	0.2961	0.2946
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0682	1.0815	1.0725
דולר אוסטרלי	1	1.04	1.12	1.0756	1.0890	1.0833
ראנד דר' אפריקני	1	0.42	0.72	0.7082	0.7171	0.7125
פרנק בלגי	10	0.32	0.34	0.3254	0.3295	0.3275
שילינג אוסטרי	10	0.93	0.97	0.9466	0.9584	0.9497
לירה איטלקית	1,000	0.95	1.01	0.9717	0.9839	0.9741
ין יפני	100	0.85	0.89	0.8671	0.8779	0.8704

מדינת ישראל
מחירים מירביים לבירה וירקות קפואים
בתוקף מיום כ"ו בניסן תשמ"ו – 5 במאי 1986

בירה

שם המצרך	התכולה	האריזה	המחיר בש"ח במכירה לצרכן כולל מע"מ	המחיר בש"ח במכירה לצרכן באזור אילת
בירה נשר	48 ס"ל	בקבוק	0.27	0.22
בירה „גו[illegible]סטאר"	35 ס"ל	בקבוק חוזר	0.34	0.29
בירה „מכבי"	33 ס"ל	בקבוק	0.67	0.49
בירה „מכבי"	33 ס"ל	פחית	0.67	0.49
משקה לתת (מאלט)	48 ס"ל	בקבוק	0.23	0.20

ירקות קפואים

שם המצרך	המשקל בגרמים	האריזה	המחיר בש"ח במכירה לצרכן כולל מע"מ	המחיר בש"ח במכירה לצרכן באזור אילת
אפונה ירוקה קפואה מתוצרת „סנפרוסט"	400	שקית	1.65	1.42
גזר גמדי קפוא מתוצרת „סנפרוסט"	400	שקית	1.35	1.18
שעועית ירוקה או צהובה קפואה מתוצרת „סנפרוסט"	400	שקית	1.98	1.72
גרעיני תירס קפוא מתוצרת „סנפרוסט"	400	שקית	2.09	1.81
„תפוגן" מתוצרת „תפוד"	400	שקית	1.79	1.55

אריאל שרון — שר המסחר והתעשיה
משה נסים — שר האוצר

טלקס

● **מוחה על ביטול השידור ממצפה רמון**

המברק הראשון של „מועצת נבחרי הנגב" מיסודה של „כנסת הנגב" נשלח למנהל „קול־ישראל", גדעון לב־ארי, ובו תרעומת על ההחלטה לבטל את המשדר המתוכנן ביום העצמאות במצפה רמון.

„אנו קוראים לרשות השידור והרדיו לחזור בהם מההחלטה הזאת הפוגעת קשות בנגב – דווקא „בשנת בן־גוריון". נאמר במברק. שלח צבי חזן, יו"ר הנהלת מועצת הנגב. והעתקיו נשלחו לשר־החינוך־והתרבות וליו"ר מועצת נבחרי הנגב, אליהו נאווי.
רפאל גאון

● **בזאר למען ביה"ח פוריה**

15 אלף דולר נאספו בסוף השבוע בבזאר מכירות שנערך בקבוץ אפיקים ובו נמכרו מוצרים שונים שכל הכנסותיהם הוקדשו למחלקה הגריאטרית בביה"ח פוריה.

בבזאר השתתפו מאות מתושבי עמק הירדן וטבריה. בין המוצרים שהוצאו למכירה – סוס עץ שתרם רפול מנגרייתו בתל־עדשים ושאותו קנה חבר אפיקים תמורת 180 ש"ח, וכדורסל עליו חתימות שחקני נבחרת ישראל שנרכש תמורת 100 ש"ח ע"י בעל מלון בטבריה.

הבזאר נערך בחסות סגנית־שר־הבריאות, ח"כ שושנה ארבלי־אלמוזלינו. (שע"ה)

● **1.3 מיליון נהגים בארץ**

בישראל כמיליון ו־316 אלף נהגים, בחמישה אחוזים יותר מאשר ב־1984. כך נמסר מהלישכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בין הנהגים כ־227 אלף עם זכויות נהיגה בנשאיות, כ־187 אלף באופנועים, 38 אלף באוטובוסים. 300 מכל אלף תושבים הם בעלי רשיון נהיגה. כ־69 אחוז מהנהגים הם בעלי רשיון למעלה מ־5 שנים בעוד של־17 אחוז רשיון נהיגה פחות משנתיים.
יוסף שמי

● **גלאי שקר זעיר מופץ בישראל**

גלאי שקר זעיר, המסוגל לטענת יצרניו האמריקנים, לגלות אדם דובר שקר על סמך שמיעת קולו בלבד, מופץ בימים אלה במכירה חופשית גם בישראל.

היבואנים טוענים, כי מכשיר תמוני הנייד מסוגל גם לנתח קולו של אדם הנשמע מבעד לאפרכסת הטלפון ולקבוע אם הוא דובר אמת.

נציג החברה אמר בתשובה לשאלת כתב עתי"ם, כי מדובר בחברה אמריקנית אמינה וכי מסקנות המכשיר ברורות לחלוטין.

מחירו של המכשיר, שגודלו ככף יד, עשוי להגיע לכ־2800 דולר.

המכשיר אמור להיות משווק למשרדי חקירות, מפעלים, לאנשי עסקים, עורכי־דין ולכל המעוניין. (עתי"ם)

● **מפגש ניצולי אנטבה ומחלציהם**

ועדת חשרים לסמלים וטקסים החליטה לציין מלאות 10 שנים למבצע אנטבה. במסגרת זו יתקיים לראשונה מפגש בין נוסעי המטוס החטוף לאנטבה לבין חיילי צה"ל ומפקדיו, שהשתתפו במיבצע החילוץ ולקחו חלק בהכנות.

המפגש יתקיים בראשית חודש יולי. (שע"ה)

„אינני מצטער על הפגיעה בראשי הערים הערביים"

אמר חגי סגל, אחד משלושת אסירי המחתרת ששוחררו אתמול

מאת ניצה רימון
כתבת „על המשמר"

„אינני מצטער על הפגיעה בבארים חאלף, בו אני רואה אוייב, אני מצטער רק שחבלן המשטרה חירבאווי נפגע בפיגוע זה וכתבנו לו על כך מכתב" — אמר חגי סגל, ששוחרר אתמול יחד עם נתן נתנזון ויהודה נוביק מכלא השרון לאחר שריצו שני שליש מתקופת מאסרם.

השלושה הורשעו בפגיעה בראשי הערים ונידונו על כך לשלוש שנות מאסר, מהן, כאמור, נוכה שליש בשל התנהגות טובה בכלא.

נתן נתנזון ויהודה נוביס הודו, כי הרגשת השחרור מעורבת. עם השמחה להשתחרר הם לא שוכחים כי בכלא נשארו 9 מחבריהם. הם הביעו תקווה כי גם הם ישוחררו בקרוב וביקשו מהשלטונות לא להתעלם מרוכני ההחתמה לשיחרורם.

חגי סגל, שדיבר בשם השלושה, אמר כי לא היתה שום מחתרת. „העובדה שלא היה לנו שם מוכיחה כי לא היתה קיימת מחתרת. היתה רק שרשרת של אירועים שיכלה להצטייר כפעילות מחתרתית".

שינוי בדעות

סגל הודה, כי בבית הכלא השתנו דעותיו וכי הרגש לא צריך להיות על הבעיה הבטחונית אלא על הדרך שבה צריך ללכת עם ישראל. ביקורת קשה היתה לסגל נגד אמצעי התקשורת, שהדגישו כי אסירי המחתרת זכו להטבות בכלא. „פורמלית לא היו הטבות. קשה לי להצביע על איזה שהיא פריבילגיה שניתנה לאסירי המחתרת. לסוהרים היה יותר אמון בנו משום שידעו, למעל, שלא נבריח סמים. חופשות קיבלנו כמו כל אסיר אחר אבל היו אצלנו כאלה שלא יצאו שנתיים. גם צבי גור היה בביקורי בית. הוא אמר, כי הוא מתייחס למעשה שעשה כמעשה חד־פעמי שנעשה בגלל פיקוח נפש.

חגי סגל אמר כי יחזור לעבודתו בעתון „נקודה" וסיפר כי כתב ספר על הפרשה בשבתו בכלא.

„בספר פרקים מחייה של תנועת גוש אמונים ותשובות רבות לשאלות מדוע וכיצד הובילו הדברים לאן שהובילו. יש בספר חשבון נפש והשלמתו קרובה."

עמרם קלעג'י מ„העבודה" — הממונה על מחוז הצפון

הרב דרעי מש"ס ימונה כנראה למנכ"ל משרד־הפנים במסגרת „עסקת חבילה"
■ השר פרץ: נמשיך לצמצם הפערים בין הרשויות הערביות והיהודיות

מאת קאסם זויד
וכתבנו בנצרת

עמרם קלעג'י, סגן יו"ר המועצה האזורית גלבוע, מונה כממונה על מחוז הצפון במשרד־הפנים במקומו של ישראל קניג שהתפטר מתפקידו.

על המינוי החדש הודיע שר־הפנים, הרב יצחק פרץ, בקבלת פנים לכבוד יום העצמאות לראשי הרשויות בצפון, בה השתתפו גם השר עזר וייצמן ויועצו ד"ר יוסף גינת.

שר־הפנים אמר בדברי ברכתו, כי משרדו חותר לסגירת הפערים בין הסקטור היהודי לסקטור הערבי־דרוזי וימשיך בביצוע מדיניות הממשלה בנושא הגדלת התקציבים והתקנים לרשויות הערביות.

הוא הודיע, כי בקרוב יניח על שולחן הממשלה הצעה למתן מענק נוסף לסקטור הערבי.

„עיסקת חבילה"

עמרם קלעג'י הוא בן 42, אב ל־7 ילדים ממושב כרך בתענכים ומשמש כסגן יו"ר המועצה האזורית גלבוע. הוא חבר מפלגת העבודה וריכז את אגף המשק של תנועת המושבים, אשתו רותיה והצליחה לשכנעו לחזור בתשובה וכיום הוא חובש כיפה.

לכתבנו נודע, כי מינויו של קלעג'י בא בעקבות עיסקה בין תנועת ש"ס למפלגת העבודה, בה סוכם ששר־הפנים ימנה את איש מפלגת העבודה לממונה על מחוז הצפון ובתמורה יתמוך המערך במינוי הרב דרעי, ממקורבי השר פרץ, למנכ"ל משרד־הפנים במקומו של חיים קוברסקי.

„ל"ג בעומר" מוקדם ברחבי הארץ

הוצת בי"ס ברחובות ודירות ומכוניות בהרצליה ות"א

מאת זהבה מזום
כתבת „על המשמר"
וסוכנות עתי"ם

„למה עו לנו את זה? למה שרפו לנו את בית־הספר?" שאלו חניכי בית־ספר מע"ש ברחובות, כאשר גילו אתמול בבוקר ששלוש כיתות נשרפו בסוף השבוע במוסדם, כנראה בעקבות הצתה.

בית־ספר מע"ש הוא מוסד שיקומי בו לומדים ועובדים 44 חניכים בני 18־40 הסובלים מפיגור שכלי.

בדליקה נשרפו כליל שלוש כיתות והנזק נאמר ברבבות דולרים. המשטרה פתחה בחקירה ואינה מוציאה מכלל אפשרות שהיתה זו הצתה.

לפני כחודש נפרץ חדר המנהל במוסד ונגנב ממנו ציור יקר ערך.

כולל מערכות אלקטרוניות ותלבושות התזמורת של המוסד.

שני מקרי הצתה בהרצליה

שני מקרי הצתה אירעו אתמול לפנות בוקר בהרצליה — אחד במכונית ואחר בדירת מגורים.

המקרה הראשון אירע בשעה 04.30 בדירת משפחת כהן ברחוב אבן־גבירול. מהשריפה נגרם נזק מועט לדלת הכניסה לדירה ולדלת של דירה סמוכה.

המקרה השני אירע בשעה 06.30 לפנות בוקר ובו עלה באש רכב מסוג „פיאט" שחנה ברחוב שומרון 14 בשכונת „יד תשעה", הרכב נשרף בחלקו.

עוד הצתה של רכב ביפו

מקרה נוסף של הצתת רכב אירע אתמול לפנות בוקר ביפו, הפעם הוצת רכב מסוג „סוסיתא", השייך לתושב העיר, אלוש חסן בן־זהארו.

הוצתה דלת בית מגורים

דלת בית מגורים הוצתה במוצאי שבת בתל־אביב. כמה דקות אחרי חצות הבחינו שכנים ברחוב לוינסקי 138 בתל־אביב כי דלת אחת הדירות בקומה ג' עולה באש. הם הזעיקו את בעלת הדירה, גרטי קרן, בת 30, וזו הודיעה לכבאים. חוקר מכבי־האש הגיע למקום וקבע שהדלת הוצתה.

חשודים בהצתת פיצריה

שני צעירים החשודים בהצתת הפיצריה ברחוב סלומון בתחנה המרכזית ביום שישי בערב, נעצרו ע"י המשטרה בשבת בבוקר.

השניים, בן 29 מחולון ובן 21 מתל־אביב, הסתכסכו ככל הנראה עם בעליה הקודמים של הפיצריה, שמכר אותה לפני כשבוע למפעילים חדשים. חקירתם של השניים נמצאת בעיצומה והם יובאו הבוקר לבית־משפט השלום בתל־אביב להארכת מעצרם.

● צוות מחלקת נשים ויולדות בביה"ח המרכזי של קופ"ח בעמק בעפולה הנהיג שיטה חדשה להוצאת התקן תוך־רחמי, במצבים בהם הרתה האשה חרף הימצאותו של התקן ברחמה.

● בית־המשפט הגבוה לצדק התיר בסוף השבוע לקופ"ח „מכבי" לפתוח בתי־מרקחת משלה ליד בתי מרקחת פרטיים וגם שלא בתוך מרפאות הקופה.

בפלילים

10 שנים לטרמפיסט שניסה לרצוח נהגת

צעיר מחאריונס נדון אתמול לעשר שנות מאסר, לאחר שהורשע בנסיון לרצוח נהגת אשר אספה אותו בטרמפ במכוניתה בצומת רמת־השרון, וניצלה לאחר מאבק עם התוקף בתוך המכונית.

בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, שגזר את דינו של התוקף, ציין בגזר־הדין, כי אלמלא התושייה שגילתה המתלוננת מירי לוי, מורה להתעמלות (46), עלול היה המעשה להסתיים בכי רע. „יש להתייחס בחומרה לכך שאדם, ללא כל נימוק ומניע ברור, בוחר לחפש קורבן ולנסות לגרום למותו" — הטעימה נשיאת בית־המשפט, השופטת חנה אבנור, שישבה בראש ההרכב אשר דן את הצעיר ביחד עם השופטים ישראל גלעדי ויוסף גולדברג.

הנאשם פתחי סעידי בן 21 הובא לדין ע"י עו"ד סברין שרטר מפרקליטות מחוז תל־אביב. כמשפט התברר, שהנאשם עמד ב־27.1.86 בערב בטרמפיאדה של חיילי בצומת הכפר הירוק, לבוש בגדים זהים לבגדי חיילים צה"ל. במקום עברה מירי לוי במכוניתה, וכשראתה את הצעיר, אספה אותו והמשיכה לכוון צומת מורשה.

כאשר עברו את הצומת המואר והמשיכו בכביש החשוך, הוציא הצעיר סכין („שבריה") ותקף את הנהגת. זו נפגעה, אך החלה להיאבק עימו תוך כדי נסיעה, כאשר המכונית נעה בכביש בזיגזגים, עד שנעצרה בשוליים.

באותה עת עברה ניידת משטרה, שאנשיה הבחינו במשהו שאינו כשורה. היא נעצרה, ושוטרים שניגשו למכונית הצליחו לעצור את הנאשם לאחר מאבק.

בעלי „מפרם" חשודים גם בהברחת מט"ח

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

בעלי חברת „מפרם", המואשמים בהעלמות־מס, חשודים גם בהברחת מט"ח בסכומים גדולים, טען אתמול באיכוח המשטרה, רפ"ק שאולי, כאשר ביקש מבית־המשפט המחוזי בחיפה לשמוע עדות מוקדמת בפרשה זו ממהנדס שווייצרי שהיה קשור עם בעלי החברה.

רפ"ק שאולי אמר, כי המשטרה חוקרת חשדות לפיהם הבריחו עופר קליין, אמיר קליין ואביהם אריה קליין מט"ח בסכומים גדולים. הוא אמר כי ביקור מקרי של תייר משווייץ, המהנדס רולף ברנדר, שופך אור על הפרשה וביקש מבית־המשפט לגבות ממנו עדות מוקדמת. כמו־כן ביקשה המשטרה להוסיף לרשימת המשיבים את זאב לביא.

השופטת המחוזית מיכל גריי־זילברג דחתה את הדיון בבקשת המשטרה להבוקר.

כתבנו מציין, כי פרקליטות מחוז חיפה הגישה כתב־אישום נגד בעלי חברת „מפרם" בו הם מואשמים בהעלמות מס במיליוני שקלים.

חשוד בגניבת מכונית לצורכי אירגון המחבלים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

חקירת רשת החבלה שנחשפה מסתעפת לכיוונים נוספים, זאת אמר אתמול בבית־משפט השלום בחיפה רפ"ק יצחק טיילר, בבקשו להתיר לפירסום את פרשת מעצרו של עבד חרר מקלד בן 44 מבקה־אל־גרביה כחשוד בגניבת רכב והצתתו על רקע פעילות חבלנית עויינת.

בבקשה להארכת המעצר נטען, כי החשוד גנב ב־2 במאי 1983 מכונית מסוג „פורד קורטינה" ממושב גבע הכרמל. פקד טיילר טען, כי החשוד השתמש במכונית לצורך העברת חומרי חבלה בתוך הארץ והציתה בתום השימוש. עוד נודע, כי החשוד ריצה עונש מאסר באשמת עבירה בטחונית.

השופט יצחק קלאוזנר נענה לבקשת המשטרה והורה על הארכת מעצרו ב־7 ימים.

מאז ערב חג הפסח הובאו לבית־המשפט שלושה חשודים נוספים באספקת נשק וחומרי חבלה לרשת של ג'ורג' חבש. מעצרם של חברי הרשת הוארך בערב החג ב־10 ימים והם יישפטו בבית־משפט צבאי.

למלה רוגני ולמשפחה
אתכם באבל במות
האחות
בניכר
קיבוץ דן

לחברינו חיה והלל ולבני המשפחה
משתתפים באבלכם במות האח
אברהם שועלי ז"ל
בית גן־שמואל

לצביה הלר
אתך באבלך הכבד על מות
האח
רחל באומפלד, פרומה גלר, שושנה זיונצקובסקי, רחל זיכרמן, תמר כהן, פילים ושרית, נאום, אברהם פלדינקירין, צפורה קופר, דלילה וצבי וידרא, אידה גוליסקי ומנחם גלילי

אנו משתתפים בצערו של
כדורי בכור במות
האם
קיבוץ כישור

להלל, המשפחה וקיבוץ נגבה
משתתפים בצערם במות
חייקה
היקרה
חברים בקיבוץ שמיר

לחברתנו מלה רוגני והמשפחה
אתכם באבל במות האחות
חנה זילברמן
בניכר
קיבוץ דן